RADU TEODORESCU

INIŢIEREA ÎN ORTODOXIE A TÂNĂRULUI RUDOLF

Cugir 2014

Cuprins

Introducere
Începutul căutărilor
Dialogurile cu cei mai mari
Călătoriile şi pelerinajele
Legături şi prietenii
Timpul dezbaterilor
Concluzii

INTRODUCERE

De mai mult timp umanitatea se află în secolul al XXI-lea. Acest secol aparent nu diferă foarte mult de timpurile şi vremurile de mai înainte de el. La începutul oricărui secol există o pătură a populaţiei care este cumva intermediară sau mai bine spus de mijloc. Ei sunt cei care s-au născut cu un secol mai înainte şi trebuie să se adapteze la noul secol. Cunoscutul om de cinematografie Charlie Chaplin a fost şi el un astfel de caz şi el avea să satirizeze acest lucru într-un film celebru: Timpuri moderne. Atunci era vorba despre trecerea de la secolul al XIX-lea la secolul al XX-lea. Acum este vorba despre trecerea de la secolul al XX-lea la secolul al XIX-lea. Un astfel de tânăr a fost şi Rudolf despre care vom vorbii în rândurile care vor urma. Rudolf a fost un tânăr cu foarte multe întrebări care a provenit dintr-un mediu mai modest şi dintr-un oraş de munte, provincial şi care la fel ca şi colegii lui de generaţie a trăit mai multe evenimente din secolul al XX-lea. Unele dintre aceste evenimente sunt cunoscute altele mai puţin cunoscute. În acest sens, Rudolf a fost un tânăr ambiţios cu mare sete de a cunoaşte. Totul s-a schimbat însă în viaţa lui de timpuriu când a aflat de existenţa lui Dumnezeu. Această existenţă a ridicat în inima şi în sufletul lui Rudolf multe întrebări şi foarte mult necunoscute. Cine este Dumnezeu? Ce este Dumnezeu? Cum este Dumnezeu?

Rândurile care vor urma nu sunt uimitoare şi senzaţionale ci sunt rânduri despre un tânăr care a trecut prin finalul secolului al XX-lea şi celui de al doilea mileniu şi care într-un anume sens a avut parte de o experienţă şi o trăire comună cu a mai multora din vremea şi timpurile sale. Totuşi, a existat o anumită particularitate în această trăire şi asupra ei vom insista mai mult în rândurile care vor urma. Aceste fapte au lăsat într-un anume sens, un anumit grad de influenţă şi gir asupra lui. Ele au fost scrise prin urmare vital şi existenţial dar nu se consideră a fi totale şi nici nu cred că au ajuns să fie absolutiste. Lumea de azi de mai multe ori gândeşte absolutist din obsesia de a evita tot ceea ce este relativist şi modificabil. Acest tânăr putea fii oricare dintre noi care a trăit în aceste timpuri de ce nu, uneori critice şi limită. Totuşi, din aceste timpuri se pot învăţa multe lucruri şi se pot trage multe foloase. Foloasele le putem trage numai dacă ştim bine sau mai bine spus definim exact ceea ce am experimentat.

În anul 1989 Rudolf a fost martorul la prăbuşirea comunismului în toată partea de est a Europei. Acest lucru l-a marcat profund pe Rudolf. El studiase şi auzise la orele de istorie despre alte revoluţii şi alte mari rebeliuni sociale şi de răscoale populare, dar niciodată nu văzuse cu ochii săi sau mai bine spus nu trăise concret o revoluţie. În anul 1989 tânărul Rudolf era la gimnaziu. Simţea că iubirea vieţii lui este matematica dar era înspăimântat de ceea ce avea loc în jurul său. La şcoală se impunea un anumit gen de limbaj şi în nici un caz Rudolf nu era persoana care să se conformeze. La una dintre orele din şcoală Rudolf a asistat din nou la o lecţie de propagandă marxistă spusă de unul dintre învăţătorii săi.

- Marxismul este una dintre cele mai bune metode de a conduce lumea şi pe om, spunea învăţătorul în faţa unei clase care evident era obligată să asculte.
- Este posibil să vă înşelaţi. Poate marxismul este doar o mare eroare spuse Rudolf.
- Care ai tupeul să mă contrazici mă?

În sala de clase se făcuse linişte.

- Cel care ai spus că marxismul este o eroare ridică-te în picioare, spuse învăţătorul pe un ton sever.

Oarecum stânjenit Rudolf se ridică în picioare.

- Deci tu era Rudolf, spune învăţătorul. Vom lua măsurile necesare cu tine.

În inima lui Rudolf era un sentiment de mulţumire însă din acea zii statutul lui de şcoală se schimbă mult. Rudolf trăia într-o ţară al cărui regim nu suferea contradicţie sub nici o formă. Zilele au trecut şi notele la învăţătură ale lui Rudolf au scăzut considerabil. Rudolf a fost oarecum bulversat de acea zii în care îşi contrazisese învăţătorul dar viaţa lui şi-a urmat cursul obişnuit. A urmat anul 1989, când zidul Berlinului a fost dărâmat şi în care toată lumea exclama dorinţa unei Europe unite. Apoi în cele din urmă a urmat o revoluţie şi în ţara lui Rudolf şi acest lucru a avut ample schimbări la mai multe nivele în concepţiile lui Rudolf. Ceea ce părea imposibil, de fapt avusese loc. Sub ochii crispaţi ai lui Rudolf în patria şi ţara sa se instaura un nou regim, o nouă ordine socială. Anul 1989 nu a rămas fără semnificaţie şi implicaţii în viaţa lui Rudolf. Părea un an care a contrazis tot ceea ce se existase mai înainte. Părea un an care promitea mult. Schimbările nu au întârziat să vină. Lumea se putea exprima şi putea să vorbească liber ceea ce gândea şi ceea ce simţea. Acest lucru a oferit posibilitatea tânărului Rudolf să înceapă ceea ce dorea mai de mult. Era vorba despre iubirea lui faţă de Dumnezeu care era mult mai mare decât iubirea faţă de matematică care oricum o iubea. Aşa s-a făcut că la puţin timp după anul 1989, tânărul Rudolf avea să opteze pentru o şcoală de teologie cu dorinţa de a devenii preot. Rudolf avusese mai multe conversaţii cu preotul din localitatea sa natală care era şi preotul care îl botezase. Acesta era un om cu multă trăire şi cu multă experienţă duhovnicească care îl simpatiza pe Rudolf. Poate fiindcă Rudolf era un băiat sau mai bine spus adolescent complexat cu foarte multe complexe şi întrebări. În cele din urmă Rudolf în schimbase opţiunea. Timpul şi istoria îi oferiseră o posibilitate la care el nici nu visase: posibilitatea de a urma o şcoală de teologie. Iubirea lui Rudolf faţă de Dumnezeu era acum liberă să se exprime deplin. De fapt acesta este începutul iniţierii lui Rudolf. În cele din urmă acesta este scopul acestei cărţi. Rudolf a fost un adolescent care la fel ca şi colegii săi de generaţie a trăit în timpuri şi vremuri confuze şi de ce nu grele. Era vorba despre trecerea de la un regim vechi la unul nou, de trecerea de la secolul al XX-lea la secolul al XXI-lea, de trecerea de la mileniul doi la mileniul trei.

Rudolf s-a dus sus pe munte la o mănăstire şi acolo medita. La un om care este pus în slujba lui Dumnezeu, lumea din el însuşi trebuie trăită cu răspunderea celorlalţi care îi sunt daţi pază. În faţa lui Dumnezeu v-a fii rău de preotul care nu v-a conştientiza esenţa vocaţiei sale, pentru ce este chemat să trăiască şi pentru ceea ce îşi asumă când îi păstoreşte pe ceilalţi. El trebuie să facă în mod conştient binele şi să evite răul. Omul poate cădea de mai multe ori în întuneric atât de adânc că nici nu se poate crede. Când omul cunoaşte lumina lui Dumnezeu el tânjeşte mereu spre lumina lui Dumnezeu. Ceea ce este esenţial este ca el să Îl caute pe Hristos şi nu senzaţiile care i le poate oferii Hristos şi întâlnirea cu El. Acest lucru trebuie să fie pregnant în inima şi în mintea lui. Nu trebuie să îl facă să deznădăjduiască şi să se resemneze ci din contră să fie activ pregătit pentru a înfrunta vicleniile acestei lumi. Dacă după toate acestea în inima lui v-a mai rămâne loc pentru sensibilitate mare v-a fii plata lui la a doua venire a lui Hristos.

În această perioadă Rudolf a simţit că trebuie să facă unele lucruri pentru a intensifica activitatea duhovnicească a creştinilor din regiunea sa. Aşa că Rudolf a luat iniţiativa şi a înfiinţat un grup vocal pentru a îmbunătăţii slujbele de la biserica lui de parohie. Rudolf şi-a

dar seama în acest moment că trebuie să vină cu rezultate palpabile în viaţa bisericii. Prin urmare a chemat pe trei prieteni şi a format un mini grup coral ortodox. Prietenii lui Rudolf au fost Tat Gabriel, Guguci Marius şi Bogdan Sorin. Cu aceştia Rudolf v-a avea mai multe discuţii şi dezbateri.

- Ideea este să facem nişte lucruri concrete pentru biserică, a început Rudolf.
- Ştii ce? Am citit undeva că cea mai mare luptă în această lume este cu tine însuţi.
- Evident mai este şi lupta cu cel rău sau diavolul.
- Dacă crezi în Hristos şi în Evanghelie cel rău nu are ce să îţi facă nici un rău, a spus Sorin.
- În cele din urmă trăirea este cea care învinge orice ispită.
- Nu ştiu, spuse Marius, suntem chemaţi să ne luptăm cu păcatul până la final. Sfântul Pavel spunea că „în lupta voastră cu păcatul nu v-aţi împotrivit până la sânge."
- Sunt mulţi care nu sunt conştienţi de prezenţa păcatului în această lume, intervenit Gabriel.
- Păi atunci când ai ajuns să conştientizezi păcatul l-ai dejucat pe cel rău care se ştie că vrea să ne facă să credem că nu există.
- Ce facem atunci când cel rău te duce în spre patimi şi în spre păcate? A întrebat Sorin.
- Sunt cărţi de rugăciune, este psaltirea, a răspuns Rudolf. Indiferent cât de mare este ispita trebuie să se concentreze asupra rugăciunii, şi mai apoi Dumnezeu în bunătatea Sa îi v-a vedea zbuciumul şi lupta sa şi cu siguranţă îl v-a elibera de cel rău sau diavolul cu harul Său.
- Dumnezeu face spre noi 1000 de paşi. Nouă ne este destul să facem unul singur pentru a fii în comuniune cu El, a închis conversaţia Gabriel.

Înainte de a se avânta pe drumul studiului ortodoxiei Rudolf a avut o discuţie privată cu părintele din localitatea sa.

- În cele din urmă te-ai decis să urmezi lui Hristos? A întrebat părintele.
- Timpurile pe care le trăim sunt cele care ne pot oferii şi acest lucru.
- Da. Aşa este.
- Mă bucur că suntem de acord.
- Este important să ştii un singur lucru dacă ai ales această cale.
- Care ar fii acela?
- Casa unui preot trebuie să fie casă de sticlă.
- Casă de sticlă?
- Casele sunt de cărămidă şi beton.
- Nu, nu mă refer la asta.
- Atunci la ce?
- Preotul este un om la care se uită toată lumea. Unde se duce şi ceea ce face el toată lumea priveşte. Ştii de ce?
- Nu.
- Fiindcă lumea vrea din preot un exemplu.
- Aaaa. Da. Acum îmi dau seama la ce vă refereaţi.

Întâlnirea cu preotul din localitatea sa natală a avut o influenţă şi o amprentă mare asupra lui Rudolf. Acesta a fost de fapt începutul iniţierii lui Rudolf în ortodoxie. El se simţise

atras de această cale a ortodoxiei. Ce era ortodoxia? Ce ştia Rudolf despre ortodoxie? Ştia că este un termen grecesc ορθοδοξια care însemna credinţa dreaptă, dogmă dreaptă, dreapta slăvire a lui Dumnezeu. Acest lucru nu a rămas indiferent pentru Rudolf. Rudolf găsise în părintele din localitatea lui natală un om care să îi răspundă la marile lui întrebări care acum că se apropia de vremea liceului deveniseră existenţiale. Auzise mai multe predici la biserică care îi spuneau că în persoana Domnului Iisus Hristos, Dumnezeu este deschis pentru şi spre noi oamenii. Rudolf a făcut mai multe încercări să explice noile preocupări colegilor lui de şcoală dar nu cu mare succes. Aceştia i-au spus că el este mai mult dezertor de la calea matematicii care au ales-o toţi.

- Dacă tu eşti interesat de preoţi şi de religie, înseamnă că nu mai eşti interesat de matematică, a spus prietenul lui Rudolf.
- Nu cred că se pune problema atât de abrupt.
- Ba eu cred că se pune.
- De ce?
- Nu poţi studia şi matematică şi religie în acelaşi.
- Vrei să spui că nu îţi place de profesorul nostru de religie.
- Ba da. Dar tu îmi spuneai să facem matematică.
- Păi m-am schimbat.
- Înseamnă că eşti fără caracter.
- Nu îţi place de părintele de la biserică?
- Ba da. Dar calea pe care el a ales-o nu este şi calea mea.

Cel mai bun prieten al lui Rudolf ridicase unele sentimente de confuzie în inima sa. Acesta nu era dispus să îşi dedice viaţa lui Dumnezeu şi bisericii, ceea ce Rudolf era dispus să o facă. Între timp în localitatea lui Rudolf au avut loc mai multe mişcări sociale care au rezultat în schimbarea conducerii oraşului. Fusese chiar un incendiu la clădirea principală a admistraţiei locale. Lumea nu mai putea suferii vechiul regim şi exista dorinţa unei pedepse iminente. Cu această ocazie, Rudolf a putut vedea cât se fragilă şi de schimbătoare este concepţia despre viaţă a semenilor săi. În acelaşi timp, el a avut şansa să vadă pe viu cum se manifestă sau cum se exprimă tirania sau o conducere tiranică. Cu această ocazie în eparhia lui Rudolf se ajunsese la concluzia că numai un nou episcop ar putea face o diferenţă. Vechiul episcop a fost înlocuit. Rudolf îl văzuse de câteva ori pe vechiul episcop. Părea un om aspru şi hotărât. Noul episcop din eparhia şi regiunea lui Rudolf avea să joace un rol fundamental în formarea şi creşterea sa. Acesta era un om deschis, şcolit, şi mai ales era extrem de duhovnicesc. El a fost cel care a întemeiat o şcoală de teologie în regiune pentru ca cei doritori să fie preoţi să ajungă să îşi îndeplinească această dorinţă. Acest lucru a fost încă o nouă oportunitate pentru Rudolf. El se gândea că v-a trebui să plece departe pentru a studia religie şi teologie dar acum religia şi teologia veniseră chiar la el acasă.

Era spre sfârşitul de secol al XX-lea când tânărul Rudolf v-a deschide şi v-a elabora o legătură şi o prietenie profundă cu episcopul său. Era un timp al reformelor şi a tranziţiei. Lumea nu mai voia întoarcerea la marxism care în mentalitatea populară purta numele de comunism. Multe dintre vechile mentalităţi marxiste încă se mai puteau simţii. Lumea îl judeca pe noul episcop că a comis un abuz că l-a înlocuit pe vechiul episcop care se credea că fusese marxist. De fapt episcopul fusese doar trimis într-o altă eparhie sau altă regiune a ţării şi nu fusese destituit sau caterisit. Rudolf era de părere că episcopul său procedase sau făcuse ceea ce trebuia. La una dintre aceste discuţii de nemulţumire a asistat şi Rudolf pe când era cu episcopul său. Era un student dintr-un judeţ învecinat.

- Cum aţi putut să faceţi aşa ceva? A spus indignat studentul.
- Ce să fac?
- Să schimbaţi pe vechiul ierarh.
- Dar de ce întrebi?
- Fiindcă cred că este o faptă necorectă.
- Asta crezi tu.
- Nu sunt numai eu. Sunt mai mulţi care cred aşa.

Rudolf tăcea şi se uita la cei doi cum vorbeau. Ar fi vrut să intervină dar a decis că este mai bine să asculte. Era uimit de răbdarea şi îngăduinţa episcopului.

- Nu este de importanţă în cazul de faţă ceea ce crezi tu sau alţii ci este de importanţă că aşa a fost voia lui Dumnezeu.
- Sunteţi sigur că asta a fost voia lui Dumnezeu?
- Nu aş fi făcut acest lucru altfel.
- Bine aşa să fie, a spus studentul şi a plecat.

Era prin anul 1994 iarna când Rudolf avea să îl întâlnească pe părintele Rafail Noica care venise din Essex Marea Britanie. Mai precis a fost pe data de 16 noiembrie 1994 când Rudolf l-a întâlnit pe părintele Rafail Noica. Părintele a fost invitat să le vorbească elevilor dimineaţa la liturghie şi seara la vecernie. Rudolf a avut o discuţie cu părintele Rafail Noica care s-a axat prin întrebarea:

- Care este sensul vieţii?
- Sensul vieţii este foarte mult acesta sau ceva care semăna cu ceea ce v-a urma: cum în burta mamei copilul îşi creează membrele, creierul, de care el nu are nevoie acolo în acel mediu uterin, ci în cel ce v-a venii, tot aşa odată ce ne-am născut noi trebuie să ne creăm anumite simţuri organe care ne vor fii de folos în viaţa viitoare. Acestea sunt mai precis unirea cu Dumnezeu.
- Da este un răspuns concludent.
- Sunt unii care spun că Dumnezeu nu există şi este adevărat, Dumnezeu ESTE [ego sum qui sum] El nu există. Mai bine spus Dumnezeu este din veşnicie şi tot ceea ce există este cumva un lucru creat.
- Care credeţi că este cel mai adecvat mod de a răspândi credinţa creştin ortodoxă în zilele noastre?
- Cel mai indicat mod este prin trăirea şi descoperirea adevărului şi prin evitarea făţărniciei.
- De ce făţărnicia?
- Cum eşti, cu ce gânduri te afli când eşti singur înaintea lui Dumnezeu cu acelea eşti de fapt tot timpul şi acestea ajung să te definească.
- Trebuie să fim totdeauna la fel în faţa lui Dumnezeu?
- Sunt mai multe etape atunci când ne raportăm la Dumnezeu. Prima etapă este etapa în care suntem cercetaţi de harul lui Dumnezeu care aduce cu sine bucuri, liniştea şi pacea duhovnicească. A doua etapă harul fuge de la om care îşi dă seama că este un păcătos şi uneori chiar un smintit. Aici de cele mai multe ori sectanţii mai ales cum sunt baptiştii, penticostalii şi adventiştii se împotmolesc fără să mai ştie ce să facă fiindcă ei nu au ceea ce se spune o înţelegere a durerii.
- În ce sens a durerii?

- De mai multe ori fericirea se descoperă şi în durere. Omul ca să ajungă să dobândească o recoltă de mai multe ori munceşte şi îi curge sudoarea. Este şi sudoarea o durere nu?
- Da se poate spune.
- Şi mai există un lucru.
- Ce lucru?
- Mecanismul după care un păcătos fuge după plăceri poate funcţiona la fel de bine când se descoperă harul lui Dumnezeu. Acest lucru l-a spus Sfântul Ioan Scărarul că „trebuie să fim ca şi o moară care indiferent din ce parte bate vântul paleta ei se învârte în acelaşi sens."
- Prin urmare trebuie să fugim de păcate.
- Evident. Sfântul Antonie cel Mare se lupta într-o noapte cu diavolii. Era pe moarte. Şi de ce? Fiindcă nu a voit să lase loc acestora în sufletul său. Era pe moarte, mai avea puţin şi murea, când dintr-o dată Îl vede pe Domnul Hristos într-o lumină.
- Unde ai fost Doamne când mă luptam? A întrebat Sfântul Antonie cel Mare.
- Aici lângă tine. Vegheam asupra ta, a răspuns Hristos.
- Da este o povestire cu multă învăţătură.
- Din toate confesiunile de pe pământ nu vom întâlnii ca şi în ortodoxie un cult al crucii mai frumos.
- De ce?
- Dacă în catolicism Mântuitorul este prezentat cu mult sânge înveninat, plin de durere şi în agonie, în ortodoxie faţa lui este blândă şi plină de dragoste ca şi semn al biruinţei lui Dumnezeu peste durere.
- Nu m-am gândit la acest lucru niciodată.
- De mai multe ori lucrurile din viaţa duhovnicească nu sunt ceea ce par a fii. Se spune despre Sfântul Zosima că la un moment dat l-a întrebat pe Dumnezeu dacă există cineva mai avansat decât el sufleteşte. Răspunsul a fost: da există. Era vorba de Maria Egipteanca care în tinereţe a fost o femeie uşoară şi de moravuri uşoare.

Aceste cuvinte au avut loc în prezenţa noului episcop. Adevărul este că Rudolf ştia de unele abuzuri ale fostului episcop, dar a preferat să urmeze exemplul noului său episcop şi să nu spună nimic deşi a făcut acest lucru cu eforturi enorme. Timpul s-a scurs şi Rudolf a început să cunoască şi alţi preoţi decât preotul din localitatea sa natală. Unul dintre ei a fost extrem de interesant pentru Rudolf. Acesta fusese trimis la studii în Germania şi era un om care vorbea extrem de bine limba germană, limbă pe care şi Rudolf o studiase şi el. Acest profesor acceptase să lucreze personal cu Rudolf, ceea ce a fost o mare bucurie pentru el. Rudolf îl vizitase de mai multe ori şi a avut mai multe discuţii decisive cu el. La una dintre întâlniri, profesorul i-a pus lui Rudolf o Biblie pe masă.

- Ce îţi spune cartea aceea?
- Este o Biblie.
- Doar atât?
- Da.
- Biblia mai este şi cuvântul lui Dumnezeu.
- Da. Dar este mai mult o carte.
- La început a fost tradiţia şi mai apoi este Biblia.

- Şi de ce credeţi că Biblia este atât de importantă? Doar fiindcă este cuvântul lui Dumnezeu?
- Toate dogmele Bisericii şi a creştinismului sunt cuprinse în Biblie.
- Da. Am avut de citit această carte în gimnaziu la religie.
- Ei, v-a trebui să o reciteşti din nou.
- Pentru examene?
- Nu.
- Atunci pentru ce?
- V-a trebui să o citeşti ca şi teolog şi nu ca şi un simplu credincios.
- Nu cred că o să pot singur.
- Te voi ajuta eu.

Între Rudolf şi profesorul cu studii în Germania s-a stabilit o legătură extrem de strânsă. Acesta îi ridica lui Rudolf mari întrebări pe care el nu şi le-a pus. Ceea ce era şi mai bine era faptul că avea şi răspunsuri. La început aproape săptămânal şi mai apoi aproape lunar Rudolf făcea călătorii la noul său prieten şi mentor. Acesta îi deschisese perspectivele unei noi cunoaşteri. Era ceea ce el spunea cunoaşterea dogmatică. Rudolf a auzit foarte mulţi termeni noi şi complicaţi de la noul său prieten şi profesor. Termenul de dogmă i-a rămas profund impregnat în gândire. De la el aflase că dogma nu este o simplă învăţătură filosofică, ci dogma este o învăţătură de credinţă ce nu se schimbă. De mai multe ori pentru Rudolf era greu să îl urmeze pe noul său profesor. Aceasta îi deschise lui Rudolf noi orizoturi. Îi vorbise de Heidegger, de Kierkegaard, de Pannnenberg, de Tagore şi de Dumitru Stăniloae. De mai multe ori Rudolf privea la cărţile din biblioteca profesorului.

- Cărţile sunt de valoare dar ele nu sunt totul, îi spunea profesorul lui Rudolf.
- Adică? La ce vă referiţi?
- Există un păcat al bibliolatriei.
- Bibliolatrie?
- Da. Exact.
- Ce este acest lucru?
- În evul mediu, au fost mai mulţi teologi care considerau că singura modalitate de a Îl cunoaşte pe Dumnezeu este mintea sau intelectul.
- Şi nu este aşa?
- Nu.
- De ce?
- Trăirea omului este la fel de valoroasă.
- Adică nu este destul numai să studiezi despre Dumnezeu.
- Exact.
- Cred că pricep ceea ce vreţi să îmi spuneţi.
- Da. Pentru noi ortodocşii şi pentru ortodoxie nu este destul numai să citim cărţi despre Dumnezeu ci noi trebuie să şi facem fapte bune care să fie pe placul lui Dumnezeu.
- Adică există o diferenţă dintre informaţie şi faptă?
- Exact. Dacă rămânem numai la informaţie despre Dumnezeu rămânem la scolastică.

De mai multe ori Rudolf pleca de la profesorul său şi vorbele şi ideile pe care le auzea de le el rămâneau de multe ori în mintea şi în gândirea lui Rudolf. Pe tren copacii şi casele se succedau rapid şi fără de sens. În inima şi mintea lui Rudolf se ridica întrebarea cum poate

ajunge să gândească şi să trăiască dogmatic. Îl auzise pe profesorul său că îi vorbise despre o gândire dogmatică sau de o „conştiinţă dogmatică.” Acum Rudolf avea şansă să înţeleagă şi să trăiască acest lucru. Rudolf se afla doar la începutul iniţierii sale. Întâlnirile cu părintele din localitatea lui care era mult mai bătrân decât el, discuţiile lui cu noul episcop, şi conversaţiile cu profesorul îl marcaseră pe Rudolf. Ele aveau să fie de fapt definitorii.

La puţin timp după aceste întâlniri Rudolf avea să îşi părăsească locuinţa natală cu dorinţa de a cunoaşte mai mult. Era interesat de posibilităţile de cunoaştere a minţii umane. Noile preocupări ale lui Rudolf au fost simţite şi de prietenii lui şi mai ales de cel mai bun prieten al său din gimnaziu Georgel.

- Prin urmare, în cele din urmă te-ai decis pentru teologie?
- Înainte de 1989 acest lucru era greu. Timpurile s-au schimbat.
- Da. Şi cu matematica? Îmi spuneai că vom merge amândoi la metamatică.
- Păi de ce nu vii cu mine la teologie?
- Teologie?
- Da.
- Nu cred că aş fii bun.
- De ce să nu fii? Ai cele mai bune note în clasă.
- Asta nu înseamnă că aş fii bun la teologie.
- Asta spui tu. Eu cred că ai fii. Plus de asta mi-ar prinde bine un coleg.
- Rudolf, cred că este bine să îţi dai seama că suntem diferiţi.
- De ce să fim diferiţi? Eşti cel mai bun prieten al meu.
- Faptul că sunt cel mai bun prieten al tău nu înseamnă că am şi acelaşi gen de preocupări pe care le ai tu.

Pentru prima dată între Rudolf şi cel mai bun prieten al său a apărut o neînţelegere. Ceea ce credea Rudolf a fost că prietenul său vrea să renunţe la el. Au urmat mai multe zile tensionate între Rudolf şi prietenul său. După multe ore de discuţii şi încercări Rudolf a fost gata să accepte că prietenul său nu este bun pentru teologie şi religie. Pentru Rudolf acest lucru a fost extrem de greu. Se vedea singur şi părăsit. Se simţea trădat şi lepădat de cel pe care îl preţuia cel mai mult. Timpul a trecut şi Rudolf avea să părăsească pentru mai mult timp localitatea lui natală. Despărţirea a fost grea, dar Rudolf simţea că trebuie să facă acest lucru. Greu de spus ce era in inima lui Rudolf. Pe tren în drumul său spre noua locaţie încă îl mai bântuiau gândurile din perioada marxistă. Se gândea că în cele din urmă Dumnezeu a schimbat lucrurile şi el putea să meargă liber pe noua cale. Era celea religiei, calea teologiei pe care apucaseră atât de mulţi sfinţi în vechime. Totuşi nu era imposibil. Rudolf nu văzuse nici un sfânt dar a auzit de ei de mai multe ori. Ar fii dorit să vadă un sfânt. Toate acestea au fost începutul unei noi perioade din viaţa şi existenţa lui Rudolf.

PARTEA A II-A

ÎNCEPUTUL CĂUTĂRILOR

Era la începutul anilor ’90 când Rudolf a început iniţierea sa în ortodoxie. În el se născuse foarte mult un fel de „sete” de al Îl cunoaşte pe Dumnezeu. Ştia că voia lui Dumnezeu a fost să întemeieze o Biserică, dar această Biserică a fost de mai multe ori separată şi divizată de diferite persoane mai mult sau mai puţin religioase şi credincioase. Se

făcuse iarnă şi Rudolf se afla la biserică. Aici el a început un dialog cu preotul. Era în jurul sărbătorii bobotezei.

- Părinte, credeţi că poţi ajunge ortodox numai citind cărţi sau mai este necesar o altă acţiune în acest sens?
- Viaţa în ortodoxie începe la botez.
- De ce este aşa?
- Hristos este Dumnezeul omenirii întregi, a venit pe acest pământ, s-a născut, a trăit, a crescut şi aşa la vârsta de 30 de ani s-a dus să se boteze în Iordan la Ioan pentru a împlinii scriptura prin profeţia lui Isaia.
- Bine, dar de ce a aşteptat până la 30 de ani?
- Tradiţia evreilor spune că la 30 de ani, bărbatul este desăvârşit. La vârsta copilăriei el este cuprins de neştiinţă. La tinereţe, [adolescenţă] poftele trupului se dezlănţuie. Numai în jurul vârstei de 30 de ani bărbatul ajunge la desăvârşirea vârstei bărbăţiei.
- Prin urmare, Domnul Iisus Hristos a fost singurul care s-a botezat.
- Nu. La botezul Domnului Iisus Hristos au luat parte toate persoanele Sfintei Treimi: Tatăl a dat binecuvântarea Sa, Duhul Sfânt a participat sub chipul unui porumbel, Dumnezeu Fiul a fost cel care a fost părtaş al tainei.
- La botez a avut loc o revelare sau descoperire de Sine a lui Dumnezeu?
- Da. Tot aici nu se poate să nu vedem rolul sau acţiunea pe care a realizat-o sfântul Ioan Botezătorul.
- Dar sfântul Ioan Botezătorul este o persoană destul de anonimă pentru noi cei de azi.
- Sfântul Ioan Botezătorul a fost trimisul lui Dumnezeu care avea să pregătească calea pentru Domnul şi Mântuitorul Iisus Hristos, calea noi Sale legi.
- Credeţi că Sfântul Ioan Botezătorul ţine de Vechiul sau de Noul Testament?
- Din punct de vedere duhovnicesc, Biserica îl consideră pe Ioan Botezătorul ultimul prooroc al Vechiului Testament şi primul al Noului Testament.
- Prin urmare, Ioan Botezătorul a fost o persoană de tranzit?
- Se poate spune şi aşa.
- Păi timpurile noastre sunt timpuri ale tranziţiei. Se spune că trecem spre capitalism părinte.
- Ei, sfântul Ioan Botezătorul nu a fost un politician şi nici un om de stat ca şi cei de azi. Din contră, el a fost ucis de oamenii de stat. Regele Irod a fost cel care a voit moartea lui.
- De ce părinte?
- Prin viaţa sa sfântă Ioan Botezătorul a arătat la mai mulţi calea spre Dumnezeu. Acest lucru a fost inconvenient necredinioşilor şi celor fără de lege De fapt el a pregătit calea Mântuitorului Iisus Hristos. Din această cauză el se mai numeşte şi Înaintemergătorul Domnului Iisus Hristos.
- Da. Foarte multă lume nu ştie mare lucru despre Sfântul Ioan Botezătorul.
- Păi ceea ce nu ştie lumea este că Domnul Iisus Hristos l-a numit cel mai mare dintre pământeni. Acest lucru îl propulsează în împărăţia cerurilor. Este interesant de spus că tot Hristos spune că în împărăţia cerurilor Ioan Botezătorul este cel mai mic. El este cel mai mare om din lume, dar cel mai mic om din rai.

- Da, este un paradox părinte.
- Sfântul Ioan a fost un om al adevărului deplin şi pentru acest motiv, mulţimile l-au aclamat şi i-au aprobat principiile sale de viaţă duhovnicească.
- Totuşi, sfântul Ioan Botezătorul nu a fost un sfânt urban sau metropolitan. Nu?
- Este adevărat. El este un sfânt care poate fii model pentru pustnici şi pentru călugări. Nu ar fii putut ajunge sfânt dacă nu era un om smerit.

Rudolf stătea şi medita profund la ceea ce îi spunea părintele. Ajunsese să îşi dea seama că nu se poate trăi în ortodoxie fără de botez. El fusese botezat dar nu şi-a dat seama că nu se poate să fii ortodox fără de botez. Era în preajma sărbătorii Bobotezei sau a Botezului Domnului Iisus Hristos. Plecase de la biserică şi pe drum se întâlnii cu un prieten mai vechi.

- Doamne ajută!
- Cele bune!
- Pari îngândurat prietene?
- Nu sunt vin de la biserică.
- Te-ai întâlnit cu părintele?
- Da.
- Este un om bătrân cu multă experienţă. Ştii ce citeam undeva?
- Nu.
- Nu ştiu ce filosof spunea că unul dintre semnele sfârşitului lumii v-a fii când copii îşi vor învăţa părinţii.
- Mai exact?
- Păi vezi tu, la noi religia a fost scoasă din şcoli. Acest lucru a fost aşa fiindcă ideologia marxistă era una fără de credinţă şi religie. Copiii nu au mai studiat despre Dumnezeu. Aceşti copii erau de fapt cei care acum sunt părinţii noştii.
- Şi ce vrei să spui cu asta?
- Păi în zilele noastre mai mulţi părinţi ajung să înveţe religie de la copii lor care acum fac religie la şcoală.
- Da. Trăim într-o lume în care de mai multe ori ierarhia valorilor este distorsionată.
- Menirea noastră a generaţiei ‘90 este să ne păstrăm credinţa în Dumnezeu şi la fel de bine să ne lăsăm duşi de acest freamăt de a da şi de a crea valori şi personalităţi.
- De ce crezi că trebuie să facem acest lucru?
- Fiindcă dacă nu Rudolf vom da răspuns în faţa judecăţii lui Dumnezeu.
- De asta nu mă îndoiesc. Problema este ce facem cu tinerii de azi?
- Măi, tinerii de azi nu au frică de Dumnezeu. Fac păcate şi ajung să cadă în patimi fără să ştie că Dumnezeu îi vede şi îi v-a judeca şi pedepsii pentru acest lucru.
- Bine şi cine crezi că ar putea să ne ajute să ne eliberăm de patimi şi păcate?
- Dacă fiecare am avea un duhovnic stabil lumea ar merge într-o direcţie bună.
- Da. Părintele Calciu care acum este în America spunea că numai o nouă generaţie de oameni şi tineri credincioşi v-a putea schimba faţa lumii şi a popoarelor.
- La fel şi Mircea Eliade. El spunea că nu poate fii credinţă şi creştinism acolo unde există oprimare.

- Sunt tineri evlavioşi şi tineri care nu au nici un fel de evlavie faţă de Dumnezeu. Cei care au evlavie vor fii interesaţi şi de viaţă duhovnicească. Ei vor avea dragoste faţă de Dumnezeu.

Rudolf şi prietenul său vechi Paraschiv mergeau liniştit pe trotuar. Între ei se făcuse un moment de linişte.

- Paraschive, ceea ce văd eu în zilele noastre este că noi tinerii nu ne ajutăm unii cu alţii.
- Eu cred că chemarea noastră este să fim cupe ale virtuţilor.
- Aici vorbeşti mai mult despre călugări.
- Dragă, dacă călugării sunt cei care dacă duc o viaţă virtuoasă vor ajunge în cele din urmă să îi atragă şi pe tineri. Ei de fapt, călugării ne deschid porţile spre rai.
- Bine, dar câţi tineri din zilele noastre îi simpatizează pe călugări?
- Nu este vorba de simpatie, este vorba de o iubirea duhovnicească reciprocă.
- Tu ştii că este o cântare la biserică: „Din tinereţile mele, multe patimi se luptă cu mine, ci însuţi Doamne mă sprijineşte.”
- Da, este adevărat. Încă din adolescenţă se poate simţii tendinţa omului spre păcat. Suntem chemaţi să ne luptăm cu păcatul de foarte timpuriu fiindcă dacă nu el prinde rădăcini şi aşa se stabileşte iadul în interiorul nostru.
- Tu crezi să sunt şanse de reuşită?
- Numai dacă slujim lui Dumnezeu fiindcă astfel nu există nici un viitor pentru credinţă şi ortodoxie.

Rudolf şi Paraschiv au ajuns la sfârşitul drumului. Şi-au luat rămas bun unul de la celălalt şi au mers fiecare la casa lui. Era frig şi peste oraş se aşternuse de mai multă vreme zăpada. Fumurile din case se ridicau semeţ peste oraşul care era albit de atât de multă ninsoare. Mintea şi gândurile lui Rudolf însă erau departe de oraşul şi de strada pe care locuia. Spre seară el a primit un vizitator care era un bun prieten mai în vârstă pe nume Andronic. Andronic era un student la un mare centru universitar şi acum descoperise ortodoxia lucru care făcuse ca să devină prieten cu Rudolf.

- Rudolf, ce părere ai de părintele Dumitru Stăniloae?
- Părintele care a murit în 1993?
- Da. Am fost cu un grup de studenţi la Bucureşti unde l-am întâlnit când încă trăia.
- Păi se spune că este unul dintre cei mai mari teologi ai secolului.
- Aşa şi este.
- Ce să spun. Am citit câteva cărţi de ale lui.
- Este un om extraordinar. Ştii el spune că atunci când ne facem cruce ceea ce spunem este că suntem gata să ne jertfim pentru alţii.
- Da. Foarte multă lume ştie de părintele Stăniloae numai din cărţi. Puţini sunt cei care au avut şansa să îl cunoască în persoană.
- Părintele Stăniloae a fost cel care a susţinut foarte mult separaţia sau diferenţa care există între ortodoxie şi religiile orientale.
- Am fost interesat de religiile orientale o perioadă dar nu mai sunt interesat acum.
- Păi este şi normal să fie aşa. Religiile Indiei susţin că atunci când omul se v-a unii şi contopii cu „marea esenţă” sau cu „marele tot” omul v-a devenii fericit.
- Da. Este ceea ce susţin ei.

- Păi dacă ei susţin acest lucru cum se poate să mai fii fericit fiind contopit cu marele tot?
- Vrei să spui că nu este fericire acolo unde nu este conştient sau conştiinţă?
- Exact. Ortodoxia nu îl pregăteşte pe om foarte mult pentru această viaţă ci mai mult pentru viaţa viitoare.
- Da. Se pare că realmente te interesează părintele Stăniloae.
- Fără nici o îndoială. El este cel care spunea că fără credinţa în viaţa de apoi, viaţa de aici este o închisoare. La fel de bine, nu poate fi adevărată nici teoria reîncarnării.
- De ce crezi acest lucru?
- Fiecare om are valoarea sa proprie. După cum trupul trebuie să aibă nu numai ochi fizici ci şi ochi spirituali, creştinismul este o viaţă în spre altă viaţă, el este acel dor pe care mama îl simte faţă de copii săi atunci când ei sunt departe.
- Da. Se spune că părintele Stăniloae susţinea foarte mult personalismul, faptul că persoana este chemată la o comuniune cu un Dumnezeu persoană.
- Da, el spunea că singurătatea este o stare care se instalează în zilele noastre şi în viaţa socială. În blocuri şi în mari metropole de mai multe ori oamenii se simt singuri. Lumea nu vrea să fie în comuniune din cauza bârfei.
- Părintele Stăniloae trăia cu nostalgia vieţii de la sat. La sat oamenii erau foarte naturali. În zilele noastre omul se teme unul de altul. Trebuie să ne deschidem în zilele noastre spre o comuniune sinceră şi dezinteresată. Trebuie să fim noi înşine.
- Nu mi-am dat seama că eşti atât de mult interesat de persoana părintelui Stăniloae. Andronic.
- Rudolf este cât se poate de adevărat că părintele Stăniloae a fost cu adevărat un mare om care a trăit direct şi sincer pe Dumnezeu. Toţi cei care l-au cunoscut au spus acest lucru. O să îţi dau mai multe materiale despre părintele Stăniloae.

Rudolf şi Andronic se despărţiseră cu sentimentul că dialogul care l-au avut a fost pozitiv şi a dat rezultate. De fapt ei împărtăşeau o simpatie şi iubire duhovnicească comună faţă de părintele Stăniloae. La puţin timp după aceasta, Rudolf era în tren cu prietenul său Andronic prin munţii Carpaţii Apuseni. Au avut un drum lung şi ambii erau obosiţi privind cum brazii şi crestele munţilor se succedau unul după altul pe fereastra trenului. Era un tren mic de munte care mergea cu anevoie.

- Ştii Rudolf, la Bucureşti, este acum un părinte foarte bun şi foarte cunoscut, spărsese tăcerea Andronic.
- Despre cine vorbeşti?
- Părintele Sofian Boghiu.
- Am auzit despre el, dar ştiu puţine despre el.
- Este un părinte vestit pentru picturi. Pictează biserici şi a fost închis de marxişti.
- Da mi se pare că am auzit anumite lucruri.
- El spunea că atunci când îl ai pe Dumnezeu nu mai eşti singur.
- Sfântul Grigorie de Nyssa spunea că „suntem o stabilitate în continuă mişcare”.
- Nu poate fii singur un om care îl iubeşte pe Dumnezeu.
- Păi ortodoxia este cea care ne spune că iubirea vine de la Dumnezeu Sfânta Treime. Sfânta Treime este o lege a iubirii.

- Da este interesant că numai în româneşte termenul de lume se înrudeşte etimologic cu termenul de lumină. Lume vine de la lumină.
- Cred că acest termen a fost preluat din greacă de la verbul Λαμπρυνθωμεν. În sens iniţial lumina a existat mai înainte de a fii lumea fiindcă Dumnezeu a spus “să fie lumină.” În acest sens, se poate spune că lumea a purces de la Dumnezeu ca şi un fel de aprindere.
- Da. Nu poţi fii ortodox dacă nu ai un sentiment al infinitului.
- Adică simţul ortodoxiei, al tainei ortodoxiei aduce cu sine simţul infinitului?
- Da. Mai mulţi sfinţi au putut constata că de mai multe ori când Dumnezeu ne ocroteşte El ne dă mai multe probleme.
- Pare un paradox, nu?
- Da. Se leagă de ceea ce spunea părintele Cleopa de la Sihăstria că trebuie să avem răbdare. De mai multe ori ceea ce pare negativ este numai în aparenţă.
- Având răbdare devenim modele. De fapt aceasta este chemarea ortodoxiei de a fii modele de sfinţenie.
- Sfinţenia este greu de realizat atunci când patimile păcătoase te cuprind. Ele te duc în jos.
- Prin urmare, pentru a ajunge să Îl cunoaştem pe Dumnezeu nu trebuie să o facem numai teoretic ci şi practic prin lepădarea de patimi.
- Da. Acest lucru este foarte diferit de conceptul hindus care spune că trebuie să uiţi de toate, să ajungi la nirvana. Dacă ajungi la nirvana uiţi şi de Dumnezeu. Dacă uiţi de Dumnezeu cum mai poţi să Îl iubeşti?

Drumul de munte era greu şi de mai multe ori roţile trenului scârţiiau. Rudolf şi Andronic îşi continuau călătoria prin Apuseni. Erau locuri pitoreşti şi pline de simţul maiestosului care de mai multe ori contrasta cu arhaismul locuinţelor din zonă. Cei doi prieteni se bucurau de ultimii ani ai secolului al XX-lea. Li se părea că timpul a stat în loc, că totul este o continuă repetiţie. Şansa salvării nu putea să vină decât numai de la Dumnezeu. Rudolf şi Andronic au fost de mai multe ori martorii la mai multe evenimente europene sau internaţionale. Acum erau în perioada în care cei doi au fost extrem de apropiaţi unii de alţii. Au făcut mai multe călătorii. Lumea era încă marcată de marea prăbuşire din anul 1989. Rudolf şi Andronic au fost de mai multe ori în Timişoara, locul unde a început marea revoluţie din anul 1989. Unii contestau că acesta a fost o revoluţie şi o considerau o lovitură de stat. Rudolf nu credea aşa. Nici o tiranie nu recunoaşte că este o tiranie. Rudolf şi prietenul său Andronic au făcut mai multe călătorii pe străzile Timişoarei. Aici lumea ajunsese cu câţiva ani înainte la limita suportabilului. Se mai vedeau unele lozinci scrise pe pereţii oraşului împotriva tiraniei care a dus patria de râpă. Andronic fusese marcat de aceste lucruri. Rudolf doar privise neputincios la cele ce se întâmplau. După mai multe călătorii Andronic s-a mutat din localitatea lui Rudolf.

- Prin urmare a venit vremea să pleci? A spus Rudolf.
- Da. Este greu să te desparţi de un om sau o persoană pe care o îndrăgeşti.
- Hmmm....Moartea ne separă definitiv. Este cel mai rău lucru care se poate întâmpla.
- Sfinţii părinţi spun că nu este bine să fim mânioşi fiindcă de cele mai multe ori mânia poate să vină chiar în momentul morţii.
- Chiar şi dincolo de moarte mai este speranţă?

- Da. Rugăciunea este cea care poate trece peste moarte şi ajunge în faţa tronului lui Dumnezeu.
- Crezi că o să mai apuci să îi vezi pe cei morţi în rai?
- Da. Gândeşte-te ce bucurie v-a fii atunci. Ei vor fii cu o faţă mult mai luminoasă şi cu mult mai multă bucurie în jurul lor.
- Se poate ca acea comuniune din viaţa de apoi să fie mai mare decât cea din viaţa de aici?
- Da. V-a fii o comuniune deplină. Aici avem parte doar de o comuniune aproximativă sau mai bine spus parţială.
- Vrei să spui că în Dumnezeu poţi găsii alinarea în momente de chin şi de deznădejde.
- Mai mult, când diavolii îşi trimit săgeţile lor către tine, tot Dumnezeu este cel care te v-a scăpa.
- Să ne rugăm atunci ca Dumnezeu să ne ofere o apropiere de persoanele îndrăgite. Ori aici pe pământ ori în împărăţia cerurilor.

Andronic unul dintre cei mai buni prieteni ai lui Rudolf plecase şi el într-un oraş departe. Venea timpul ca Rudolf să depene amintiri şi să primească scrisori. La scurt timp Andronic s-a căsătorit. Devenise de acum un om de vază cu mare importanţă. A conferenţiat prin mai multe ţări şi la mai multe popoare. Rudolf simţea că timpurile călătoriilor şi a discuţiilor cu Andronic nu se v-a mai întoarce. Andronic era dornic de o viaţă care să afirme credinţa în Dumnezeu şi marile adevăruri ale ortodoxiei. Drumurile lor de acum se despărţeau. Ceva s-a rupt în inimile celor doi când viaţa i-a despărţi. Fusese un timp unic care nu se v-a mai întoarce. Întâlnirile cu Andronic au fost pentru Rudolf o parte din procesul sau din călătoria iniţierii sale. Mai descoperise pe altcineva care venise dintr-un mediu ştiinţific cu înclinaţii spre mecanică care avea acelaşi drum şi aceleaşi aspiraţii.

În această perioadă de iniţiere drumurile lui Rudolf au ajuns la o mănăstire departe. Aici a ajuns să vorbească cu un călugăr bătrân care avea să devină un prieten al lui Rudolf. Pe acest călugăr îl chema Serafim. Dimpreună cu Andronic, Rudolf făcuse mai multe pelerinaje pentru a se întâlnii cu bătrânul Serafim. Bătrânul degaja sfinţenie. Era smerit şi cânta la strană la slujbele mănăstirii şi de mai multe ori folosea o mică baghetă pentru a îi dirija şi pe ceilalţi călugări mai tineri.

- Rudolf, nu există muzică mai frumoasă decât muzica psaltică, îi spunea bătrânul Serafim la Rudolf.
- De ce părinte?
- Fiindcă muzica psaltică este muzica prin care noi Îl lăudăm şi Îl preamărim pe Dumnezeu.
- Păi sunt coruri mult mai armonioase decât muzica psaltică.
- Nu există nimic mai armonios decât muzica psaltică.
- De ce?
- Fiindcă muzica psaltică vine din îngemănarea pe care călugărul o face cu rugăciunea lui Iisus Hristos.
- Rugăciunea lui Iisus Hristos?
- Da. Domne Iisuse Hristose Fiul lui Dumnezeu miluieşte-mă pe mine păcătosul.
- Nu prea ştiu multe despre această rugăciune să fiu sincer.
- O. Este cea mai mare rugăciune. Rugăciunea cu care se mântuiesc călugării.
- Interesant ceea ce îmi spuneţi.

- Vezi tu Rudolf, când sufletul omului îl descoperă pe Dumnezeu, în toată lumina Sa cea sfântă, sufletul omului nu mai poate trăi fără iubirea lui Dumnezeu.
- Deci sufletul este cel care iubeşte?
- Da. Când omul Îl iubeşte pe Dumnezeu face tot ceea ce este plăcut în faţa lui Dumnezeu şi cel mai plăcut lucru este rugăciunea minţii coborâtă inimă. Acesta este rugăciunea inimii Rudolf.

Bătrânul Serafim se uita la Rudolf care era cumva surprins de noile idei pe care le auzea.

- Nu văd cum ai putea să îţi cobori mintea în inimă, continuă Rudolf.
- Când omul îşi coboară mintea în inimă înseamnă că toată fiinţa lui este dăruită lui Dumnezeu şi se contopeşte cu pacea, liniştea şi bucuria care există în El.
- Deci sufletul ajunge la o linişte prin rugăciunea lui Iisus?
- Da. Rugăciunea lui Iisus făcută din toată fibra omului, oferă adevărata linişte şi tihnă a sufletului şi a trupului.
- Bine şi tot timpul trebuie să faci rugăciunea aceasta a lui Iisus?
- Da. Chiar şi în momentele de tristeţe. Dumnezeu este α şi ω, început şi sfârşit. Cu El şi atunci când se face rugăciunea lui Iisus momentele de tristeţe dispar şi devin momente de bucurie. Aceasta fiindcă Dumnezeu este stăpân peste toate şi peste orice. Dacă El este stăpân peste toate El are stăpânie şi asupra morţii.
- Da. Părinte. Aceste cuvinte sunt extrem de folositoare. Nu ştiam că rugăciunea lui Iisus este atât de eficentă şi de puternică.
- Frate Rudolf, bunul şi înduratul Dumnezeu să ne dăruiască pace şi bucurie sufletelor noastre iar celor care se roagă neîncetat să le dăruiască cununa mucenicească.

Bătrânul Serafim s-a retras încet spre chilia lui călugărească. Rudolf îl privea cum mergea încet şi cum paşii parcă erau din ce în ce mai grei. Avea peste 70 de ani şi trecuse prin toate marile momente ale secolului al XX-lea: primul şi al doilea război mondial. Rudolf simţea multă mângâiere din cuvintele bătrânului Serafim. Era Serafim cel care îl învăţase pentru prima dată de rugăciunea lui Iisus. La puţin timp lângă Rudolf venise un alt călugăr:

- Un om deosebit părintele Serafim, începuse acesta.
- Da. Sunt puţini călugări ca şi el.
- Sunt multe lucruri grele în călugărie şi poate unul dintre cele mai grele este sărăcia.
- Sărăcia?
- Da Rudolf. Călugărul este obligat la sărăcie. Când tânărul îşi simte chemarea în spre Hristos poate fii sărac sau bogat. În cele din urmă nu contează fiindcă el v-a face totul pentru a îl slujii pe Dumnezeu care este Cel care l-a creat. Călugărul însă are o cale a lui. Este calea sărăciei, a renunţării. Poate din acest motiv latinii spuneau că ceea ce face sfânt este un sacrificiu [sacrum facere].
- Deci tu spui că sărăcia este un lucru folositor călugărului?
- Da exact. Sărăcia este cea care face ca inima să fie deschisă spre a putea primii cuvintele lui Hristos şi a proorocilor şi cu inima deschisă şi plină de binecuvântările Celui Prea Înalt şi bun. Dumnezeu este Cel care face chiar şi din cei săraci instrumente ale lucrărilor Sale.
- Bine, dar sărăcia singură nu te poate duce la Dumnezeu.

- Nu este adevărat. Trebuie să fim statornici în credinţa noastră şi participăm în mod duhovnicesc la slujbele Bisericii care să fie trăite din plinătatea inimii.
- Da aşa să fie. Fie ca Dumnezeu să asculte glasul rugăciunii noastre şi să se milostivească de neputinţele noastre trupeşti şi sufleteşti.
- Dumnezeu să ne ţină în bucurie Rudolf.

Rudolf a plecat de la mănăstirea unde se dusese să se întâlnească cu bătrânul Serafim. Acesta devenise bolnav şi din ce în ce mai slăbit. Pe Rudolf îl cunoscuse din anii copilăriei şi îl îndrăgise. Rudolf fusese un copil mic şi blond cu foarte multe întrebări. Bătrânul Serafim simţea că Rudolf are o cale aparte de urmat. De mic copil se ataşase de el şi i-a câştigat încrederea. Faţă de bătrânul Serafim Rudolf nu avea nimic de ascuns. Venise pe jos cale lungă şi acum era din nou în casa şi localitatea sa natală. Ce contrast exista între ritmul de viaţă pe care bătrânul Serafim îl ducea sus la mănăstire şi restul oamenilor din lume şi din oraş. Greu de crezut că părintele Serafim renunţase la tot ceea ce este în lume, chiar şi la cele mai mici şi mai nevinovate plăceri. Se putea vedea în bătrânul Serafim o ruptură cu tot şi cu toate sau mai bine spus cu tot ceea ce exista şi cu tot ceea ce a fost lumesc. Părintele Serafim nu dispreţuia lumea pe care o părăsise pentru totdeauna ci a ales să se roage în taină pentru lume. Poate rugăciunile lui în faţa lui Dumnezeu au fost mult mai de preţ decât orice alte milioane şi sume mari de bani pe care lumea şi le doreşte atât de mult. Bătrânul Serafim avea mare evlavie la un părinte duhovnicesc care murise cu câţiva ani în urmă. Este vorba de părintele Arsenie Boca. Avea la mare preţ cărţile părintelui Arsenie Boca şi într-o zii i-a dat o broşură care nu fusese publicată a părintelui Arsenie Boca. Broşura se numea Pravila albă. Un alt părinte care a avut mare influenţă asupra bătrânului Serafim a fost părintele Nicodim Sachelarie, un părinte care şi el murise în prima jumătate a secolului al XX-lea. Prin părintele Serafim, Rudolf se familiarizase cu lumea monahală. Descoperea acum că există o întreagă teologie a lumii monahale. Sute şi mii de călugări din toate timpurile au ales să îl slujească definitiv şi integral pe Dumnezeu. Ceea ce a început să îl frământe acum pe Rudolf a fost cum se poate că de cele mai multe ori omul este ispitit. Rudolf s-a dus şi a vorbit despre acest lucru cu un cunoscut de al său pe nume Damian. Acesta a fost şi el un om necredincios mai de mult şi în cele din urmă s-a întors şi el la ortodoxie.

- Bună Damian.
- Doamne ajută Rudolf.
- Cum mai merge?
- Fiecare zii este un nou pas pe drumul mântuirii.
- Da. Pentru noi cei de azi din anii '90 mântuirea este un lucru foarte departe.
- Da aşa este. Fiindcă în zilele noastre ispitele sunt mai mari.
- Crezi acest lucru Damian?
- Pentru a consolida credinţa omului, Dumnezeu lasă ca omul să fie ispitit.
- Dacă este să ne gândim că până şi Domnul Iisus Hristos a fost ispitit cred că ai dreptate.
- Ştii Rudolf, în ultimii ani am citit Biblia mai mult şi într-un verset se spunea „Bărbatul care v-a îndura ispita şi v-a ieşii biruitor acela v-a lua cununa vieţii.”
- La ce te referi cununa vieţii?
- Prin ispită omul se face mai matur, se poate spune că se căleşte la fel cum se căleşte fierul înroşit în apă.
- Deci tu crezi că ispita este o metodă ca omul să se întărească?

- Ispitirea Domnului şi Mântuitorului Iisus Hristos a fost în trei etape. Prima a fost prin mâncare, şi este de remarcat că şi primii oamenii în rai au fost ispitiţi de mâncare, de lăcomie.
- Este greu de spus dacă ispitirea lui Adam şi Eva a fost una de natură culinară. Cunoaşterea binelui şi a răului nu a fost doar o problemă culinară. Dar răul poate să se manifeste şi culinar prin lăcomie.
- Bine, dar Adam şi Eva au căzut pradă ispitei.
- Dar Domnul Iisus Hristos i-a făcut faţă. El a dobândit o biruinţă deplină.
- Deci Adamul cel Nou l-a restaurat pe Adamul cel Vechi şi i-a deschis porţile spre mântuire, spre rai.
- Prin urmare, trebuie să rezistăm ispitelor.
- Aşa cred că este cel mai bine Rudolf.
- Crezi că vom avea vreo răsplată din aceasta?
- Sunt foarte sigur de acest lucru.
- Bine. Uite eu vorbeam zilele astea cu un părinte de la mănăstire şi ne spunea că rugăciunea lui Iisus ajută mult în drumul spre mântuire.
- Rugăciunea lui Iisus?
- Da. Este o rugăciune pe care o spun mai mult călugării.
- Este un lucru frumos ceea ce îmi spui dar nu ştiu multe despre ea.
- Călugării spun că nu poţi spune rugăciunea lui Iisus şi să fii cu stomacul plin cu mâncare până la refuz.
- Este de remarcat că Sfântul Ioan Botezătorul deşi a fost unul dintre cei mai mari sfinţi din lume nu a făcut nici o minune. Ilie, Moise şi alţii au putut stăpânii o natură întreagă şi totuşi Sfântul Ioan Botezătorul este mai mare decât ei.
- Da. La Iordan el l-a văzut şi simţit pe Dumnezeu integral: a auzit glasul Tatălui, a văzut porumbelul care este chip al Duhului Sfânt şi la botezat pe Fiul.

Rudolf a plecat de la prietenul său mai mare Damian şi a prins să citească o carte scrisă de Paul Evdokimov: Iubirea nebună de Dumnezeu. Discutase cu un preot despre această carte.

- Rudolf, Paul Evdokimov este un autor care pentru ortodoxie este destul de reprobabil.
- Ce vă face să gândiţi acest lucru?
- Păi el vorbeşte despre o iubire „nebună” a lui Dumnezeu.
- Adică îl numeşte pe Dumnezeu nebun?
- Întocmai. Cartea s-a publicat şi lumea nu ştie exact ce citeşte.
- Poate este o metaforă.
- Nu cred. Iată ce spune el: „creştinul este un mizerabil, dar Hristos este şi mai mizerabil ca şi el. Pentru aceasta Hristos îi i-a ruşinea mizeriei.”
- Da este o afirmaţie extrem de riscantă.
- Tot el mai spune: „Dumnezeu nu poate exista fără de mine.”
- Nu cred că Paul Evdokimov este un sfânt.
- Nimeni nu a spus acest lucru dar după asemenea afirmaţii nu cred că se poate vorbii de el ca un om sfânt.
- Da sunt lucruri neadevărate care îşi au provenienţa într-o evlavie exagerate şi neconformă.

O perioadă Rudolf a fost cât se poate de mult interesat de persoana lui Paul Evdokimov. Aceasta a fost un teolog din Paris care a scris mai multe cărţi în spre finalul secolului al XX-lea. Paul Evdokimov a fost o persoană care a avut multă influenţă asupra tânărului Rudolf. Ideile şi conceptele lui au fost cât se poate de mult familiare. El a devenit astfel familiar şi cu alţi teologi din diaspora şi mai ales ruşi.

- Rusia este o ţară nostalgică, îi spusese Rudolf preotului din localitatea lui natală.

- Despărţirea de anumite lucruri creează în sufletul omului o stare de tristeţe, unde parcă ai vrea să fii în trecut decât în prezent.

- Credeţi că nostalgia este o stare negativă?

- Nu neapărat. De pildă creştinii trăiesc cu nostalgia vieţii lui Iisus Hristos pe acest pământ pe care ei o au întipărită în inimă.

- Bine asta este mai mult religie.

- Despărţirea copilului de mamă sau a mamei de copil creează o nostalgie a dorului care este de mai multe ori influenţată de singurătate sau de prea multe lucruri neobişnuite.

- Da Nichifor Crainic în perioada interbelică spunea că noi trăim „cu nostalgia paradisului pierdut”, şi pentru aceasta el încearcă să descopere plăcerea în lume.

- Da sunt mulţi nostalgici. Sufletul nostalgic trăieşte după amintirea a ceea ce a fost cândva, uită de prezent, de ceea ce există în momentul de faţă şi pentru aceasta este de multe ori tentat să nu mai trăiască în prezent ci în trecut. El caută să obţină tot ceea ce a fost într-un timp precedent.

- Bine părinte, dar ce credeţi despre noţiunea de păcat?

- În spatele păcatului se află durerea.

- De ce?

- Orice desfrânat sau om care caută plăcerea şi desfătarea în această lume îşi v-a pierde esenţa într-un trup bolnav, lipsit de orice ajutoare. Viaţa lui v-a devenii absurdă şi fără de nici un folos în veşnicie. Nimic nu v-a mai fii important dacă omul se află în păcat din punct de vedere creaţional.

- Prin urmare, păcatul este fără conţinut?

- Da. El oferă doar o mare amăgire, care l-a început pare a fii frumoasă, ce îţi oferă satisfacţia unui lucru împlinit, pentru ca în final, cel care încă mai are facultatea de raţionare să îşi dea seama că a intrat pe o pistă greşită sau mai bine spus pe calea pierzării.

Rudolf stătea şi îl asculta pe acest părinte pe care îl cunoştea. Tema păcatului, a ceea ce este păcat şi a ceea ce nu este îl frământa pe Rudolf în această perioadă.

- Păcatul este energia morţii care lucră în om. Moartea este un lucru care este lipsit de conţinut şi este ceea ce nu oferă viaţă şi bucurie. Moartea spirituală o putem găsii în păcat. Calea pierzării care duce spre iad se poate descoperii prin păcat. Alunecarea spre diavol se poate vedea din faptul că de cele mai multe ori noi încălcăm poruncile lui Dumnezeu, mai ales al Sfintei Treimi.

Rudolf medita la aceste cuvinte şi se gândea cât de adevărate sunt. Pentru el noţiunea de păcat este cât se poate de nefamiliară. Adică de ce se teamea atât de mult Biserica de păcate şi de patimi? Cu adevărat în iniţierea sa Rudolf ajunsese să îşi dea seama cât de nociv este păcatul şi acum căuta metode să se apere împotriva lui. Acestea au fost metode şi moduri prin care Rudolf se gândea să se îmbunătăţească duhovniceşte. Rudolf era acum la vremea căutărilor şi a formării. Căuta răspunsuri, răspunsuri la probleme „existenţiale” şi duhovniceşti pe care le voia foarte mult. Rudolf descoperea acum că sunt în jurul lui oameni duhovniceşti de la care poate învăţa şi de la care poate dobândii mai multe cuvinte de folos.

De fapt în aceasta a constat în cele din urmă iniţierea şi itinerarul lui Rudolf. Iubirea lui faţă de Dumnezeu era mare dar simţea că trebuie să facă lucrurile care sunt plăcute lui Dumnezeu. Acesta a fost ceea ce l-a motivat şi ceea ce l-a făcut pe Rudolf ca să îşi înceapă iniţierea lui în ortodoxie. Ceea ce v-a urma v-a fii un periplu lung cu multe întâlnirii şi cu unele eşecuri uneori. Pe Rudolf îl speria frica de eşec.

Rudolf a luat puţin timp de gândire să se gândească pentru sine. A fii stăpân pe tine însuţi este probabil una dintre marile căutări ale omenirii din toate timpurile. Este de fapt mai mult dorinţa omului de a fii desăvârşit. Este fundamental în ortodoxie ca omul să cultive pornirile în spre virtute şi nu cele în spre păcat. În cele din urmă nu noi suntem stăpâni peste noi înşine ci Hristos este fiindcă El este Cel care stăpâneşte întreaga lume. Spre El trebuie să tindem cu toţii, pentru ca să putem să ne desăvârşim cu toţii şi să luăm parte la viaţa lui Dumnezeu. Pentru a ajunge la acest lucru este nevoie de trei lucruri:

1. oriunde ai merge şi ai ajunge să ai în vedere că acolo este Dumnezeu care vede toate cele pe care le săvârşeşti;
2. orice ai face să ai temei în Biblie pentru acest lucru
3. oriunde ai merge să stăruieşti în acel loc.

De fapt acestea sunt trei învăţături esenţiale ale sfântului Antonie cel Mare.

Rudolf mersese prin mai multe locuri dar simţise că nu este locul lui acolo. În cele din urmă avea mai multe nedumeriri şi s-a dus la episcopul său pentru a le clarifica. Rudolf a cerut secretarului episcopului o întrevedere:

- Bună Rudolf, bine ai venit.
- Mulţumesc de primire.
- Ce te mai preocupă?
- Chiar credeţi să sunt pedepse pentru cei răi în viaţa de apoi aşa cum spune Biblia şi sfinţii părinţi?
- Omul care nu petrece această viaţă în conformitate cu poruncile lui Dumnezeu, în cea de a doua v-a fi dat în mâinile diavolului care îl v-a duce în cel mai cumplit loc: iadul.
- Deci ceea ce face omul în această lume v-a merge în cealaltă lume?
- Exact Rudolf. Aşa spun mai mulţi sfinţi şi părinţi din Muntele Athos. Pielea celui care este în iad este îmbuibată într-un foc perpetuu sau mai bine spus este sărată cu foc. Sarea în organism are funcţie de a îi menţine continuu rezistenţa. În iad însă focul v-a mistui perpetuu pielea omului.
- Şi cum putem scăpa de acest lucru?
- Dacă nu ar fii Biserica şi legile civile lumea ar fii dominată de haos şi în cele din urmă pe pământ se v-a instaura iadul. Pentru a învinge iadul a fost necesar ca însuşi Dumnezeu să moară, să se jertfească şi să învie dând naştere unei noi legi care a biruit iadul şi care v-a stăpânii deplin omenirea pentru veşnicie. Cine încalcă poruncile lui Dumnezeu v-a da seama la a doua venire.
- Este interesant preasfinţite că la început episcopii din Biserică aveau dreptul să se căsătorească şi acum nu mai au.
- Legea firii omeneşti este ca omul să nu fie singur. Femeia este cea pe care Dumnezeu a rânduit-o în acest sens. Prin această lege, taina căsătoriei este una dintre cele mai frumoase pentru orice om, în cele două firi şi caractere contopindu-se şi dând naştere altora.

- Prin urmare, când Dumnezeu a voit să îi dăruiască ceva omului i-a dat pe femeie. Amândoi prin iubire devin un trup. Aceasta este legea firii omeneşti.
- Şi de ce atât de mulţi divorţează în zilele noastre?
- Când a fost întrebat despre divorţ Domnul Iisus Hristos a răspuns că Moise a lăsat „cartea de divorţ” nu datorită lui care se împotriva la acest lucru, ci datorită împietririi inimilor iudeilor.
- Prin urmare Biserica Creştin Ortodoxă nu aprobă divorţul?
- Nu îl aprobă dar în tolerează. Sunt două cazuri când Biserica Creştin Ortodoxă aprobă divorţul.
- Anume?
- Când unul dintre parteneri moare fizic şi când unul dintre parteneri moare sufleteşte [se desfrânează].
- Da. Nu ştiam foarte bine aceste lucruri?
- Spuneţi-mi preasfinţite este greu să fiţi episcop?
- Nu. Dar este cât se poate de important ca episcopul să fie un om trecut prin multe sau un om cu experienţă duhovnicească. Episcopul trebuie să vadă multe în viaţa lui, să studieze, să călătorească, să cunoască când mai multe lucruri pentru folosul său duhovnicesc.
- Prin urmare, trebuie să fie un om de viziune sau un om deschis la minte.
- Pentru a construi o biserică frumoasă trebuie să vezi mai multe modele şi prototipuri pentru a alege de la fiecare câteva ceva bun. Aşa se v-a naşte o nouă biserică cu mult mai frumoasă decât celelalte. Aşa şi episcopul, trebuie să cunoască mai mulţi episcopi pentru a ajunge un episcop şi mai bun.
- Prin urmare, un episcop trebuie să fie stăruitor.
- Da. El trebuie să aibă multă seriozitate, stăruinţă şi putere de a discerne. Episcopul trebuie să fie hotărât şi să vrea să ducă la plinire binele. Fără de bine nici o virtute nu poate sălăşlui în sufletul omului. Idealul episcopului este Dumnezeu, dar pentru a ajunge la El este nevoie de multă stăruinţă şi efort spiritual.
- Da. Aşa este preasfinţite. Aveţi mai multe icoane pe aici. Cum priviţi icoanele?
- Mărturiile existenţei Domnului Iisus Hristos pe aceste pământ le putem găsii în icoane. Ele arată fiinţa materială ca o reflecţie a celei dumnezeieşti.
- Vreţi să spuneţi că icoanele sunt un fel de oglindă a lui Dumnezeu?
- Când cineva se prezintă în faţa unei icoane, este ca şi în faţa unei oglinzi strălucitoare cereşti în care se reflectă lumina plină de slavă a ceea ce există în cer.
- Prin urmare icoanele sunt un lucru important?
- Da. Trebuie să stăm cu vrednicie în faţa icoanelor.
- De ce?
- Fiindcă nu sunt simple desene. O tradiţie veche ne spune că un împărat a trimis pe un pictor să picteze chipul Domnului Iisus Hristos pentru a se putea vindeca prin aceasta. Unii spun că a fost regele Abgar al Edesei alţii nu cred că a fost el şi a fost un împărat. În cele din urmă împăratul s-a vindecat. Această icoană a existat mai multe secole dar mai apoi a dispărut.
- Prin urmare icoanele sunt mai multe decât simple simboluri?

- Da. Este de datoria noastră să ne închinăm în faţa icoanelor ca şi reprezentante şi acte însufleţitoare ale vieţii noastre pământeşti.
- Da preasfinţite. Întotdeauna am simţit că icoanele nu sunt simple imagini.
- Şi la preoţie te-ai mai gândit Rudolf?
- Eu sunt de părere că orice preot de mir sau celibatar sau călugăr trebuie să ştie că în el se află moralitatea unei lumi întregi.
- Este important ca preoţii noştri să nu se dea înapoi de la locul unde sunt repartizaţi şi să îi atragă pe oameni spre Hristos. Preotul este cel care este chemat să facă din distracţiile unei nunţi un moment de bucurie omenească şi nu un moment de desfrânare şi sudalmă.
- Este de remarcat că până şi revelionul [reve în franceză înseamnă a priveghea] s-a schimbat destul de mult într-un moment de chefuit şi este de fapt o noapte înjositoare.
- Bine, dar la ce folos să se mai roage preotul?
- Preotul trebuie să ştie că rugăciunea este o energie. Această energie a rugăciunii se depune pe corpul nostru şi în noi. Prin dans mai ales această energie se împrăştie şi fuge de la noi. Preotul trebuie să trăiască duhovniceşte cu conştiinţa că nu toate se încheie aici în această lume.
- Bine preasfinţite dar şi preoţii fac păcate.
- Este adevărat. Deşi el face păcate trebui să trăiască mai mult în harul lui Dumnezeu.
- Vă mulţumesc pentru îndrumări şi pentru sfaturi preasfinţite.
- Cu mare bucurie Rudolf. Uşa mea îţi este deschisă totdeauna.

Rudolf a plecat de la biroul episcopului pe gânduri. Aflase lucruri noi pe care nu le ştia mai înainte. Toate acestea îi răpeau mintea care era plină de întrebări. Afară din clădirea episcopiei s-a întâlnit cu un părinte bătrân care venise tocmai din capitală. Rudolf avuse şansa să îl cunoască scurt la o slujbă dar nu discutase cu el prea mult. În timpul unei slujbe acesta îl mustră pe Rudolf că nu ţine cărţile de cult cum trebuie. Rudolf trecuse cu vederea peste acest incident şi se avântă într-un dialog cu preotul bătrân:

- Rudolf, câte evanghelii sunt?
- Patru. De ce?
- Greşit.
- Cum greşit?
- Există 5 evanghelii.
- Există mai multe evanghelii, dar numai 4 sunt canonice.
- Nu Rudolf, a cincea evanghelie este la fel de canonică şi este cea pe care o trăim şi o purtăm cu toţii în sufletele noastre prin dragostea faţă de Domnul nostru Iisus Hristos.
- Hahahahaha. Nu m-am gândit niciodată la acest lucru.
- Şi de ce râzi Rudolf?
- Este o teorie interesantă.
- A cincea evanghelie Rudolf este cea pe care o avem în momente de necaz şi cumpănă în viaţă. Prin a cincea evanghelie ne încredinţăm, că vom trăi veşnic.
- Să trăieşti veşnic?

- Da. Este un mare lucru să ştii că după moarte vei trăi pentru totdeauna cu Dumnezeu. Acest lucru necesită să treci prin toate urgiile aceste vieţi, să ai crezul adânc în Hristos şi ceea ce El îţi poate oferii.
- Deci este totul o problemă de credinţă?
- Pentru a ajunge ceva în faţa oamenilor şi a lui Dumnezeu trebuie să fii smerit. Oamenii mândrii sunt de cele mai multe ori evitaţi. Smerenia este calea adevărată care duce la mărire aici pe pământ dar mai ales în viaţa viitoare.
- Prin urmare trebuie să fim smeriţi?
- Lumina smereniei când se află în ochiul omului îl luminează şi îi dă adevărata trăire a vieţii spirituale, care este cea mai dorită viaţă dintre toate.

PARTEA A II-A

DIALOGURILE CU CEI MAI MARI

Perioada de iniţiere în ortodoxie a tânărului Rudolf era acum în plină desfăşurare. Cărţi, studii, articole şi conferinţe toate aveau un singur scop: să îl înveţe şi să îl facă pe Rudolf să aprofundeze ortodoxia, credinţa cea dreaptă în Dumnezeu. Era conştient de alţi mari reformatori creştini ca şi Luther, Calvin sau Zwingli, dar Rudolf a avut să ajungă la origini, acolo unde a început totul, acolo de unde Hristos nu mai poate fii pierdut. Rudolf la fel de bine vroia şi foarte multe rezultate care să vină din inţierea sa în ortodoxie. El şi-a dat seama că liniştea şi pacea duhovnicească nu pot să vină decât de la Hristos. Pentru a pătrunde tainele creştinismului este nevoie de linişte şi de pace deplină. Numai când mintea este odihnită poate pătrunde cel mai bine adevărurile vieţii precum şi cele care la început păreau a fii taine. În Noul Testament se spune că Domnul Hristos a blestemat un smochin fiindcă îl el nu găsit nici o roadă. În acel moment smochinul s-a uscat. Prin această faptă Mântuitorul vrea să ne arate dreptatea Sa dumnezeiască pentru cei care nu aduc nici o roadă prin pocăinţă şi sunt împietriţi la inimă. Pe unii ca aceştia Mântuitorul îi blestemă şi îi lasă în focul iadului. Se spune despre un filosof japonez că s-a dus în pădure şi i-a spus unei ramuri:

- Vorbeşte-mi despre Dumnezeu.

În acel moment ramura a înflorit. La fel putea să facă şi smochinul sau măcar să îşi plece ramurile fiindcă în faţa lui era Dumnezeu. Rudolf se gândea că el nu vrea să fie un smochin neroditor dar în acelaşi timp se gândea la moarte. Se poate spune că moartea face ca toate eforturile şi încercările omului să fie zadarnice. Firea omenească este lăsată de Dumnezeu să moară. Fiecare om este nevoit mai degrabă sau mai târziu să părăsească această lume indiferent cine este, ce rang sau ce grad de cunoaştere a dobândit. Este credinţa în Dumnezeu şi într-o viaţă viitoare cea care îi oferă omului nemurirea sufletului. Dumnezeu nu a lăsat moartea pentru ca să ne temem de ea ci din contră să ne mângâie în momentele când avem o conştiinţă curată care nu are nimic împotriva Creatorului. Multe lucruri se pot spune despre această viaţă dar ia să ne gândim la ea în raport cu cealaltă şi să încercăm să ne imaginăm că am fost lăsaţi liberi din acest trup iar înaintea noastră se arată faţa lui Dumnezeu care ne v-a întreba despre modul în care am petrecut întreaga viaţă. Oare nu am dorii să ne întoarcem în trup pentru ca să îndreptăm toate greşelile şi toate păcatele pe care le-am făcut pentru a putea fii fericiţi veşnic?

Din ortodoxie Rudolf a aflat că mai există o viaţă după cea de aici. Este ceea ce sfinţii părinţi au denumit viaţa de apoi. Rudolf nu era convins de acest lucru. În această perioadă

Rudolf v-a începe să ţină mai multe prelegeri şi mai multe meditaţii pe teme duhovniceşti. De cele mai multe ori auditoriul era unul specializat care era familiar cu teme de religie şi de teologie. Fiindcă Rudolf era interesat de viaţa de apoi a ţinut o meditaţie în faţa la mai mulţi teologi despre viaţa veşnică. El şi-a dat seama că propovăduirea în Iisus Hristos cere pace şi dragoste faţă de toţi oamenii. Toţi cei care Îl iubesc pe Dumnezeu nu se pot mândrii niciodată în cugetele şi inimile lor din cauza calităţilor pe care le posedă. Oamenii sunt aproape asemenea lui Dumnezeu prin faptele lor bune, indiferent de situaţie sau de împrejurare. Fiecare dintre noi suntem chemaţi să îi slujim lui Dumnezeu prin faptele noastre, prin gânduri, prin gesturi şi prin tot ceea ce aparţine de fiinţa pământească, indiferent de caracter sau viziune, punct de vedere sau intenţie. Viaţa în Hristos din această lume ţine de aflarea contactului cu viaţa sau împărăţia cerurilor.

Era anul 1995 prin februarie şi Rudolf s-a angajat într-o companie de meditaţii duhovniceşti. A vorbit la Biserica sfântul Antonie cel Mare, a vorbit la Biserica Sfânta Treime, a vorbit la Biserica Adormirea Maicii Domnului şi în cele din urmă, a vorbit şi pentru nişte călugăriţe de la o mănăstire de departe. Temele pe care le aborda Rudolf erau teme legate de religie şi de ortodoxie: ce putem face în faţa morţii, întâmpinarea Domnului şi despre nădejdea creştină. Tot în jurul anului 1995 Rudolf a avut un puternic interes în economie. A ţinut şi o prelegere de economie. Aceasta fiindcă economia era o mare problemă a timpurilor sale.

Un om mai în vârstă care îl cunoştea pe Rudolf avea să îi spună:

- Rudolf acolo unde există calităţi întotdeauna există pericolul mândriei. Eşti un tânăr cu multe calităţi Rudolf.
- Da aşa este. Ceea ce este esenţial este să nu ne mândrim şi să nu cădem în mândrie.

În această perioadă Rudolf v-a deschide o prietenie cu un duhovnic al şcolii de teologie. Cu acesta Rudolf v-a purta mai multe discuţii şi mai multe dezbateri. Rudolf se afla cu preotul duhovnic la un spital municipal.

- Vezi tu Rudolf, este foarte adevărat că mediul în care trăieşti are tendinţa să te influenţeze, dacă nu îl vei influenţa tu pe el.
- Ei, toţi avem momente în care ne credem cei mai iubiţi dintre toţi oamenii.
- Da şi vezi aici ne cuprinde mândria. Este bine să respingem mândria şi în acele momente când suntem ispitiţi de mândrie să ne lăsăm în voia lui Dumnezeu, în pronia lui cerească şi să ne rugăm să ne lumineze pe noi care suntem nişte slujitori netrebnici.
- Credeţi că Dumnezeu îşi arară iubirea Sa faţă de oamenii care se căiesc?
- Da. Dumnezeu poate descoperii adevărul acelui lucru murdar şi necurat în care se complace firea noastră sau a aproapelui. Este important să ne rugăm la Dumnezeu să ne lumineze mintea şi să ne arate calea pe care trebuie să o apucăm.

La spital Rudolf şi duhovnicul au vorbit despre fiul risipitor că toţi suntem fii risipitori. Bolnavii ascultau cu interes şi timp de câteva minute Rudolf şi duhovnicul au făcut să nu se mai gândească la suferinţă şi la bolile lor şi să le aducă zâmbetul pe buze.

- Vedeţi dragi bolnavi, scopul nostru este de a moştenii viaţa veşnică, de a trăi cu Dumnezeu.
- Acest lucru este ceea ce susţine biserica? A spus unul dintre bolnavi.

- Da. Gândurile noastre au trei obârşii: 1. de la Dumnezeu, 2. de la noi înşine şi 3. de la diavol. Ele trebuie analizate pentru a li se afla obârşia. Mai presus de orice trebuie să ne rugăm la Dumnezeu ca nu cumva în această analiză să cădem pradă gândurilor deşarte.
- Bine dar ce facem cu viaţa sufletească atunci când suntem bolnavi?
- Privind la toate cele care ne înconjoară, la toate faptele, erorile şi credinţele trebuie să sporim dorul nostru după Dumnezeu, după viaţa veşnică. Curăţia inimii este preînchipuirea vieţii veşnice în acest interval pământesc.

Era pentru prima dată când Rudolf se confrunta cu suferinţele şi bolile unui spital. Bolnavii şi pacienţii unii murmurau de durere sau de morfina cu care au fost dopaţi. Pentru Rudolf era greu să vadă aceste lucruri. Descoperea în deplinătatea ei, hidoşenia suferinţei şi a bolii. Rudolf s-a făcut că nu vede aceste lucruri şi a continuat să vorbească despre fiul risipitor. Le spunea pacienţilor că dacă suntem fii risipitori Dumnezeu Tatăl ne v-a primii la Sine din nou şi nu ne v-a abandona. Mai bine de 100 de bolnavi au venit să îl ascute de Rudolf. Vorbele îi ieşeau pe gură sacadat şi tensionat. Pe celelalte culoare ale spitalului de mai multe ori se putea vedea cum unii erau scoşi sau aduşi la camera de urgenţe. Se făcuse seară în acel februarie 1995 şi cu ultimele puteri după ce venise de la spital şi vorbise cu bolnavii Rudolf a mai ţinut un cuvânt la catedrala ortodoxă a eparhiei despre „desăvârşirea creştinească.” Era obosit şi picioarele îi tremurau de oboseală.

El începuse un dialog cu eclesiarhul catedralei.

- Rudolf, oamenii vin la Biserică pentru a se întâlnii cu Dumnezeu.
- Şi credeţi că realmente se întâlnesc?
- Dacă în biserică omul v-a descoperii frumuseţea icoanelor, ordinea şi curăţenia din biserică, rânduiala slujbelor, evlavia slujitorilor altarului, precum şi credinţa acestora, înălţarea momentelor liturgice şi frumuseţea obiectelor sfinte, el v-a fii înălţat duhovniceşte.
- Cultul ortodox are un rost în acest sens nu?
- La fel cum îţi este drag să vorbeşti cu un om al virtuţilor, la fel îţi este drag să mergi la o biserică ortodoxă curată şi îngrijită

În această perioadă Rudolf a făcut o vizită la cartierul Lumea Nouă unde şi aici a ţinut un cuvânt duhovnicesc. Aici a vorbit despre faptul că sunt trei motive pentru care omul se fereşte de păcat:

1. frica de chinurile viitoare,
2. speranţa vieţii veşnice
3. dragostea de a face binele.

În acel februarie 1995 un coflict a ieşit între Rudolf şi colegul său de cameră care în cele din urmă a fost exmatriculat. Comportamentul huliganic, sfidarea lucrurilor sfinte ale bisericii şi înjurăturile au fost motive suficente pentru a se face acest lucru. Se pare că familia lui dezbinată a fost o cauză pentru care acest om a căzut de la chemarea spre preoţie. Rudolf îl văzuse pe colegul său cum venise la şcoală şi acum îl vedea cum pleca. Era trist. Acest om de fapt nici nu este conştient că în această lume sunt forţe oculte care i-au avantaj de orice greşeală a oamenilor bisericii. Acest coleg al lui Rudolf care era exmatriculat nu era conştient de cuvintele Noului Testament că sunt mulţi chemaţi puţini aleşi. Rudolf spera să nu greşească în afirmaţiile sale. Rudolf se gândea dacă să se roage sau nu pentru colegul său? Totuşi se gândea el trebuie să ne rugăm pentru toţi cei aflaţi în stări sufleteşti grele şi

zbuciumate şi să ridicăm ochii spirituali şi materiali la Dumnezeu şi să uităm cele din jurul nostru.

A urmat o săptămână duhovnicească în viaţa lui Rudolf. El se alfa în căutarea lui Dumnezeu. El se gândea că trebuie să ceară mila lui Dumnezeu şi să se plece în faţa veşniciei Sale cu frângerea inimii. Rudolf începuse să ceară mila lui Dumnezeu. Venise luna martie şi în această lună Rudolf făcuse mai multe călătorii. Acum se întâlnise cu mitropolitul Bartolomeu Anania. Era postul mare al anului 1995 şi Rudolf avusese o întrevedere cu mitropolitul:

- Vezi tu Rudolf, calendarul nu este o rânduială fără de rost. În calendar există duminica izgonirii lui Adam din rai. Aici este o mare concentrare de idei.

- Mai exact?

- Dumnezeu a creat cerul şi pământul, lumea materială şi cea spirituală. Drama căderii a fost în cer şi mai apoi pe pământ. Mai înainte de om a căzut Satan sau diavolul. I s-a năzărit că el ar putea fii Dumnezeu ca şi alţi îngeri. Au căzut toţi îngerii întunecaţi care acum erau diavoli ce s-au pervertit în rău.

- Prin urmare pentru cel rău sau diavolul nu mai există cale de întoarcere?

- Nu Rudolf. Căderea îngerului este ireversibilă fiindcă el este numai duh, spirit. Acum îngerii care s-au alăturat diavolului nu văd decât răul şi săvârşesc numai răul.

- Dar creaţia lui Dumnezeu nu s-a oprit aici nu?

- Dumnezeu a creat verdeaţa, peştii, păsările şi animalele. În cele din urmă l-a creat pe regele creaţiei: omul [Adam şi Eva]. Dumnezeu a făcut un paradis pe care l-a pus într-o grădină Eden. Eden în ebraică înseamnă desfătare. Erau nemuritori, nu cunoşteau moartea. Dumnezeu i-a bincuvântat punându-le o singură condiţie: să nu cunoaşteţi [nu „mâncaţi”] din pomul cunoştinţei binelui şi al răului. Dacă veţi cunoaşte binele şi răul veţi murii.

- De ce le-a pus Dumnezeu această interdicţie?

- Dumnezeu a voit să îi testeze, să le pună credinţa la încercare. După un timp şarpele [cel mai viclean] o ispiteşte pe Eva. Şarpele este un simbol. Dar dincolo de simbol trebuie să vedem mai profund. Şarpele, sau diavolul, este cel despre care se vorbeşte la Apocalipsă: „balaurul cel mare, şarpele cel de demult numit diavolul.” Şarpele a fost o mască a diavolului. Este de remarcat aici Rudolf că Dumnezeu lucră deschis, însă diavolul nu face niciodată acest lucru. El este cel mai viclean dintre tot ceea ce există. El lucrează sub o mască fiindcă prin sine nu reuşeşte să înspăimânte.

- Prin urmare cel rău se ascunde, nu se arată direct?

- Exact. Cea mai mare viclenie a diavolului este să te facă să crezi că nu există. În timp ce Dumnezeu afirmă clar că „Eu sunt Cel ce sunt,” diavolul se bucură dacă nu crezi în existenţa lui fiindcă în acel mod îşi poate face lucrarea.

- Totuşi, înalt prea sfinţite, cum se face că diavolul s-a arătat lui Adam şi Eva sub chipul unui şarpe?

- Păi la fel cum diavolul poate poseda trupul unui om, el poate poseda şi animale. Există multă pervesitate în el. Vezi tu când i-a ispitit pe Adam şi Eva, el nu a venit la bărbat mai întâi ci la femeie.

- Aşa. Deci a venit la ceea ce este mai slab?

- Exact. Şi vezi tu, el s-a folosit de o tehnică de disimulare: Dumnezeu a zis El oare să nu mâncaţi din toţi pomii din rai? Este o întrebare care te ţine în suspans. El ar fii trebuit să spună: Dumnezeu a zis El oare să nu mâncaţi din toţi pomii raiului sau nu a zis? În acest mod el a încercat şi de fapt a reuşit să o provoace pe Eva. Diavolul a pus o întrebare în aşa mod ca

Eva, femeia să nu se poată dezvinovăţii în aşa fel că ea o repetă: Nu. Numai să nu mâncăm din pomul cunoştinţei binelui şi a răului.

- Dumnezeu ştia că dacă veţi mânca veţi fii ca dumnezei. Vezi tu Rudolf, când cineva are poruncă, el are deplină încredere, şarpele sfarmă îndoiala. Nu ve-ţi murii. El este cel care a aruncat îndoiala. Terenul este pregătit. Totul este nesigur şi incert.

- Şi care credeţi că era scopul aici în cele din urmă?
- Păi le-a spus că ve-ţi fii ca Dumnezeu, identici cu Creatorul. Era chiar experienţa lui, cea care îl duse la cădere şi prin aceasta a făcut să cadă şi omul.
- Prin urmare, el i-a ispitit pe oameni.
- Da. Acum are loc căderea. Femeia vede că este bine să încalce porunca lui Dumnezeu. Acelaşi lucru îl v-a face şi bărbatul. Asta a fost tot.
- Adică cum tot?
- Păi a urmat etapa erotică a căderii: Adam şi Eva au văzut că erau goi. S-au acoperit. Este fals cei care cred că înmulţirea neamului omenesc s-ar fi făcut numai prin reproducere. Dacă nu ar fii fost păcatul s-ar fii putut face şi în alt mod. Omul devenise înclinat spre erotic. Urmează mai apoi şi căderea naturii. Corbul face un ou foarte rar fiindcă trăieşte mulţi ani.
- Deci cauza principală a căderii omului a fost neascultarea de Dumnezeu?
- Da. Acest lucru îl spun sfinţii părinţi. Eva a crezut că diferenţa dintre rău şi bine v-a aduce cu sine ştiinţă. Prin urmare, imaginaţia a fost cea care a lucrat în cazul ei.
- Mai mult: senzorialul, esteticul care a pus stăpânire peste intelect.
- Ce este rău în asta? De a ce interzis Dumnezeu omului ceea ce părea cel mai benefic în a cunoaşte binele şi răul?
- Este vorba despre relaţia Creator creatură. Dumnezeu este absolut şi nu pot exista doi creatori, nu pot fi doi absoluţi. Vezi tu Sfânta Treime se întrepătrunde dar nu se intercondiţionează.
- Prin urmare, omul poate fii asemănător lui Dumnezeu dar nu chiar Dumnezeu?
- Neputinţa lui Dumnezeu este că nu poate devenii din Creator creatură. Prin natura sa, Dumnezeu nu poate face răul. Făptura are alternativa, ceea ce nu este propriu lui Dumnezeu. Omul nu poate decât să aleagă între virtualităţile lăsate de Dumnezeu. El lasă libertate omului. În alte cuvinte Dumnezeu îi spune omului: ţi-am dat dar libertatea şi vrea să ţi-o respect. Vrea să îl dacă pe om conştient de limite.
- De ce este omul limitat?
- Fiindcă cunoştinţa limitelor este cea care aduce în cele din urmă fericirea.
- A fii cu Dumnezeu nu este oare bine?
- Aceasta a fost cursa celui rău. Cel ce face răul a voit să îl vadă şi pe celălalt că face răul.
- Şi cum se poate să evităm să fim ispitiţi de cel rău?
- Ţine foarte mult de imaginaţie. Ispita vine în imaginaţia omului. În gânduri, în închipuire este terenul în care cel rău aruncă sămânţa. Apoi el stă la pândă să vadă dacă v-a prinde rod.
- Prin urmare prin rugăciune şi meditaţie putem scoate seminţele ispitelor.
- Ispita intelectului este puternică. Ea este cea care îmi deschide perspectiva binelui şi a răului.

- Prin urmare aceasta a fost căderea.
- Da. După aceasta Dumnezeu a spus: pământ eşti şi în pământ te vei întoarce.
- Ce repede s-a întâmplat totul.
- Vezi tu Rudolf, la început universul, stele erau de cristal, nu era gravitate. Cu păcatul materia a devenit grosolană. Omul trebuie să muncească din greu.
- Deci omul a rămas fără de speranţă?
- Nu. Dumnezeu îl blestemă pe diavol (Geneză 3, 15). Îi promite un mântuitor şi îl asigură pe om de biruinţa finală.
- Un mântuitor; mai era posibil acest lucru?
- Când Dumnezeu a promis lumii un mântuitor avea în vedere o nouă Evă, pe Sfânta Maria şi un nou Adam pe Domnul Iisus Hristos.
- Credeţi că Dumnezeu ştia că omul v-a cădea?
- Da. Dar nu a renunţat la creaţie.
- De ce?
- Fiindcă aceasta a fost creaţia Lui şi nu a voit ca creaţia Lui să fie un eşec.
- Şi ce a făcut concret în acest sens?
- Pentru creaţia lui Dumnezeu s-a pogorât până la iad. Aici a făcut 3 acţiuni fundamentale:

1. a sfărâmat sau mai bine spus a făcut ţăndări porţile iadului
2. i-a scos pe Adam şi Eva
3. după acestea El a îngăduit tuturor drepţilor Vechiului Testament să iese din iad în frunte cu Sfântul Ioan Botezătorul.

- Extraordinar, Dumnezeu s-a pogorât până la iad pentru creaţia lui, pentru noi oamenii.
- Da. Aceasta este tot Rudolf.

Rudolf a fost profund mişcat de cuvintele mitropolitului Bartolomeu. Erau cuvinte care veneau dintr-o trăire profundă şi sinceră. Aceste cuvinte îl vor marca pentru multă vreme. Rudolf se afla la începuturile drumului său de iniţiere în marile adevăruri ale ortodoxiei. Vor urma mai multe întâlniri definitorii care vor schimba şi care vor îmbunătăţii optica şi modul de a vedea lumea a lui Rudolf. Era în primăvara anului 1995 şi puţină lumea se gândea că v-a urma în curând sfârşitul secolului al XX-lea. Unii credeau că sfârşitul secolului al XX-lea şi începutul mileniului al III-lea v-a aduce cu sine schimbări mari şi definitorii în istoria lumii şi a omului. Rudolf a avut mai multe discuţii în care unii susţineau că secolul al XXI-lea v-a aduce cu sine popularizarea spaţiului cosmic şi multe alte teorii. Erau simple imaginaţii care veneau dintr-o imaginaţie creativă. Rudolf şi-a dat seama că secolul al XXI-lea v-a depinde foarte mult de gradul de înţelegere şi de avansare la care v-a ajunge omul. Mai înainte de crea o civilizaţie tehnică şi robotică omul trebuie să creeze o civilizaţie duhovnicească şi spirituală. Acest drum nu este fără de ispite. În primăvara anului 1995 Rudolf avea să îl cunoască pe mitropolitul Banatului, Înalt Prea Sfinţitul Nicolae Corneanu. Era o primăvară în care începea să se topească zăpada.

- Rudolf, ispitele sunt cele care ne despart de Dumnezeu.
- De ce?
- Fiindcă ele sunt o momeală, o cursă în spre păcat.
- Deci ispitele sunt un lucru negativ?

- Pot devenii un lucru de întărire dacă nu ne supunem lor, dacă nu dăm curs ispitelor. Vezi tu Rudolf. Ispita are un dublu înţeles: 1. de decădere când i se supunem şi de 2. de înălţare când nu i ne supunem.
- De ce ne rugăm în Tatăl nostru „şi nu ne duce pe noi în ispită?”
- Paradoxul este că ispitele nu vin de la Dumnezeu. În nici un caz. Sfântul Iacob spune clar acest lucru în epistola sa la capitolul 1, 13: „Nimeni să nu zică, atunci când este ispitit: De la Dumnezeu sunt ispitit, pentru că Dumnezeu nu este ispitit de rele şi El însuşi nu ispiteşte pe nimeni.”
- Păi şi atunci cum rămâne cu această cerere din rugăciunea Tatăl nostru: „şi nu ne duce pe noi în ispită?”
- Ceea ce se spune în Biblie trebuie văzut în context. Urmează: „ci ne izbăveşte de cel rău.”
- Mai exact?
- Adică noi ne rugăm lui Dumnezeu să nu ne lase să cădem în voia celui rău.
- Dar acest lucru înseamnă că Dumnezeu acceptă ispita?
- Da. Dumnezeu acceptă ispita dar nu El este Cel care a creează sau face ispite. Sfântul Isaac Sirul spunea că „aurul se căleşte în cuptor...oamenii în cuptorul smereniei [şi al ispitelor].”
- Prin urmare, ispita te poate curăţa de păcate?
- Exact. Tot sfântul Isaac Sirul spunea că „cine fuge de ispite fuge de virtute.”
- Prin urmare, Dumnezeu nu ne ispiteşte fiindcă ne vrea răul?
- Nu. Ispita duce la virtute şi ea ne cheamă şi la pocăinţă. Când ne împotrivim ispitei ne dovedim cât se poate de mult puternici în virtute.
- Prin urmare, ispita poată să nu ducă la păcat?
- Depinde de noi. Totul ţine de modul în care reacţionăm. Iată ce spune Sfântul Ciprian al Cartaginei: „când ne rugăm să nu ajungem în ispită, ne rugăm ţinând cont de neputinţa noastră, duhul este puternic şi trupul este însă slab.”
- Bine, dar atunci de unde sunt ispitele, care sunt cauza lor?
- Sfântul Maxim Mărturisitorul ne spune că pentru 4 principi îngăduie Dumnezeu ispita:

1. pentru ca războiţi să cunoaştem binele şi răul, şi fiindcă în luptă să nu ne clintim în a menţine binele.
2. să ne luptăm şi astfel să devenim vrednici de virtute
3. atunci când devenim nepătimaşi să nu uităm slăbiciunea.

Domnul Iisus Hristos a fost prin urmate ispitit de diavol la fel cum a fost ispitit în rai Adam şi Eva.

- Bine dar Adam a căzut la ispitire.
- Da fiindcă era om. Domnul Iisus Hristos nu a căzut fiindcă era Dumnezeu. Aici a fost lovitura finală a lui Dumnezeu că în persoana Domnului Iisus Hristos, diavolul a văzut un simplu om şi nu şi pe Dumnezeu. În acest mod diavolul a fost învins odată pentru totdeauna.
- Prin urmare Dumnezeu ştie când suntem ispitiţi?
- Da. Cartea lui Iov îl prezintă pe diavol ca cerându-i dreptul să ispitească. Dumnezeu acceptă: fă ce vrei dar de viaţa lui să nu te atingi, fiindcă Eu i-am dat-o.
- Ispitele pot venii şi de la lumea în care trăim?

- Da. Origen a înţeles acest lucru dar a greşit şi prin urmare nu este sfânt.
- Toată viaţa pământească este o ispită?
- Da. Acest lucru îl ştim de la Iov. La Psalmul 17 se spune că „în Tine voi fii scutit de ispită."
- Bine dar sunt ispite care vin şi de la lume nu?
- Noi oamenii aşa cum suntem putem fii la originea ispitelor altora dar şi ale noastre. Gândurile sunt originile ispitelor. Este interesant să ştim că sfinţii părinţi vorbesc de o pază a gândurilor.
- Prin urmare numai gândurile pot devenii o origine a ispitelor?
- Nu. Şi simţurile pot devenii o origine a ispitelor: gustul, mirosul, pipăitul, văzut sau auzul.
- Prin urmare ispitele pot venii chiar din noi înşine?
- Da. Pentru acest lucru trebuie să privim ispitele cu luciditate. Adică să vedem în ele bunul pe care ni-l îmbie Dumnezeu.
- Prin urmare Dumnezeu ne-a creat buni?
- Da. Îngerii sunt cei care au căzut primii.
- Omul a căzut din pricina lor?
- Da. Când se întâmplă o cedare în faţa ispitelor noi suntem vinovaţi fiindcă nu ne-am îndeplinit chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Ne dovedim calitatea de creaturi biruind ispita fiindcă prin aceasta Îi suntem recunoscători lui Dumnezeu că ne-a creat.
- Ne putem mântui fără de ispită?
- Fără de ispită nu ne putem mântui. Vântul puternic suflă primăvara puternic ca să ducă omizile de pe arbore, la fel şi ispitele curăţesc omul. Dacă vântul (ispita) nu vine, noi trebuie să curăţăm arborele, copacul fiinţei noastre.

Rudolf îl privea pe mitropolitul Banatului cum îşi rostea ideile destul de cursiv. Apoi acesta s-a întors înapoi la Banat. Rudolf simţea că sufletul său fiinţa lui fusese mişcată. Auzea cuvinte şi idei noi pe care nu le cunoştea din partea unuia mai versat şi mai trecut prin viaţa spirituală. În acest moment Rudolf simţea că trebuie să iese să plece, să vadă altă lume şi altă mentalitate. Se întâlnise cu prietenul său Damian.

- Bună Rudolf, cum mai este?
- Simt nevoia de a pleca de a călătorii.
- Ce părere ai de mănăstirea Frăsinei?
- Mănăstirea aceea la care a fost Sfântul Calinic?
- Exact.
- Am trecut pe acolo dar nu am stat mult.
- Păi ce zici de un pelerinaj pe acolo?
- Sună bine.

Era în martie 1995 când Rudolf şi prietenul său Damian au plecat spre Mănăstirea Frăsinei din Vâlcea. Era o călătorie lungă de mai multe sute de metrii. Era un prilej ca Rudolf şi prietenul său Damian să discute pentru ca timpul să treacă mai repede.

- Sunt de părere că descoperirea trăirii duhovniceşti în adevărata ortodoxie (fie teolog, preot, elev sau student teolog) trebuie să cerceteze cu stăruinţă mănăstirile, locurile care sunt binecuvântate de Dumnezeu în drumul pe calea desăvârşirii spirituale.
- Da oare câţi călugări sunt acum la Frăsinei?

- La vreo 80 de călugări.
- Şi aici a trăit şi sfântul Calinic nu?
- Da. Se spune că la un moment dat mănăstirea a fost distrusă şi el a refăcut-o.

După mai multe ore de mers Rudolf şi Damian au ajuns la Mănăstirea Frăsinei. Simţeau că era încă un pas din iniţierea lor în ortodoxie. Au fost primiţi de călugării de la Frăsinei. Rudolf era obosit şi de cu greu se mai ţinea pe picioare. Călătorise toată noaptea. La amiază Rudolf a adormit. La ora 5 dimineaţa s-a trezit crezând că este seară deja şi a venit momentul ca autobuzul să plece. Rudolf a avut un moment de lipsă de cumpănă din cauza oboselii. În grabă şi-a luat bagajele şi a plecat spre autobuz. Mai avea de stat o zii dar era extrem de obosit. Pe drum spre staţia de autobuz şi-a dat seama că se înşeală. Călugării se uitau nedumeriţi la Rudolf care se grăbea să plece. Le spusese că v-a mai sta până seara la ora 5 pm a doua zii. Când s-a întors înapoi le-a spus călugărilor că a ieşit să studieze împrejurimile. Rudolf şi Damian au stat la Frăsinei şi au ascultat toate poveţele călugărilor de acolo. Întorşi înapoi cei doi au intrat la o catedrală mitropolitană Sfânta Treime. Catedrala era măreaţă şi pictura îngerilor şi a sfinţilor i-au dat lui Rudolf sentimentul că este mic şi neînsemnat. Rudolf se gândea că aceste dimensiuni uriaşe îl depărtează pe om de Dumnezeu şi de harul Său care se revarsă la slujbă peste oameni. Rudolf îşi aducea aminte de cuvintele Părintelui Ilie Cleopa de la Mănăstirea Sihăstria care după o vizită la Vatican spunea despre catedrala Sfântul Petru: este aşa de mare că poţi învârtii un car cu patru boi prin mijlocul ei şi că în ea de la uşă preotul se vede cât o cioară. Prin distanţa mare dintre altar şi credincioşi acesta îşi pierde o mare parte din participarea la taina liturghiei mai ales dacă nu este un iniţiat. Pe de altă parte, mărinimia şi dimensiunile unei catedrale te fac să te simţi smerit şi îţi creează dorinţa de a cunoaşte mai îndeaproape pe Dumnezeu.

- Damian cum a fost copilăria ta?
- A fost o copilărie fericită.
- Se spune că una dintre cele mai nevinovate vârste este copilăria.
- Eu cred că puritatea unui copil este egală cu sfinţenia.
- Copilul este încrezător în tot şi în toate şi ochii lui sunt plini întotdeauna de curiozitate.
- Atunci când copii sunt crescuţi în mediu religios ei sunt un fel de îngeri în trup.
- În ceea ce priveşte pe copii totul ţine de cât de multă educaţie le oferi. Când copii nu sunt educaşi ei devin Obraznici şi încet le dispare ruşinea lor care le este caracteristică.
- Se poate spune că la orice vârstă suntem copii în ceea ce priveşte raporturile noastre cu Dumnezeu. Atunci când ne pierdem copilăria în faţa lui Dumnezeu devenim diabolici, plini de mândrie şi aroganţi crezându-ne unici şi în măsură să dăm răspuns la problemele vieţii.
- Copilăria este îngerească şi de ea trebuie să fim înconjuraţi toată viaţa. Starea ei spirituală duce la descoperirea lui Dumnezeu precum şi la păzirea poruncilor Lui.
- Este interesant că Dumnezeu ne-a lăsat pe noi oamenii liberi în această lume.
- Aceasta fiindcă El aşteaptă ca noi să l slujim.
- Diavolul însă nu doreşte acest lucru şi pentru aceasta foloseşte tot ceea ce este material cu scopul de a ne depărta de Dumnezeu.
- Crezi că diavolul are influenţă asupra noastră?

- Nu. El are mai multe tehnici de a ne manipula. Materia folosită ca şi ascunziş al păcatului se perverteşte, intră de mai multe ori în posesia păcatului, a diavolului.
- Şi care ar fii scăparea?
- Postul este soluţia. Postul este renunţarea la cele materiale şi suirea minţii la cele duhovniceşti, la Sfânta Treime. În înfrânare şi asceză poţi din nou să Îl descoperi pe Dumnezeu. Şi poţi vedea materia ca rezultatul voinţei Sale nemărginite şi ca şi o creaţie binecuvântată de el.
- Prin urmare, când cazi mai există şanse de a te întoarce la Dumnezeu?
- Da. În acest mod se poate spune că reînvii, şi treci de la nefiinţă (de la păcat) la fiinţă (la viaţă, la viaţa veşnică). Toate stările sufleteşti sunt nevăzute faţă de aceasta –a vieţii, a câştigării vieţii veşnice – care oferă adevărata împlinire a firii umane, adevărata fericire.
- Deci asceza, renunţarea are un rol fundamentat când vine vorba despre pocăinţă, despre întoarcerea la Dumnezeu?
- Da. Este destul de curios cum de în anumite perioade de post, de înfrânare a pântecelui apar anumite conjuncturi care îţi îngăduie să mănânci până la refuz.
- Mai exact?
- Când este post mâncarea este puţină şi rea şi când nu este post mâncarea de dulce este multă şi bună.
- Ţi s-a întâmplat acest lucru?
- Da. Ştiu de un episcop care a dezlegat pe enoriaşii săi să nu mănânce de dulce fiindcă condiţiile din acea regiune erau foarte aspre.
- Cel rău sau diavolul ispiteşte şi face ca de mai multe ori lucrurile să pară înşelătoare, că Dumnezeu ne înşeală.
- Postul trebuie să vină din dragoste şi iubire sinceră faţă de Dumnezeu.
- Poţi spune că postul este o formă de a lupta împotriva egoismului.
- Fără nici o îndoială. Un act al lipsei de egoism este postul.
- Da. Aceasta idee o citeam şi la părintele Dumitru Stăniloae în cartea sa: Spiritualitate şi comuniune în liturghia ortodoxă.

În cele din urmă Rudolf a ajuns acasă după pelerinajul său. Călătoria fusese lungă şi obositoare. El era surprins acum de faptul că existăm, trăim şi vieţuim pe acest pământ fără să ne dăm seama mai mulţi dintre noi de ce facem acest lucru. Fiecare mişcare este în ea înseşi o reflecţie pentru eternitate a cărei părtaşi suntem din momentul conceperii noastre ca şi persoane distincte şi separate. În ultimă instanţă, scopul nostru deci şi al meu este de a ne unii cu Dumnezeu, Sfânta Treime. Atunci când ne unim cu infinitul, cu bucuria sfântă şi nemărginită, vom mai avea propria noastră existenţă ca şi rod al acestei întrepătrunderi? Categoric da. Eu sunt în faţa Treimii făcătoare de viaţă acel pe care am fost creat de Dumnezeu şi pe care Dumnezeu mă doreşte, mă invită şi mă cheamă prin vocaţia mea primordială şi fundamentală să mă facă părtaş şi eu luminii celei neînserate, dragostei care a mers până la crucificare de bună voie.

După un anumit timp de pauză, Rudolf şi-a reluat întrevederile cu cei mai mari şi mai îmbunătăţiţi decât el. Acum urma să discute mai mult cu un alt profesor de al său. Acesta fusese o vreme plecat în Elveţia şi acum venise din Elveţia cu o orientare nouă. Rudolf era interesat să ştie ce fel de experienţe trăise pe pământ elveţian. Între cei doi se vor desfăşura mai multe dialoguri pe parcursul timpului.

- Elveţia, cum este? Începuse Rudolf.
- Este o ţară nouă. Totul este nou acolo.
- A fost frumos.
- Da. Sunt oameni mai altfel decât pe la noi.
- Vă mai întoarceţi?
- Poate. Nu ştiu. Vezi tu Rudolf acum sunt preocupat de alte teme.
- Anume?
- Vezi tu Rudolf eu cred că viaţa are trei etape.
- Trei etape?
- Există o etapă 1. vegetariană, 2. o a doua care este psiho-fizică şi 3. o a treia care este spirituală.
- Posibil să fie aşa.
- Ceea ce cred eu este noi suntem fii lui Dumnezeu fiindcă Îl avem pe Dumnezeu ca şi Tatăl nostru.
- Da. Este centrul ortodoxiei acest crez.
- Dumnezeu este veşnic şi prin urmare el a conceput lumea din veşnicie. Asta înseamnă că în noi există un lucru sau ceva din veşnicie. Intrarea noastră în existenţă s-a făcut în timp.
- Bine, este sensul existenţei să trăieşti cu Dumnezeu?
- Da. Fără de Dumnezeu viaţa este o mare durere.
- Dar de mai multe ori durerea o facem chiar noi. Da. Se poate spune, David a păcătuit cu femeia generalului Urie şi mai apoi a venit proorocul Natan şi l-a mustrat. David s-a pocăit şi Dumnezeu l-a iertat. Vezi Rudolf, diavolul sau cel rău este cel care te încearcă.
- Bine şi Dumnezeu ce face atunci când eşti încercat de cel rău?
- Atunci şi Dumnezeu te cheamă la Sine.
- Cum?
- Sunt mai multe modalităţi prin care Dumnezeu ne cheamă la Sine: 1. graiul conştiinţei (conştiinţă înseamnă în italiană a ştii împreună, adică împreună cu Dumnezeu). 2. Dumnezeu ne cheamă la sine prin citirea Bibliei. 3. când nici aşa nu se ajunge la nimic, Dumnezeu ne cheamă la sine prin necazurile vieţii. 4. în cele din urmă Dumnezeu ne cheamă la sine prin moarte. De fapt în moarte vedem măreţia lui Dumnezeu, în moarte vedem dimensiunea ultimă a vieţii acesteia.
- Hmm. Deci Dumnezeu nu ne-a părăsit?
- Nu şi nici nu o v-a face. Dar vor venii timpuri de încercare.
- Adică?
- Atihristul este un astfel de timp. Atunci când nici moartea nu v-a mai întoarce omenirea la Dumnezeu, Dumnezeu v-a lăsat un antihrist.
- Bine dar au fost mai mulţi antihrişti: Nerone, Caligula, Domiţian, Stalin, Hilter.
- Nu Rudolf. V-a venii un antihrist la sfârşitul tuturor timpurilor. El este un fel de „superom” sau mai bine spus este ceea ce genetica de azi numeşte „o mutaţie genetică.”
- Şi ce vrea acest antihrist de care vorbeşti?
- Moartea lui Dumnezeu.
- Moartea lui Dumnezeu?

- Exact. Sfânta Liturghie este cea care mai ţinea lumea şi omenirea până la venirea lui.
- Şi cum v-a sfârşii acest antihrist?
- Totul se v-a termina cu judecata lui Dumnezeu, sau judecata de apoi. Acolo vom putea vedea consecinţele păcatelor noastre.
- Păi şi de unde ştiţi cu exactitate aceste lucruri?
- Este ceea ce vorbea un părinte pe care l-am cunoscut: Arsenie Boca. Un părinte cu mare dar de la Dumnezeu.
- Arsenie Boca?
- Da. Vezi tu Rudolf Părintele Arsenie Boca spunea că Iisus a refăcut firea prin întrupare. Lumea a căzut prin plăcere. Urmarea este durerea. Iisus însă l-a înfrânt pe diavol cu armele căderii. A acceptat să fie ispitit de el. În grădina Gheţimani diavolul l-a ispitit prin moarte. În cele din urmă Hristos a ieşit biruitor şi această biruinţă El a dat-o ca şi moştenire Bisericii. În acest sens pe cale raţională ca să mă exprim în termenii lui Kant, victoria lui Hristos o primim când mergem la Biserică.
- Biserica este cea care şterge păcatul strămoşesc?
- Exact. În omenirea lui Adam am fost cuprinşi mistic cu toţii. Apoi se poate spune că noi suntem într-o progresie. Acest lucru a fost atestat şi de Mendel care a făcut mai multe experimente. Suntem o lume în progresie şi nu îl evoluţie.

Rudolf medita la cele pe care le auzise de la profesor. Erau lucruri care trebuiau foarte bine înţelese şi nu trebuia să le răstălmăcească. Tot în această perioadă de an 1995 Rudolf se v-a întâlnii şi cu părintele Rafail Noica care a fost un român ce s-a călugărit la o mănăstire ortodoxă din Essex Anglia. Cu el Rudolf a avut mai multe discuţii şi mai multe conversaţii. Întâlnirea cu ieromonahul Rafail avea să fie una fundamentală pentru Rudolf. Acesta a fost probabil unul dintre cei mai mari trăitori ai secolului al XX-lea.

- Ceea ce eu cred că atunci când vorbim de duh nu putem să facem o distincţie clară între om şi animal.
- Adică omul este identic cu animalul?
- Există în om o parte animalică, sau mai bine spus partea lui biologică.
- Bine dar omul mai este şi suflet mai este şi partea lui nevăzută.
- Ceea ce multă lume uită în zilele noastre este că firea noastră adevărată nu este în noi înşine. După Hristos care a restaurat firea noastră, adevărata noastră fire este în Hristos.
- Adică noi nu avem o fire în noi înşine?
- Avem dar această fire a fost stricată de păcat. Păcatul a devenit atât de majoritar în firea omului că a ajuns să o definească.
- Şi ce este de făcut prin urmare?
- Păcatul este foarte mult cel care vine din ispită. Ispita poate fii definită ca şi o încercare. Adam este sau reprezintă copilăria omului, el are nevinovăţia dar nu are coacere. S-a poticnit la prima trecere. El s-a amăgit, adică a rămas pământesc a intrat în perisabil şi în trecător.
- Şi care ar fii scăparea?
- Hristos este primul om care a trecut dincolo de legea păcatului care stăpâneşte omenirea. Prin urmare, mântuirea noastră este împlinirea în Hristos.
- Şi cum ne putem împărtăşii cu Hristos?

- Prin împărtăşanie. Vezi tu sunt nevoi diferite. Fiecare duhovnic este chemat pentru un anumit tip de om şi duhovnicii trebuie să fie diversificaţi pentru nevoile fiecăruia. În Biserica Catolică un preot poate face 5 liturghii pe zii. La Dumnezeu nu există repetiţie. La El este odată şi bine. Totul este profund şi unic la Dumnezeu.
- Ne putem mântui prin liturghie?
- Orice rugăciune aduce mântuire în veşnicie. Dar trebuie să ne rugăm de mai multe ori. Rugăciunea de mai multe ori nu este repetiţie ci este un proces de desăvârşire.
- Şi ce înseamnă desăvârşire?
- Vezi tu pentru Dumnezeu există numai un prezent continuu. La Dumnezeu totul este veşnicie. De fapt veşnicia este numai o clipă, clipa care ţine veşnic.
- Cum să înţelegem veşnicia?
- Numai cei care au trăit harul veşniciei o pot înţelege. Stările noastre nu sunt veşnice, şi acest lucru este bine. Se spunea şi în Noul Testament: ajunge zilei răutatea ei. Ce ar fii dacă momentele rele are fii veşnice?
- Prin urmare ziua reprezintă pentru om veşnicia în 24 de ore?
- Da. Fiindcă nu ar putea trăi o zii fără de Dumnezeu.
- Se poate trăii fără de Dumnezeu?
- Nu. Chiar şi atunci când ne pedepseşte Dumnezeu este alături de noi. Cuvântul pedeapsă vine din grecescul πεδος care înseamnă educaţia copilului. Când Dumnezeu i-a interzis lui Adam să cunoască binele şi răul, se poate spune că el l-a educat. Adam nu a înţeles graiul lui Dumnezeu. Educaţia a devenit că Adam trebuia să guste moartea. Cine ştie, poate în istorie Adam v-a striga: miluieşte-mă Dumnezeu miluieşte-mă...
- Prin urmare, Dumnezeu a voit o educaţie a omului?
- Da. Ceea ce era întuneric în Vechiul Testament a devenit lumină în Noul Testament. Pentru aceasta şi Sfântul Pavel a suferit o trecere, o convertire.
- Prin urmare nu ne putem mântui afară de Hristos?
- Nu. Mântuirea nu poate fii separată de procesul de zidire sufletească. Hristos a schimbat lumea. Toată moralitatea este bazată pe creştinism.
- Ce părere aveţi de modernism?
- Este cel care a ucis Biserica. Toate aceste mişcări de emancipare a omului simt că nu au nevoie de Dumnezeu. Omul devine autonom.
- Şi ce este omul?
- Omul este ceea ce rămâne după judecata lui Hristos.

PARTEA A III-A

CĂLĂTORIILE ŞI PELERINAJELE

A venit o perioadă în care Rudolf a făcut mai multe pelerinaje: Râmeţ, Tismana, Poşaga, Afteia sau Recea. De obicei Rudolf nu călătorea singur. În această perioadă de timp începuse o nouă mişcare naţională care se adresa celor tineri. Este vorba de Liga Tineretului Creşti Ortodox [LTCOR] şi de Asociaţia Studenţilor Creştin Ortodox [ASCOR], organizaţii în care Rudolf făcuse parte activ. ASCOR era foarte mult o organizaţie pentru studenţi. Rudolf făcuse

parte din LTCOR la nivel local şi a mers de câteva ori la întâlniri şi la nivel regional şi naţional. Dar din nou Rudolf a avut o întrevedere cu vechiul său profesor de dogmatică, cel care întărise în el termenul de „conştiinţă dogmatică."

- Şi ce preocupări mai aveţi în ultimul timp?

- Sunt interesat de relaţia sau legătura dintre religie şi cultură.

- Există vreo legătura dintre religie şi cultură?

- Ambele sunt o manifestare a spiritului omenesc. Luceafărul lui Eminescu este o valoare dar este o altă valoare decât cea religioasă.

- Prin urmare, religia nu este identică cu cultura?

- Istoria este o desfăşurare a culturii sau a religiei. Ambele aparţin sufletului. Religia şi cultura văd lumea ca şi un ansamblu de scopuri, există o ordine în lume. Religia însă vede mult mai multe decât cultura. Blaga spune că el sporeşte taina lumii. A vedea lumea cu rosturi înseamnă a fii copleşiţi de ea.

- Lumea poate exista fără de religie?

- Poate exista fără de religie dar este o lume deformată, şi adevărul este că există extrem de multă urâţenie în lume.

- Negaţi lumea?

- Un orb care nu a văzut soarele spune că el nu există. Soarele există însă pentru alţii.

- Ce este de făcut?

- Sunt mulţi care susţin ceea ce este urât. Pascal spunea că există destul de multă lumină pentru cei ce vor să vadă şi destul de mult întuneric pentru cei ce nu vor să vadă.

- Prin urmare este o chestiune de alegere?

- Nu mai mult de voinţă. În sufletul celui care vede dezordinea de mai multe ori există dezordine. „Când lumina din tine este întuneric, şi întunericul cu atât mai mult."

- Totul ţine de om în cele din urmă?

- Omul este o fiinţă conştientă şi în acelaşi timp responsabilă. Dacă lumea este un ansamblu de sensuri minunate nu ar fii nici un fel de sens dacă cineva le-ar deţine. Omul devine conştiinţă a lumii şi a creaţiei lui Dumnezeu. Este ceea ce spunea Socrate: „câmpul şi copacii nu pot să îmi fie învăţători dar oamenii din cetate pot să îmi fie învăţători."

- Unde este locul lui Dumnezeu atunci?

- Dumnezeu este spiritul suprem. Totul ar fii deşertăciune dacă nu ar fii întâlnirea dintre spirit şi spirit. În cele din urmă spiritul este mai important decât materia. Materia este pe locul doi în faţa spiritului.

- Cine face atunci cultura?

- Dumnezeu este creator. Omul este creaţia lui Dumnezeu dar este o creaţie după asemănarea lui Dumnezeu. Această asemănare a omului cu Dumnezeu se manifestă prin creaţia de cultură.

- Este definitorie cultura pentru om?

- Nu, prin sine omul este religios, prin firea sa omul nu este cultural.

- Atunci cultura nu poate fii o lucrare care vine de la Dumnezeu?

- „Tatăl meu lucrează şi Eu lucrez" este ceea ce spune Noul Testament. Lucrarea culturii este cea care pleacă de la Dumnezeu dar se poate autonomiza.

- Cultura poate exista şi fără de Dumnezeu?

- Ar fii bine dacă tot ceea ce face omul ar fii îndreptat spre Dumnezeu. În cele din urmă religia este întâlnirea omului cu Dumnezeu şi nu cultura. Actul cultural este în cele din urmă inferior actului religios.

- Deci nu există mântuire în cultură?

- Nu. Sfântul Antonie cel Mare avea 80 de ani şi a spus că începutul necredinţei este ignoranţa. Evident, el nu vorbea aici despre o ignoranţă în teme sau în probleme de cultură.

- Mai exact?

- Sfântul Ioan Teologul spunea că „aceasta este viaţa veşnică să te cunoască pe Tine singurul adevăratul Dumnezeu." Acest gen de cunoaştere este foarte diferit de cunoaşterea culturală. Este vorba de o cunoaştere fiinţială. Dar evident, există ispita de a considera cultura un nimic.

- Este prezent Dumnezeu în cultură?

- Într-un act adevărat de cultură Dumnezeu este prezent. Până şi lângă un copil care face bastonaşe Dumnezeu este prezent şi spune Bravo. El este prezent lângă fizician care face formule fizice. Dumnezeu a fost prezent lângă cel care a făcut bomba atomică. Omul din răutate a schimbat sensul ei în spre a ucide.

- Atunci la ce folos cultura?

- Ca să fii om trebuie să faci multă şcoală. Constantin Noica le dădea foarte multă cultură de învăţat adepţilor săi [Jurnalul de la Păltiniş]. Există un pericol al idolatrizării culturii. Acesta este deja un lucru care ne duce la problema teologiei. Teologia este viaţa cea adevărată, ceea ce este viu. Orice fapt teologic trebuie să devină viaţă.

- Prin urmare există o separaţie de domenii. Pe ce punem mai mult accentul?

- Ne putem da seama după gradul de cultură şi de trăire religioasă. Petre Ţuţea spunea că omul culturii George Călinescu a sfârşit (1966) în spital aruncând cu medicamentele după doctori. Călinescu a fost un mare om de cultură dar numai atât. Tot Petre Ţuţea spunea: vărul meu de la sat nu ştia de Eminescu dar când era să moară a spus nevestei: aprinde fă lumânarea că eu ştiu unde mă duc.

- Câtă cultură trebuie să aibă omul?

- Omul împlinit trebuie să ştie totul şi nimic. În cele din urmă nu trebuie să cunoşti nimic dacă ai cunoscut pe Dumnezeu.

Aceasta a fost încă o întrevedere a lui Rudolf cu vechiul său profesor de dogmatică. Erau cuvinte care din nou îi reaminteau lui Rudolf care era chemarea lui finală. Rudolf s-a despărţit de vechiul său profesor şi medita la aceste cuvinte. Simţea că este extenuat şi avea nevoie de o pauză sau de o vacanţă. Era în jurul sărbătorii paştelui şi Rudolf a luat o săptămână de vacanţă. Acest timp Rudolf l-a folosit pentru a face o călătorie la Lăzeşti unde s-a întâlnit din nou cu părintele Rafail Noica. Rudolf vroia să înveţe cât mai multe lucruri folositoare de suflet. Spera să nu îl deranjeze pe părintele. Erau multe lucruri care îl nemulţumea pe Rudolf despre sine. Rudolf nu avea răbdare. La fel de bine era de văzut că Rudolf avea de dobândit blândeţea. Era uneori agresiv în exprimare şi concepţii. Afară ploua şi Rudolf mergea spre munte. Părintele Rafail i-a vorbit lui Rudolf despre nevoia de a îi citii şi a îi studia pe părinţii bisericii. Aceştia s-au tipărit într-o ediţie nouă. Era vorba de o ediţie PSB, a părinţilor şi a scriitorilor bisericeşti. Părintele Rafail era de părere că acest lucrări ar fii putut definii fiinţa omului. Părintele Rafail l-a adus în discuţie şi pe un fost preot catolic Placid Deseille care era extrem de cunoscut în Franţa catolică la fel cum a fost cunoscut părintele Noica în România. Acest Placide, prin lecturarea părinţilor bisericii a ajuns la ortodoxie care este credinţa adevărată lăsată de Domnul şi Mântuitorul Iisus Hristos. Adevărul spunea părintele Noica se găseşte numai în ortodoxie. Aceste Desiele s-a convertit la Mănăstirea Sfântul Ioan Botezătorul din Essex Anglia dimpreună cu alţi fraţi călugări. A

fost aruncat afară din mănăstire dar s-a descurcat singur şi acum este un trăitor profund în duhul credinţei creştin ortodoxe.

Rudolf a vorbit mai multe lucruri despre oamenii de la sfârşitul secolului al XX-lea. Lumea de azi spunea Părintele Rafail nu îşi mai găseşte identitatea fiindcă este divizată de foarte multe opinii şi păreri. Omul după cădere nu îşi mai găseşte comuniunea (ştiut că la finele veacurilor toţi vom fii una sau ceea ce se numeşte un singur Adam) şi astfel diavolul îşi face deplin lucrarea. El este cel care implementează în interiorul omului ură, ceartă şi discordie. Un mare medicament împotriva aceste discordii este rugăciunea. Ea este cea care ne întregeşte şi ne duce la nivelul de comuniune între fii şi mai ales în raportul nostru cu Tatăl ceresc.

Rudolf s-a întors din munţii Apuseni cât se poate de mult refăcut şi reîntregit. Şi-a luat câteva notiţe din gândurile expuse mai sus. Rudolf revenise la vechea lume acolo de unde a lăsat-o. De această dată vedea lumea cu alţii ochii. În faţa lui se deschiseră noi perspective şi noi orizonturi. Ceea ce părea cât se poate de mult imposibil şi dincolo de conceput acum devenea posibil pentru realitate. În această perioadă Rudolf v-a dezvolta mai multe prietenii cu diferiţi muzicieni. Dar v-a devenii prieten în special cu un muzician care era destul de activ în lumea muzicii. Cu acesta Rudolf v-a avea mai multe discuţii despre ceea ce este sau despre cum se manifestă muzica. Rudolf a făcut mai multe călătorii cu acest profesor. Se aflau în drum spre o nouă destinaţie.

- Muzica joacă un rol important în viaţa omului Rudolf, spune profesorul.
- Da. Sunt multe melodii care îi fac pe oameni să îşi regăsească propriul sine.
- Marea majoritate a cultului religios precum şi a celui catolic se axează pe textul cântat, pe profunzimea notelor, a icoanelor, acordurilor, a emoţiilor care pătrund firea omului, caracterul sacru de a aduce un mesaj nou înălţător pentru sufletul muritorului de rând.
- Bine dar marea majoritate a celor care vin la biserică i-au din muzică ceea ce le place, ceea ce li se apropie cel mai mult de structura sufletului în anumite stări din anumite momente.
- Omul de rând când intră duminica trebuie să simtă că duhul lui Dumnezeu este prezent în cântare, în comportamentul celorlalţi, din Biserică, în blândeţea preotului şi în toate mesajele transmise de preot fie de cântăreţi şi aşa să poată vedea toate lumile acolo unde sunt lăcaşuri.
- Credeţi că muzica este un element care este capabilă să modifice concepţia omului despre univers?
- Da. Muzica prin frumosul artistic care îl conţine, prin elementele ei superioare tuturor celorlalte arte, prin elementele fonice, prin reprezentaţiile ei tainice, poate mişca inima omului, dirijându-o în spre anumite idealuri. Unii creştini au vorbit despre muzica sferelor care este muzică care vine din veşnicie.
- Există o limită sau o finalitate a muzicii?
- Ceea ce este cert este că în artă nu se poate spune că am ajuns până aici şi de aici nu mai este niciunde unde să mergem. În artă există totdeauna un drum spre o altă perfecţiune. Această perfecţiune o putem dobândii numai cu ajutorul lui Dumnezeu şi când suntem pătrunşi de Dumnezeu.
- Bine dar există muzică care îl duce pe om la păcat.

- O altă categorie de muzică are un mesaj nociv asupra sufletului de a îi crea plăcerea şi în cele din urmă patima. Nu ai auzit de mai multe ori expresia „un împătimit al muzicii clasice,” sau un „fan al muzicii rock”?
- Da. Sunt lucruri extrem de obişnuite.
- Da. Toţi aceşti fani sunt capabili de orice sacrificiu şi astfel de sacrilegiul persoanei proprii.
- Bine, dar muzica produce plăcere.
- Este adevărat. Sfântul Maxim Mărturisitorul spunea: „un lucru produs prin senzaţie produce poftă; pofta mişcă senzaţia spre lucrul respectiv; când omul respectiv este atins se naşte plăcerea.
- Şi care este cauza sensibilităţii?
- De cele mai multe ori cauza sensibilităţii este muzica. După evul mediu, în ceea ce a istoria denumeşte perioada renaşterii a secolelor al XV-lea, al XVI-lea muzica simte o schimbare în structura elementelor, a tetracordurilor care erau de cele mai multe ori majore, luminoase, în care nu erau numai sunete naturale, fără nici o alteraţie ascendentă sau descendentă. Numai în renaştere muzica a lepădat acea tendinţă a macabrului şi a putut devenii mai maleabilă în funcţie de textul cântat.
- Muzica aduce linişte sufletului?
- Cei mai mulţi se înşeală când cred că muzica clasică le v-a aduce liniştea fiindcă la puţin timp vor observa în suflet o anumită nelinişte sau mai bine spus instabilitate şi de cele mai multe ori se întreabă de unde o posedă. Aceasta fiindcă în sine muzica nu poate fii o simplă religie.
- Da. Egumenul Varsanufie spunea în cuvintele sale duhovniceşti: muzica în cor nu este o practică pozitivă ci una care duce la nelinişte în suflet şi mai mult o gâdilare a sufletului şi în mai mare măsură asupra trupului.
- Mulţumesc pentru cuvintele de folos.
- La fel şi eu pentru comunicare.

Rudolf asculta muzică şi se simţea bine ca şi oricare restul în compania unei melodii frumoase şi bune. Totuşi calea lui Rudolf nu era muzica. Calea lui Rudolf era mai mult una de natură filosofică decât de natură muzicală. Rudolf se gândea cum poate să definească cel mai mult muzica. Se spune că trei orbi au ajuns să contureze un elefant. Primul a descoperit trompa şi după ce a pipăit-o a ajuns la concluzia că este numai un tub. Al doilea orb a atins burta elefantului şi a ajuns la concluzia că este numai un perete. Al treia orb a pipăit coada elefantului şi a ajuns la concluzia că este numai o frânghie. Cei trei orbi s-au certat fiindcă fiecare susţinea punctul lui de vedere. Numai când au început să cedeze din opiniile lor au putut ajunge la concluzia a ceea ce este cu adevărat un elefant. La fel de bine sunt mai mulţi care susţin că muzica este genul lor preferat, clasică, folk, pop sau muzică de ambient. Rudolf era l-a vârsta la care descoperea muzica şi mai ales efectele muzicii în viaţa omului. Ascultase mult Mozart acum. Aflase chiar şi de controversa dintre Salieri şi Mozart care a fost extrem de cunoscută în epocă. Un regizor italian spunea că „evangheliile sunt cărţile din care fiecare ia ceea ce are nevoie.” Se poate spune că şi din muzică fiecare i-a ceea ce are nevoie. Adevărul este că niciodată nu te eliberezi în universul tău vizual al spiritului şi să nu vezi lucrurile din alt punct de vedere.

În această perioadă de timp Rudolf a auzit de un nou termen bisericesc: autocefalie. Pentru acest lucru a mers la ecclesiahrul catedralei să se lămurească.

- Ce este autocefalia?
- Autocefalia este independenţa unei biserici naţionale cum este Biserica Ucranineană, Biserica Rusă, Biserica Armeană sau Biserica Română.
- Şi Biserica Română este autocefală?
- Da. În anul 1885 Biserica Ortodoxă Română a avut o creştere mare şi a fost nevoie de o autocefalie. Acest act a intrat şi în constituţie. Autocefalia Bisericii Ortodoxe Române s-a semnat pe data de 25 aprilie 1885. De fapt termenul de autocefalie este un termen grecesc αυτος καφαλος de sine stătător. În canonul 34 apostolic se spune: episcopul să îl recunoască pe unul şi să îl urmeze dar nici acela să nu facă nimic fără să îl întrebe pe celălalt.
- Şi în ce constă această autocefalie?
- În colegialitate şi în ierarhie. Autocefalia urmează modelului apostolilor: apostolii se adunau în sinoade. Acum episcopii fac la fel. Mai există un principiu etnic al autocefaliei. Biserica are episcopi din acelaşi neam, limbă şi obicei. Fiecare neam are o identitate specifică. Autocefalia spune că orice biserică trebuie să fie condusă de un sinod de episcopi în frunte cu un patriarh.
- Bine, dar în America unele biserici s-au proclamat autocefale.
- Da. Este mai mult o pierdere a caracterului etnic al Bisericii. Numai Bulgaria a fost de a acord cu autocefalia Bisericii Ruse din America.
- Ce trebuie să deţii pentru a devenii o biserică autocefală?
- Trebuie să ai acordul bisericii mame, patriarhul ecumenic trebuie să proclame autocefalia şi atunci v-a avea loc un mare sinod panortodox.
- Ce altceva mai înseamnă autocefalia?
- Este foarte mult independenţă faţă de stat şi cele ale statului. La fel de bine, nu trebuie să confundăm autonomia cu autocefalia unei biserici.
- Vă mulţumesc pentru timp. Mă interesa problema autocefaliei.

La puţin timp după aceasta Rudolf avea să facă un nou pelerinaj la mănăstirea din munţi unde se v-a întâlni din nou cu părintele Serafim.

- Rudolf ceea ce constat acum este că liniştea sufletească şi stăpânirea de sine se pot obţine numai la mănăstire şi aici nu ca şi preot ci ca şi simplu călugăr.
- Credeţi că aşa este?
- Da. Numai aşa se poate ajunge la linişte şi la profunzime. Tu ce mai faci?
- Păi la şcoală sunt multe tulburări. S-au făcut mai multe nedreptăţi în ceea ce priveşte plata pe cazare şi pe chiria internatului şi elevii au mers la episcop şi au cerut schimbarea conducerii. S-au spus mai multe cuvinte grele. Nişte administratori au asaltat un ziarist care venise să îşi facă meseria. Ei i-au smuls înregistrările ce încerca să le facă. Episcopul a fost şi el nemulţumit de toate aceste lucruri. Pe toate ziarele locale scriau pe prima pagină că Biserica episcopală se dezbină.
- Este exact ceea ce ţi-am spus eu Rudolf. Liniştea nu poate fii dobândită în lume. Vezi la noi sunt ocrotitori sfinţii Constantin şi Elena. Cei care au eliberat credinţa ortodoxă de prigonitori au fost sfinţii împărţi Constantin şi Elena. Sfântul Constantin a fost de o blândeţe ca şi David, înţelept ca şi Solomon şi râvnitor ca şi Sfântul Ioan Botezătorul. Prin credinţa, nădejdea şi dragostea sa Constantin v-a rămâne una dintre cele mai mari personalităţi ale Bisericii.
- A fost un slujitor la Biserici Sfântul Constantin.

- Da. Şi un misionar. Acest lucru aduce cu sine multe încercări şi ispite.

Între timp venise episcopul. Afară începuse să ploaie. Rudolf a participat activ la slujba sfinţilor Constantin şi Elena. A plecat de la munte şi acum avea să plece undeva departe la o altă locaţie şi la o mănăstire de călugăriţe departe. A vorbit despre monahism. Cuvântul lui Rudolf a avut un mare efect asupra călugăriţelor. Aici un preot bătrân i-a spus lui Rudolf că un călugăr simplu care îşi i-a în serios călugăria este mai plăcut în faţa lui Dumnezeu decât un episcop care umblă după ranguri mari. Rudolf putea vedea acum că cel rău sau diavolul nu iubeşte biserica şi caută prin orice metode să o distrugă. Aici Rudolf a început mai multe dialoguri cu o călugăriţă:

- Cum este la mănăstire?
- Frumos. Tot ceea ce este pământesc este mai mult decât trecător şi de mai multe ori fără de rost raportat la veşnicie.
- Prin urmare în prisma eternităţii nu tot ceea ce facem are un rost?
- Da. De cele mai multe ori răspunsurile pe care le acordăm vieţii noastre sunt fără de conţinut. Conţinutul este adevărul, iar adevărul este Hristos. Lumina dumnezeirii luminează toată creaţia. Această lumină este cea care ne purifică şi care ne facem să ne unim cu Dumnezeu.
- Prin urmare, totul vine de la Dumnezeu?
- Da. Timpul are funcţia de a ne duce la Dumnezeu. Timpul nu poate afecta decât forma Bisericii şi nu şi conţinutul ei. Timpul nu v-a putea modifica niciodată Biserica în forma ei. De la pământesc trebuie să facem încercarea de a ajunge la Dumnezeu.
- Da aşa este.

Revenit din nou din călătorie Rudolf avea să ţină un nou cuvânt la Biserica Sfânta Treime din localitatea sa. De ziua Sfintei Treimi din anul 1995 Rudolf a vorbit din nou despre Sfântul Duh. Seara a stat la hramul acestei biserici. Apoi Rudolf a mers la o lansare de carte: Ofrandă lirică, era vorba despre Tagore şi cartea avea o introducere de părintele Constantin Galeriu. Tagore este cel mai mare poet indian. Rudolf a împrăştiat nişte afişe prin oraş pentru a marca evenimentul. Seara Rudolf a avut mai multe discuţii cu un student care lucra la teza de licenţă. Tema era vasiliada Sfântului Vasile cel Mare.

În iulie 1995 Rudolf a fost desemnat să se ocupe de un preot care se afla în probaţii canonice. I-a luat mult timp încercarea. Era la miezul nopţii şi Rudolf era încă măcinat de acest lucru. Rudolf se gândea că dincolo de toate omul trebuie să aibă răbdare să fie călăuzit pe poteca mântuirii de lumina lui Dumnezeu. Lumina lui Dumnezeu v-a ieşii întotdeauna biruitoare asupra întunericului celui rău sau a diavolului. Mântuirea omului constă în a face faptele lui Mântuitorului Hristos. Adevărul este că au existat nebuni în istorie care s-au crezut chiar ei Mântuitorul Hristos. Aceşti oameni mai există şi acum şi ei se cred că sunt hristoşi care vestesc lumii mântuirea. Iadul va râde asupra acestor nebuni care se cred Hristos sau poate mai mult decât Hristos. Atunci cei care s-au smerit şi s-au considerat pe sine nevrednici se vor bucura în lumina raiului. Acestea erau lucrurile la care gândea Rudolf în acest iunie 1995. Rudolf încheiase încă un an de şcoală. Plecase acasă cu gândul de a găsii pace sufletului, răbdare, lipsă de stres. Se simţea un fiu risipitor. Se gândea că este în mijlocul unei furturi, era vorba de furtuna păcatelor şi a patimilor. Rudolf s-a dus prin urmare din nou la preotul paroh din oraşul său. Urma să meargă împreună pe un drum de munte într-un cătun din depărtare.

- Vezi Rudolf, cuvântul lui Dumnezeu este un lucru care se trăieşte interior dar se rosteşte exterior.
- Teologia înseamnă cuvânt al lui Dumnezeu sau cuvânt despre Dumnezeu?
- Înseamnă cuvânt despre Dumnezeu dar nu poţi vorbii despre Dumnezeu dacă nu ai o experienţă internă sau lăuntrică a lui Dumnezeu. Prin urmare orice teolog, dacă este autentic el cuvântează despre Dumnezeu. El ajunge să vestească raţiunile sau gândurile lui Dumnezeu care sunt de viaţă făcătoare. Dumnezeu este Cel care a chemat totul de la nefiinţă la fiinţă prin voinţa şi puterea Sa.
- Şi ce rol are omul în toate acestea?
- S-a spus în Noul Testament: câte ve-ţi lega pe pământ vor fii legate şi în ceruri şi câte ve-ţi dezlega pe pământ vor fii dezlegate şi în ceruri. Omul prin urmare participă sau cooperează la acţiunile lui Dumnezeu. Această putere de a ierta şi a dezlega păcatele nu a fost dată nici măcar îngerilor. Deşi omul este creat „cu puţin mai prejos de îngerii," de mai multe ori omul ponegreşte chipul lui Dumnezeu, îşi pierde din strălucire prin lucrarea păcatului care este cel care a adus moartea în lume. Iată drama, tragedia cea mai autentică a firii umane.
- Şi ce este de făcut într-o asemenea situaţie?
- Trebuie să ne cercetăm pe noi înşine şi să ne smerim. La toţi ne place să fim lăudaţi, să fim consideraţi mai mari şi mai buni decât restul. Acest lucru trebuie să fie făcut dar el nu înseamnă o pierdere a identităţii proprii. Vezi tu Rudolf, omul începe de mai multe ori lucruri şi nu le termină. De mai multe ori omul pleacă în călătorii fără să ştie unde o să ajungă.
- Aceste lucruri ne influenţează?
- Tot ceea ce face omul are efect asupra lui. O altă ispită mult mai subtilă este atunci când omul se consideră pe sine înţelept şi în realitate el nu este.
- De ce credeţi că ne place să fim consideraţi înţelepţi?
- Căderea în plăcere, căderea în simţurile senzitive oferă un moment de incertitudine, o separaţie între părţile gânditoare ale sufletului. În acest moment numai rugăciunea ne mai poate salva şi nu orice fel de rugăciune.
- Ce fel de rugăciune?
- Rugăciunea contemplativă, este rugăciunea pe care o facem în linişte şi ea este potrivită pentru sufletele care sunt zbuciumate sau contorsionate. Această rugăciune este cea care îl scoate pe om din abisurile incertitudinii şi a tânguirii care este provocată în cele din urmă de mândrie. Omul are mai multe lucruri pe care trebuie să le elimine de la sine pentru a fii plăcut lui Dumnezeu.
- Care sunt acelea?
- Făţărnicia, duplicitatea, orgoliul şi ipocrizia sunt principalele lucruri care îl fac pe om să nu fie plăcut lui Dumnezeu. La fel de bine se cuvine să ne plângem păcatele atât timp cât mai putem. Dumnezeu are datoria să ne perfecţioneze numai să vrem şi noi acest lucru. Pentru tot ceea ce face omul în această lume v-a da răspuns la judecata lui Dumnezeu.

Rudolf asculta atent cuvintele preotului paroh care stătea pe un cal. Drumul era lung şi afară era arşiţă. Lumea aştepta venirea lor. Un bătrân de 93 de ani murise, Nicolae Dubleş. Pe numele popular i se spunea Cosor. Rudolf se gândea când se termină drumul mai repede. Era obosit şi mai ales îi era extrem de cald de la soarele care dogorea deasupra capului. Drumul era abrupt şi şerpuia printre dealuri şi munţi. Din când în când câte o pasăre

sălbatică mai făcea un ambient în pădurea de munte. Ce a fost cel mai interesant pentru Rudolf a fost un ritual din zonă care cerea ca membrii familiei să dea ca şi dar hainele celui răposat celor care erau prezenţi la slujba de înmormântare.

- Sunt interesante obiceiurile de aici?
- Da. Sunt cumva arhaice. Dar nu acesta este important.
- Ce anume este important?
- Important este ca noi să Îl slujim pe Dumnezeu şi să facem acest lucru neîncetat. Ce poate fii mai frumos decât acest lucru?
- Da. Eu am fost cumva pesimist în ceea ce priveşte faptul de a Îl slujii pe Dumnezeu.
- Cel mai mare lucru pe care îl poate face omul este să îl slujească pe Dumnezeu. De la acest lucru nu trebuie să ne de-a înapoi nici măcar lenea. Sfântul Dorotei din Gaza spunea că trei lucruri distrug pe om: uitarea, ignoranţa şi lenea. Ca să Îl slujim pe Dumnezeu avem nevoie de dăruire, muncă neîncetată, şi frământarea cea bună care ne face să ne lepădăm de lene. Nu ştiu cine spunea că avansarea este fiică a durerii.
- Ca să îl slujim pe Dumnezeu avem nevoie de modele?
- Evident. Este bine să ştim unde ne situăm în această lume, care este locul nostru, care este voia lui Dumnezeu cu noi.
- Sunt mai multe căi de a Îl slujii pe Dumnezeu?
- Da. Una dintre ele este studiul intens, acrivia, preocupările teologice. Fiecare om are un loc bine definit în lume. O modalitate de a Îl slujii pe Dumnezeu este de a îi slujii pe ceilalţi. Slujindu-i pe ceilalţi ajungem să îl slujim pe Dumnezeu.
- Şi ce facem atunci cu oamenii simpli care nu au preocupări înalte?
- Dumnezeu îi cheamă şi pe ei într-un fel sau altul. Vezi tu chiar oamenii din vârful muntelui sunt credincioşi. Deşi sunt singuratici ei au icoane cu Dumnezeu, cu sfinţii şi cu fecioara Maria. Eu cred că Dumnezeu primeşte credinţa lor chiar şi din vârful muntelui.
- Fie ca acestea să le fie spre mântuire.

Rudolf era obosit şi venise de la munte îngândurat. Între timp îşi făcuse alte prietene. O prietenie strânsă se legase între el şi Lemnronia care la acel timp era o studentă în ştiinţe. La această prietenie se mai adăugase o a doua prietenie cu Larisa care şi ea era o studentă la chimie. Cu aceste două studente Rudolf v-a întreprinde în anul 1995 un lung pelerinaj la Mănăstirea Tismana unde a vieţuit un sfânt pe nume Sfântul Nicodim. Sfântul Nicodim a fost iniţial un călugăr pe la muntele Athos şi mai apoi venise la Tismana pe Jiu unde a întemeiat o mănăstire. Rudolf era mult mai mult interesant de Sfântul Nicodim decât de mănăstirea Tismana. Drumul a fost făcut cu trenul şi era un drum lung care trecea prin mai multe păduri, mulţi şi tuneluri.

- Suntem într-un pelerinaj pentru Sfântul Nicodim de la Tismana.
- Exact. Ce lucru extraordinar spune Lemnronia. Avem un drum lung.
- Da. Este pelerinaj, intervenise Larisa.
- Din mai multe punct de vedere se poate spune că pelerinajul este o formă de lupta împotriva absurdului.
- De ce?
- Lumea noastră este plină de absurd: sunt drame, tragedie, accidente. Toate acestea sunt absurde.

- Ce are de a face plerinajul cu aceste lucru? Ce are de a face mersul nostru la Tismana cu absurdul?
- Este o modalitate de cucerii sau a birui absurdul.
- Păi nu numai lumea e plină de absurd. Este plin de absurd şi în ştiinţă, în chimie.
- De ce? Un cercetător face mai multe cercetări şi de mai multe ori nu ajunge la nici o concluzie.
- Mai multe cercetări ştiinţifice eşuează din cauza mândriei a orgoliului. Omul se încrede prea mult în puterile sale.
- Prin urmare cercetătorul trebuie să se smerească?
- Evident, este cea mai bună cale de reuşită.
- La fel de bine studiu trebuie să fie progresiv sau ascendent. Cumularea de cunoştinţe se produce în mod simultan şi avansarea în cunoaşterea unui subiect urmăreşte descoperirea adevărului.
- Este o cale de lumină şi de har.
- Da. Totul este o modalitate de a ajunge la interiorul nostru. Sfântul Ioan Hrisostom spunea că dacă „găsim uşa inimii noastre vom descoperii uşa împărăţiei cerurilor."
- Da. Zilele astea mă gândeam la ceea ce spune Antonie de Suroj: că o rugăciune nu are sens decât dacă este trăită. Trebuie să fie o echivalenţă între rugăciune şi viaţa de zii cu zii, spune Lemnronia.
- Aceste lucru presupune să fim cu mintea la Dumnezeu.
- Evident. Sfântul Teofan Zăvorâtul spune că „sensul lui Dumnezeu să fie în voi ca o durere de dinţi."

În cele din urmă Rudolf cu cele două prietene ale sale studente au ajuns la Tismana. Era vară şi soarele dogorea pe cer. Totul a fost bine. Călugăriţele din mănăstire s-au bucurat să îl vadă din nou pe Rudolf care de obicei era cu iniţiativă şi cu mult entuziasm. Aici Rudolf s-a întâlnit cu un preot din Australia care l-a invitat pe Rudolf ca şi misionar în Australia. Australia nu era pe lista de interese a lui Rudolf la acel timp. A urmat o perioadă în care Rudolf a mers pe la mai multe sfeştanii şi rugăciuni de case cu preotul său paroh. În acele zile de 1995 în patria lui Rudolf exista o mişcare care devenise extrem de cunoscută. Este vorba de Oastea Domnului. O întâlnire naţională a Oastei Domnului a avut loc îl localitatea Săsciori. Rudolf a mers şi el fiind invitat cu preotul său paroh. Aici lumea comemora pe un fondator la organizaţiei, pe un anume Marini. Se adunase multă lume şi au mers la mormântul lui Marini. Rudolf nu îl cunoscute despre Marini dar a fost invitat să ţină un cuvânt în cinstea lui. Extrem de stânjenit Rudolf a vorbit despre importanţa lecturii duhovniceşti. Cuvântul a fost bine recepţionat şi a venit la Rudolf redactorul şef al publicaţiei Iisus biruitorul, o publicaţie esenţială a organizaţiei. Rudolf a vorbit politicos cu acesta despre importanţa vieţii creştineşti.

A doua zii Rudolf a stat la slujbă la mănăstirea din Laz. Apoi Rudolf s-a dus la o sfinţire de Biserică din Sebeş. După liturghie au urmat mai multe cuvântări despre ortodoxie şi despre viaţa creştinească. Rudolf a ascultat cu atenţie mai ales prelegerile oficialităţilor. Apoi Rudolf a citit mai multe cărţi şi a avut din nou o întrevedere cu episcopul său. A venit ziua schimbării la faţă şi Rudolf a ţinut o nouă prelegere despre „schimbarea lăuntrică" a creştinilor. Rudolf a început în acest timp să se roage la Dumnezeu mai mult: „cu lacrimi mă rog Ţie Dumnezeule ca această viaţă a robului Tău să fie primită înaintea Ta ca o tămâie cu bun miros, căci fără ajutorul Tău, fără bunăvoinţa Ta şi fără darul Tău mă voi înstrăina de tot

binele. Nemărginită este puterea Ta şi nebiruită în lucrările ei. Cad în genunchi şi te rog să nu mă lepezi, să nu mă părăseşti până în vremea bătrâneţilor mele. Nu stinge râvna mea pentru tine şi fi şi de aici lumina ochilor mei sufleteşti pentru ca astfel să mă mântuiesc smerindu-mă.” Era prima mare rugăciune pe care o făcuse Rudolf către Dumnezeu. Rudolf simţea că nu se mai poate face nimic fără de rugăciune. Acum Rudolf descoperea că era adevărată una dintre zicerile părinţilor greci: „da-ţi-vă sângele lui Dumnezeu şi el vă v-a dărui Duhul Sfânt.”

Rudolf a simţit că a venit vremea să mai facă un pelerinaj şi a plecat la mănăstirea Poşaga. Era prin august 1995 când Rudolf a făcut această călătorie din nou în Munţii Apuseni. La Poşaga Rudolf avea să se întâlnească cu un alt părinte duhovnicesc care şi el a avut un mare rol în procesul de iniţiere a lui Rudolf. Este vorba de părintele Teofil Pârâian.

- Rudolf, mănăstirea este un loc de linişti. Aici ajungem la linişti. Se şi spune în rugăciune: „Cel ce miluieşte cu liniştirea.”
- Prin urmare liniştirea vine de la Dumnezeu?
- Toate stările pe care le trăim vin de la Dumnezeu Tatăl prin Dumnezeu Fiul în Dumnezeu Duhul Sfânt. Rămâne ca noi să Îl privim pe Dumnezeu concret. Ceea ce trebuie să ştii este că există o stare a desfrâului duhovnicesc.
- Desfrâu duhovnicesc?
- Da. De pildă când avem o trăire duhovnicească paşnică, a liniştii contemplative, abea atunci ne putem redescoperii pe noi înşine. Atunci când voim ca Dumnezeu să se descopere aşa cum vrem noi facem ceea ce se numeşte desfrânarea duhovnicească. Atunci Dumnezeu se depărtează de la noi infinit.
- Prin urmare, Dumnezeu se poate depărta de la noi?
- Exact. Noi trebuie să Îl trăim pe Dumnezeu real, în noul Său mod, în care ni se prezintă de fiecare dată şi cu fiecare încercare a vieţii şi în acest mod noi suntem expuşi unei experienţe continue pline de efect revelator care se realizează prin faptul că noi ne realizăm păcătoşenia, starea decăzută în care suntem şi prin noroiul păcatelor. Unicul care este în stare să ne ajute este Dumnezeu.
- De ce ne-ar ajuta Dumnezeu în cele din urmă?
- Fiindcă Dumnezeu este bun şi cu multă milă, El este sursă a blândeţii.
- Părinte, ce părere aveţi de Mănăstirea Poşaga?
- Este o mănăstire frumoasă, dar mănăstirea mea de suflet este mănăstirea Sâmbăta.
- Mă bucur că aţi venit aici.
- Eu sunt legat de mănăstirea Sâmbăta fiindcă acolo l-am întâlnit pe părintele Arsenie Boca.
- Da. Am auzit de părintele Arsenie Boca.
- El a spus un lucru pe care nu îl voi uita niciodată.
- Anume?
- Iubirea lui Dumnezeu faţă de un păcătos este mai mare decât iubirea unui sfânt faţă de Dumnezeu.
- Sună profund.
- Da. Dumnezeu ne iubeşte şi chiar atunci când greşim aşteaptă întoarcerea noastră prin pocăinţă. Dumnezeu este Cel care ne aşteaptă şi nu noi Îl aşteptăm pe El.

- Părinte vă mulţumesc de cuvintele pe care mi le-aţi spus.
- Rudolf a fost o plăcere să ne cunoaştem.

Între Rudolf şi părintele Teofil se v-a naşte o prietenie în ciuda faptului că părintele Teofil era nevăzător. Poşaga era un loc în munţi şi Rudolf se simţea cât se poate de nefamiliar cu acest loc. În spatele mănăstirii era o prăpastie mare pe care unii vroiau să o excaladeze. Rudolf a mers şi el pe la acea prăpastie. Aici Rudolf a trăit câteva momente unice în viaţa lui. Rudolf a trebuit să citească psaltirea în biserică. Rudolf simţea că este în prezenţa lui Dumnezeu. Citea din psaltire şi totul parcă gravita în jurul acelei lecturi. Totul este pace şi linişte. Pentru prima dată Rudolf reuşea să treacă peste problemele sale şi să se substitue total pentru lauda lui Dumnezeu. A fost invitat să ţină nu cuvânt aici la această locaţie şi mănăstire. A vorbit plin de însufleţire despre viaţa duhovnicească. Aici Rudolf îşi v-a face mai mulţi prieteni dintre studenţi: Sebastian de la Arte Plastice şi pe Viorel de la drept. Aceştia fuseseră la un moment dat în rândul demonstranţilor din Timişoara în 1989. Au vorbit despre Timişoara şi despre ce a însemnat pentru Timişoara anul 1989. Vor avea loc mai multe discuţii şi conversaţii pe teme duhovniceşti. Reîntors în localitatea sa natală Rudolf v-a cunoaşte un nou prieten. Era vorba de un profesor de istoria religiilor de la Universitatea din Sibiu, Dorin Oancea. Rudolf a auzit de acest profesor dar nu s-a întâlnit cu el niciodată. Tema pe care o v-a dezbare Rudolf cu acest profesor a fost legătura dintre creştinism şi yoga. La fel de bine la acest timp şi în Sibiu se vor produce mai multe schimbări şi mai multe modificări. Facultatea de teologie creştin ortodoxă Andrei Şaguna a fost în cele din urmă anexată Universităţii Lucian Blaga. Acest lucru a fost găsit inconvenient de mai mulţi sibieni la începutul anilor 90. Rudolf a fost curios să afle care este părerea părintelui Dorin Oancea despre acest lucru. Au avut loc mai multe schimburi de idei dar în cele din urmă s-a revenit la tema conversaţiei.

- Prin urmare Rudolf ai auzit de yoga?
- Da. Este o religie din India sau Nepal sau aşa ceva.
- Da. Yoga este un cuvânt care vine din cuvântul hindus jug şi în sens iniţial înseamnă a pune ceva în cursul lui firesc. Al doilea sens al termenului yoga este de a unii.
- Şi ce legătură are yoga cu Brahman?
- Are. În hinduism Brahman este un fel de Dumnezeu la care nici nu te poţi referii. Brahman este complet transcendent, yoga este cea care te pune în legătură cu el.
- Bine dar cu restul de zeităţi hinduse?
- Te referi la Vişnu şi Şiva?
- Da. exact. Yoga este o contopire cu toţi trei. Dar există mai multe grade sau nivele de yoga. Prima ar fii yoga cunoaşterii ceea ce hinduşii spun jiana. De la acest termen a ieşit în chineză jainism (jaina=realizare) care este un fel de realizare religioasă prin cunoaştere. Acest gen de mentalitate hindusă se adresează celor inteligenţi sau intelectualilor.
- Deci yoga şi Brahman sunt tot una?
- Nu. Brahman este identic cu eul individual profund (atamanul şi yoga are datoria de a identifica acest atman). În atman se vorbeşte despre sine la persoana a treia.
- Prin urmare acesta este toată concepţia yoga?

- Nu, mai este şi mai mult. Este vorba despre yoga faptei karma yoga. Acest gen de yoga pune accent pe latura practică a existenţei. În karma yoga nu există iertare a lui Dumnezeu. Fapta este cea care poate fii fatală. Apoi există bacti yoga care este foarte mult un fel de îndemn spre diversificare. Cu cât omul devine mai divers şi mai diversificat în bacti yoga cu atât mai bine.
- Deci nu este numai un tip de yoga?
- Nu. Există şi ragea yoga [ragea înseamnă rege] care se poate spune că este cea mai spectaculoasă. Aceasta implică cu sine abţinerea de la rău, virtutea. Aici se fac aşa numitele asale, sunt un fel de poziţii care asigură disciplina corpului. Poziţia copului este cea care trebuie să menţină meditaţia.
- Da. Deci yoghinii au toate acele lucruri cu respiraţia, controlul respiraţiei?
- Ritmicizarea respiraţiei se numeşte pranayana (este un fel de energie cosmică). Yoghinii insistă pe controlul asupra trupului. Trebuie stăpânite şi controlate toate impulsurile. Darana este un alt termen yoghin care înseamnă concentrare. Când adeptul ajunge la darana nu există decât obiectul concentrării. În cele din urmă adeptul ajunge la diana. Ea este cea care face nulă distanţa dintre obiectul concentrării şi eu. Şi la final adeptul ajunge la samri (iluminare). Prin această iluminare se desfiinţează distanţa dintre eu şi obiect.
- Destul de amplu şi de complicată această practică yoga.
- Doar în aparenţă fiindcă la final omul se pierde în nimicul nirvanei.
- Este interesant că hinduşii nu cred că Dumnezeu este o persoană.
- Da. Hinduşii nu cred într-un Dumnezeu personal ci numai în Brahman care este o stare ultimă şi transcendentă.
- Evident, ştiţi multe despre yoga şi hinduşi.
- Aceasta este profesia mea.
- Yoga şi creştinismul sunt tot una şi acelaşi lucru?
- Nu. Yoga nu crede în nimic din ceea ce a ţinut de persoana Domnului Iisus Hristos.
- Păi şi până la urmă de ce nu sunt identice?
- Mântuirea în Hristos nu este tot una cu nirvana care este pierderea fiinţei umane.
- Păi dacă faci yoga care este o practică atât de complicată cum poţi să îţi pierzi firea?
- Hristos spune: „viaţa veşnică aceasta este ca să Te cunoască pe tine singurul adevăratul Dumnezeu.” (Ioan 7, 3)
- Da. Şi dacă nu Îl cunoşti pe Hristos nu poţi avea viaţă veşnică?
- Nu. Prin cunoaşterea lui Iisus Hristos care se face prin tainele şi prin ierurgiile Bisericii, ajungem să aprofundăm deplinătatea vieţii veşnice. Acest lucru îl facem prin comuniunea de credinţă şi de iubire pe care Dumnezeu o face cu noi.
- Prin urmare, calea cunoaşterii yoga nu este identică cu calea cunoaşterii creştine.
- Aparent sunt, dar în realitate nu există mai nici un punct de legătură dintre yoga şi creştinism.
- De ce? Nu există iertarea lui Dumnezeu în hinduism. La fel de bine conceptul de mândrie sau de orgoliu nu există în hinduism.
- Păi şi ce are de a face mândria cu hinduismul?

- În cele din urmă hinduismul este foarte mult o autodeificare a omului. Prin anumite practici, hindusul ajunge să se „descurce” în această lume şi fără de Dumnezeu.
- Şi care este problema?
- Acest lucru îl vrea sau mai bine spus aceasta este concepţia celui rău sau a diavolului, o lume fără de Dumnezeu şi fără ne mila lui Dumnezeu.
- Mila lui Dumnezeu?
- Fără de mila lui Dumnezeu omul este de mai multe ori pierdut.
- De ce?
- Fiindcă dacă ar fii ca Dumnezeu să îl judece pe om după dreptate lumea nu ar mai exista de mult pentru toate răutăţile şi fărădelegile care se fac.
- Prin urmare mila lui Dumnezeu este cea care ne salvează în cele din urmă.
- Exact. Ori acest concept nu există în hinduism şi în yoga. Totul este foarte mult practica şi exerciţiul propriu pentru a ajunge de fapt la o eliberare de Dumnezeu.
- Păi dacă omul se eliberează de Dumnezeu cine mai poate să îl ajute sau să îl susţină pe el?
- Acest lucru este aporia centrală a hinduismului şi a yoga.

Rudolf l-a cunoscut pe profesorul Dorin Oancea. Întâlnirea a clarificat foarte multe probleme pe care Rudolf şi le ridica referitor la yoga şi hinduism. Citise teza de doctorat a lui Mircea Eliade, Yoga: libertate şi nemurire. Era de remarcat că deşi Eliade studiase yoga nu devenit hindus. Timpul a trecut şi Rudolf ajuns să îşi ofere mai multe răspunsuri pe care şi le ridica. Se gândea cum v-a fii să slujeşti toată viaţa lui Dumnezeu. Era el gata să slujească lui Dumnezeu toată viaţa lui? Acesta a fost una dintre cele mai mari probleme care Îl frământau pe Rudolf. Rudolf se simţea nevrednic să îi slujească lui Dumnezeu. Dumnezeu era undeva extrem de departe de Rudolf. Părea inaccesibil. Era în septembrie 1995 şi Rudolf se simţea deznădăjduit. Era acum cumva nostalgic. A recitit din Noul Testament.

PARTEA A III-A

LEGĂTURI ŞI PRIETENII

În această perioadă de timp Rudolf îşi v-a face mai multe prietenii. Aceste prietenii erau de cele mai multe ori cu profesori, studenţi sau scriitori. O prietenie se v-a lega între Rudolf şi un preot dintr-o localitate din apropriere pe care Rudolf a vizitat-o de mai multe ori. Cu acesta Rudolf v-a avea mai multe conversaţii şi dialoguri şi vor schimba mai multe opinii. Acest preot era cunoscut pentru radicalitatea punctelor sale de vedere dar Rudolf a continuat să menţină o prietenie cu el.

- Vezi tu Rudolf, ceea ce eu susţin este că de cele mai multe ori o persoană nu poate fii definită numai de formele externe pe care le manifestă.
- Mai exact?
- Sunt mulţi care cred că au scris câteva cărţi, lumea v-a cumpăra acele cărţi, le v-a pune în biblioteca lor şi în acest mod ei au ajuns mari personalităţi.
- Sunt multe mari personalităţi care au scris cărţi şi unii au scris cărţi se poate spune foarte bune.
- Da. Dar persoana este mult mai multe decât faptul de a scris cărţi nu?

- Mă tem că nu îmi dat seama la ce te referi.
- Se spune că la un moment dat un om a ajuns la judecata lui Dumnezeu. Acest om făcuse puţine fapte bune. Dumnezeu l-a întrebat: de ce nu ai avut credinţa lui Moise în viaţa ta fiindcă el a deschis marea Roşie în două? Nu am putut. Este prea mult pentru mine. Atunci de ce nu ai avut râvna lui Solomon, el a construit un templu pentru mine? Nu am putut este prea mult pentru mine. Dumnezeu a continuat: de ce nu ai avut iubirea Sfântului Ioan Teologul care a stat alături de Hristos în agonia crucii? Nici acest lucru nu l-am putut. Atunci Dumnezeu a spus: bine, dar de ce nu ai fost tu însuţi în viaţa ta pa pământ? La acest lucru nu m-am gândit, a răspuns omul?
- Şi care este legătura cu cărţile şi autorii?
- De cele mai multe ori omul caută repere sau modele în cărţi.
- Acest lucru nu este rău.
- Nu este doar că există o categorie de oameni care citind multe cărţi uită să mai fie ei înşişi.
- Bine, dar cum rămâne cu Toma de Kempsis. El a scris o carte, Urmarea lui Hristos. Acolo se susţinea că este bine să Îl urmăm pe Hristos sau mai bine spus să Îl imităm pe Hristos.
- Nu este acelaşi lucru. În cazul lui Hristos avem poruncă să urmăm şi să Îl imităm, în cazul marilor scriitori şi a marilor autori acest lucru nu este cerut şi nici poruncit de Dumnezeu. Mai ales când vine vorba de preoţi ei nu este bine să imite filosofi, erudiţi sau mari oameni de cultură.
- De ce?
- Fiindcă nu aceasta este misiunea preotului. Un preot care îl imită pe Jean Paul Sartre sau Albert Camus este departe de a mai fii un preot ortodox autentic.
- Este ambiguă legătură sau relaţia dintre filosofie şi existenţialism.
- Iniţial existenţialismul a fost o filosofie pozitivă, dar mai apoi el a degenerat sau mai bine spus a eşuat. A fii existenţial însemna în sens iniţial a fii viu, a căuta ceea ce se leagă de viaţă şi de problemele vieţii. Cu timpul acest sens al filosofiei existenţiale s-a pierdut.
- Bine. Unde ar putea fii încadrat atunci Lucian Blaga?
- Blaga a fost un om confuz. De fapt a făcut un abuz din propria lui cunoaştere.
- El îl numeşte pe Dumnezeu Marele anonim.
- Este o expresie deplasată şi pentru acest lucru a primit mai multe critici. Una dintre cele mai vehemente a venit în epocă din partea părintelui Dumitru Stăniloae.
- Bine mulţumesc de cuvinte.
- Şi eu Rudolf.

Adevărul este că Rudolf participase la unele întâlniri culturale care îl aveau ca şi centru de dezbateri pe Lucian Blaga. Acesta a fost un poet dar a scris şi unele cărţi de filosofie dintre care cea mai nepotrivită i se părea lui Rudolf „Cunoaşterea luciferică”. Era foarte clar că aceasta era o scriere destul de neortodoxă. Blaga credea că există două tipuri de cunoaştere: cunoaştere paradisiacă şi cunoaştere luciferică. Lucian Blaga a fost o personalitate care s-a născut în regiunea lui Rudolf şi era de aşteptat că Rudolf care era un tânăr inchizitiv să ajungă şi la el. Rudolf a mers de câteva ori în localitatea natală a lui Blaga, Lancrăm. Poate lumea îi cerea prea mult de la Blaga. A fost un poet care la origini a provenit de la ţară. Acest

lucru nu era definitoriu dar oricum, poate lumea a cerut prea mult de la el. În al doilea rând Blaga a făcut grave greşeli de religie şi teologie dar acest lucru nu îi poate fii atribuit în deplinătate din moment ce el era de profesie poet. Ceea ce au rămas cele mai cunoscute în istorie au fost poeziile lui Blaga. Rudolf nu era poet şi prin urmare era dispus să îl ierte pe Blaga.

Timpul a trecut şi Rudolf avea să îşi descopere o nouă valenţă. Era vorba despre valenţa spre filosofie. Acest lucru v-a avea un efect amplu asupra lui Rudolf. În jurul vârstei de 17 sau 18 ani Rudolf intrase în contact cu primele texte filosofice. Erau texte şi Platon şi Aristotel. Lumea filosofiei l-a atras pe Rudolf fiindcă ea venea cu probleme fundamentale: omul, dreptatea, libertatea, adevărul şi altele asemenea. Filosofia a fost înţeleasă de Rudolf ca şi o căutare a înţelepciunii sau mai bine spus ca şi o iubire de înţelepciune. Martin Heidegger îşi pusese la un anumit nivel amprenta pe gândirea lui Rudolf. Aici Rudolf se familiarizare cu concepe de genul fiinţare sau ontologie. Dar se putea vedea că la Heidegger lipsea un lucru sau lipsea ceva. Ce? Heidegger se depărtase foarte mult de la sensul original al filosofiei şi evident a ajuns să susţină mai multe lucruri care nu erau filosofice şi pe care el le considera filosofice. Prin urmare, Rudolf şi-a făcut câţiva cunoscuţi din lumea filosofiei. Rudolf v-a cunoaşte o studentă cu care v-a avea mai multe discuţii pe teme filosofice. Această studentă mergea la aceiaşi biserică ca şi Rudolf.

- Cum îţi explici că filosofia are ca şi obiect de studiu omul?
- Fiindcă mai mulţi filosofi au scris despre om şi ceea ce înseamnă omul.
- Ce are de a face acest lucru cu înţelepciunea?
- Omul este un depozit de înţelepciune în sens filosofic.
- Dar în sine omul nu este o temă de filosofie?
- Numai când omul este sau se raportează la filosofie.
- Şi tu ce părere ai?
- Din moment ce au fost atât de mulţi filosofi care au vorbit despre om ca şi un obiect filosofic eu cred că omul este şi o problemă filosofică.
- Aşa prin extrapolare sau prin indulgenţă se poate spune?
- Uite de exemplu Platon spunea că „omul este un animal biped fără pene şi cu unghiile late.”
- Este o definiţie destul de sumară nu?
- Concepţia sau mai bine spus percepţia despre om a variat în filosofie.
- Dar biologic omul este la fel?
- Un lucru care este făcut în antichitate poate să nu însemne prea mult pentru antichitate. În istorie poate devenii un obiect extrem de scump şi de important?
- Mai exact?
- Troia a fost o cetate pe care grecii antici au considerat că merită să o cucerească şi să o distrugă. În zilele noastre este un site arheologic.
- Bine dar să revenim la om. Pascal spunea că „omul nu este decât o trestie, cea mai slabă din natură; dar este o trestie cugetătoare.”
- Da. Este bine să facem o separaţie între viaţa şi existenţa omului şi legea junglei?
- Legea junglei?
- Cei care cred că lumea se conduce după principiul legii junglei se înşeală. După legea junglei conduce cel mai puternic. Cei mai slabi se pleacă în faţa celui mai puternic.

- Este o lege destul de primitivă nu?
- Se poate spune şi aşa. Cred că Pascal se referea aici că nu trebuie să fi un om cu mare forţă sau putere fizică pentru a fii un om mare. Mintea sau gândirea omului este mult mai importantă.
- Tot Pascal spunea că: „omul este atât de mare încât măreţia lui reiese din acea că se ştie pe sine nenorocit:”
- Acesta este un paradox.
- Ce fel de paradox?
- Este vorba despre un paradox care ţine de faptul că omul este în cele din urmă singura fiinţă din univers care are conştiinţă sau mai bine spus omul este conştient de sine. Tot Pascal spune în continuare: „nu trebuie ca întregul univers să se înarmeze pentru a îl strivii pe om. Un vânt, o picătură de apă destul ca să îl ucidă. Însă în cazul în care universul l-ar strivii omul ar fii încă mai nobil decât ceea ce îl ucide; pentru că el ştie că moare iar avantajul pe care acest univers îl are asupra lui, acest univers nu îl cunoaşte.”
- Interesant. Este clară ideea că omul este superior prin conştiinţă sa prin faptul că restul fiinţelor nu au o gândire raţională discursivă.
- Exact aceasta este esenţa gândirii lui Pascal.
- Îţi place Pascal?
- Cu mici excepţii da. Sunt unele lucruri mai negativiste sau mai bine spus pesimiste în gândirea lui.
- Păi tot în ceea ce îl priveşte pe om el spunea: „ce himeră mai este şi acest om? Ce non-contradicţie? Judecător al tuturor lucrurilor, *imbecil* vierme pe pământ, depozitar al adevărului; îngrămădire de incertitudine şi eroare; mărire şi lepădătură a universului. Dacă se laudă eu îl cobor; dacă se coboară, îl laud şi îl contrazic mereu până ce reuşeşte să înţeleagă că este un monstru de neînţeles...”
- Da se vede o doză de negativ în aceste afirmaţii.
- După cum am spus, Pascal a fost filosof şi nu teolog. Mai mulţi filosofi au eşuat din cauza negativismului.
- Prin urmare nu orice se numeşte filosofie este filosofie cu adevărat şi nu oricine îşi spune filosof este un adevărat filosof?
- Da. Cât se poate de adevărat. Este greu să denumeşti toate tendinţele nihiliste ale lumii ca şi filosofie.
- Păi şi cum îţi explici că şi nihiliştii spun că fac filosofie?
- Păi este cât se poate de adevărat să unii folosesc bani falşi pentru a îşi atinge scopul. În sens real nihilismul nu este o filosofie.
- Exact acest lucru îl credeam şi eu. Ce poate fii înţelept într-o gândire care neagă tot şi ajunge să nege lumea şi existenţa la un grad ontologic?
- Poate Pico de la Mirandola a avut dreptate: „omul este cel care nu posedă trăsături esenţiale.”
- Este adevărat că de cele mai multe ori ne pierdem în amănunte şi ne pierdem în ceea ce nu este esenţial. Dar acest lucru nu este o trăsătură fundamentală a omului.
- Atunci ce este fundamental omului?
- Rene Descartes era de părere că „omul este o fiinţă care cugetă.”

- Acelaşi lucru îl susţinea şi Pascal.
- Doar că viziunea lui Pascal este mai pesimistă decât cea a lui Descartes. Amândoi au fost francezi dar gândirea lor a fost destul de diferită.
- Poate acest lucru este ceea ce face filosofia: oferă diversitate, posibilitatea de opţiuni şi de alegere.
- Libertatea este o temă a filosofiei?
- Da. Dar este altceva când se referă la om. Există viziuni mai pragmatice şi mai utilitare în ceea ce îl priveşte pe om. Henri Bergson spunea că „omul este fiinţa care face unelte.” Evident, aici se face referinţă la capacitatea omului de muncii şi de a crea. Acest lucru poate fii definitoriu în ceea ce îl priveşte pe om.
- Ştii că Henri Bergson şi Nikos Kazanţakis au fost prieteni?
- Nu ştiu prea multe despre Bergson. El a fost filosoful care a lansat conceptul sau ideea „elanului vital,” că omul este creator în virtutea unui elan vital. Lui Kazanţakis i-a plăcut mult acest lucru.
- Crezi că Kazanţakis a fost un om credincios?
- Cred că a fost un om credincios. Se spune că a fost de mai multe ori pe la Muntele Athos.
- Dar ce părere ai despre ceea ce spune Aristotel despre om: „omul este o fiinţă sociabilă.”
- Se poate înţelege prin faptul că omul nu poate trăi fără comuniune, că el poate chiar înnebunii atunci când este izolat. Jean Jaques Rousseau spunea că se pot distinge două raţiuni sau principii anterioare în om: 1. unul care ne face să fim puternic interesaţi în bunăstarea şi conservarea noastră şi 2. altul care ne inspiră o repulsie naturală în faţa suferinţei şi a pieirii oricărei fiinţe simţitoare; în primul rând a semenilor noştri.
- Şi cum îl vezi pe Kant?
- Este un om al condiţionalului. Îmi place ceea ce spunea el: „valoarea tuturor obiectelor pe care le putem dobândii prin acţiunea noastră este întotdeauna una condiţionată.”
- Îţi mulţumesc de conversaţie. A fost una constructivă.
- Şi eu.

Între Rudolf şi cunoscuta sa studenta de la filosofie vor exista mai multe conversaţii şi împărtăşiri. De cele mai multe ori cei doi cădeau în acord. Timpul a trecut şi cei doi au păşit pe căi separate. În această perioadă de timp Rudolf a cunoscut mai multe persoane şi mai multă lume care de mai multe ori a avut impact asupra lui Rudolf. Fustrat şi tensionat Rudolf a trecut prin mai multe stări care aveau sensul şi scopul de a îi mării orizonturile şi de îi extinde viziunea. În această perioadă de timp Rudolf v-a citii mai multe cărţi fundamentale de filosofie. A ajuns la concluzia că filosofia germană nu a fost nimic altceva decât o sumarizare a ideilor filosofice din Grecia. După lectura lui Platon şi Aristotel Rudolf a ajuns la concluzia că Aristotel este mult mai potrivit cu gândirea şi cu mentalitatea sa. În timp ce Platon este poetic şi de mai multe ori alegoric, Aristotel este raţional şi de ce nu pragmatic. Se poate spune că acum Rudolf se vedea pe sine ca şi un filosof pragmatic. Aceasta fiindcă el nu credea că filosofia poetică poate da rezultate. A citit mai multe cărţi de filosofie pragmatică şi a ajuns să îşi definească cel mai bine ceea ce înseamnă a fii pragmatic în filosofie. A fii pragmatic în filosofie nu însemna a fii materialist şi a urmării un câştig material imediat din filosofie ci a voi ca filosofia să dea rezultate în plan practic. Tema pragmatismului a fost una care l-a

preocupat pe Rudolf şi el v-a aborda această temă cu fostul său profesor de religie cu care era foarte bun prieten.

- Ce părere aveţi de pragmatism?
- Se spune că trăim într-o lume pragmatică.
- Mai exact?
- La un prim nivel o lume pragmatică este o lume care nu se bazează pe teorii ci pe rezultate practice, pe ceea ce este concret.
- A fii pragmatic înseamnă a fii concret?
- Este o înţelegere a termenului.
- Marea majoritate a lumii gândeşte că a fii pragmatic înseamnă a fii materialist.
- Este o concepţia deformată din filosofie. A fii pragmatic înseamnă a nu te lăsa dus de visare. Filosofia poate crea în interiorul omului o stare de visare la o lume mai bună, la o viaţa fără de suferinţă şi fără de necazuri, la ceea ce este ideal sau la ceea ce înseamnă o stare fericire continuă.
- Şi ce este greşit în aceasta?
- Realitatea este că de mai multe ori nu găsim aceste lucruri în viaţa de zii cu zii. Atunci pragmatismul filosofic este cel care oferă soluţia.
- Şi care este această soluţie?
- Soluţia este că trebuie să eliminăm din viaţa noastră tot ceea ce nu dă rezultate, tot ceea ce nu are nici o finalitate.
- Bine dar acesta este utilitarism şi nu pragmatism?
- Nu. Diferenţa dintre utilitarism şi pragmatism este că utilitarismul este cel care ne face să folosim lucrurile în timp ce pragmatismul este cel care ne face să fim realişti, să nu ne amăgim şi să privim lucrurile la rece. Aceste lucruri este bine să le avem în vedere şi să le susţinem de atunci când vorbim de pragmatism.
- Prin urmare există un sens bun al pragmatismului.
- Da. Fără nici o îndoială.

Aceste lucruri sunt cât se poate de mult ceea ce se poate denumii realităţi care ţin de sensul şi modalitatea de exprimare a filosofiei. În zilele noastre se vorbea de un neopragmatism şi acest lucru este cât se poate de mult evidenţiat de mai multă lume. Aceste lucruri este bine să le ştim şi să le avem în vedere. Acest lucru este ceea ce l-a preocupat pe Rudolf în anul 1995. Era un an de tranziţie cu foarte multe probleme şi dificultăţi. Acum Rudolf era foarte mult interesat să definească sensul şi conceptul de teologie. Ce este teologie în cele din urmă atunci când vorbim de persoana lui Rudolf? Rudolf a găsit această expresie a Sfântului Grigorie Teologul extrem de amplă: „n-a fost cândva când să nu fii fost nimic.” Dumnezeu este Cel care a existat din veşnicie. Acest lucru este fără nici o îndoială ceea ce defineşte sensul şi expresia ultimă a iubirii de Dumnezeu. Ontologul francez Gabriel Marcel spunea că atunci când „spunem unui om te iubesc nu se poate să nu îi afirmăm valoarea veşnică.” Prin urmare, Dumnezeu ne iubeşte şi ne afirmă valoarea noastră. În această perioadă de timp Rudolf s-a împrietenit cu un profesor din Luduş. Acesta avea o mare simpatie faţă de un părinte contemporan de la Muntele Athos pe nume Iosif Isihastul.

- Cine este acest Iosif Isihastul? A întrebat Rudolf.
- Ooo. Este un părinte de la Muntele Athos. Este un mare părinte al timpurilor noastre.
- Da. Nu am auzit de el.
- Păi a scris şi unele cărţi.

- Nu ştiu despre cărţile lui.
- Sunt mai mult scrisori pe care le-a trimis unui fiu duhovnicesc. Au fost tipărite de mai multă vreme.
- Şi ce spune acest Iosif Isihastul?
- La unirea cu Dumnezeu se poate ajunge numai în lumina necreată a lui Dumnezeu. Se spune că acest părinte Iosif Isihastul ar fii văzut de mai multe ori lumina necreată a lui Dumnezeu.
- Atunci trebuie să fie un om remarcabil.
- Da cu adevărat. Sigur vei mai auzii de el.

Mai apoi Rudolf a luat şi a citit mai multe cărţi ale părintelui Iosif Isihastul. Acesta era de fapt un părinte care a încercat să reactualizeze idealurile de viaţă ale Sfântului Grigorie Palama. În secolul al XIV-lea Sfântul Grigorie Palama a fost cel care a susţinut că la apropiere de Dumnezeu se poate ajunge numai prin iubire de Dumnezeu. Iubirea de Dumnezeu este fără nici o îndoială un lucru care este cât se poate de mult ceea ce defineşte sensul învăţăturii isihaste. Acest lucru este cât se poate de mult un lucru care Rudolf nu îl ştia şi el a început mai multe incursiuni în istoria isihaştilor. Rudolf a întâlnit mai mulţi călugări care au pronunţat numele de isihast dar niciodată nu ştiut exact ceea ce înseamnă. În timpul care a urmat, Rudolf a studiat mai multe despre isihasm şi despre ceea ce înseamnă isihasmul. Lui Rudolf i-a plăcut un cuvânt de la Iosif Isihastul: „fără harul [mila] lui Dumnezeu ne-am născut în zadar în această lume.” Era o viziune totală cu care la acest timp Rudolf s-a identificat total şi deplin. Tot Iosif Isihastul spunea că „să nu te socoteşti a fii om fără harul lui Dumnezeu.”

Era în anul 1995 şi se apropia postul crăciunului. Rudolf se gândea din nou la semnificaţia acestui lucru. Ceea ce Rudolf remarca era că de cele mai multe ori Crăciunul este sărbătorit fără Hristos. Acest lucru îl durea mult pe Rudolf. Crăciunul fără Hristos este foarte mult un fel de festivitate laică sau civilă. El constă în pomul de crăciun, cadouri, o masă extrem de îmbelşugată şi eventual multă distracţie în cazul tinerilor. Rudolf vroia mai mult decât acest gen de Crăciun. Rudolf s-a dus la vechiul lui prieten Damian.

- Cum vei sărbătorii crăciunul în acest an?
- Ştii ce? Când eram student am fost la multe petreceri „studenţeşti” care se făceau de Crăciun, dar acum am descoperit sensul adevărat al crăciunul.
- Care este acest sens?
- Acest sens este foarte mult crăciunul aşa cum îl recomandă Biserica.
- Mai concret?
- Crăciunul este cu adevărat o sărbătoare frumoasă şi cu sens dacă îl petreci creştineşte sau mai bine spus bisericeşte.
- Adică dacă ţii postul de 40 de zile mai înainte de Crăciun?
- Exact. Şi dacă în dimineaţa crăciunului te duci la liturghie. Atunci crăciunul este cât se poate de mult un lucru frumos.
- Eu cred că postul înseamnă a fii la postul intrării în suflet a răului şi a păcatului.
- Da. În această viaţă suntem chemaţi să ne luptăm sau mai bine spus să ne împotrivim răului. În cele din urmă viaţa duhovnicească este o luptă continuă, o luptă duhovnicească, pentru unii o luptă socială, pentru alţii o luptă a situaţiei convenţionale.
- Lupta cu diavolii cei cumpliţi este cea mai greu de purtat şi în ea se implică toate categoriile emoţionale ale sufletului.
- Da. Este bine să intrăm în postul mare cu aceste gânduri.

- Prin post vom birui răul şi vom ajunge la unele principii pozitive.
- Şti ce citeam un lucru de la Sfântul Sisoe cel Mare care mi-a plăcut foarte mult.
- Anume?
- Sfântul Sisoe spunea că „de câte ori cazi ridică-te."
- Da. Se potriveşte cu ceea ce spunea poetul George Coşbuc „o luptă-i viaţa deci te luptă cu dragoste de ea şi dor."
- Ei. Este cumva forţată această comparaţie dintre Coşbuc şi Sfântul Sisoe cel Mare.

De acel Crăciun din 1995 Rudolf a mers cu prietenii săi la colinde. Era frig şi afară era un ger de îngheţa totul. Tot în acest timp Rudolf a profitat mai mult pentru a merge la profesorul său cu studii în Elveţia. Discuţiile despre Elveţia încetaseră de mai multă vreme şi acum se concentrau pe alte teme, teme mai mult de natură religioasă. Era în oraşul de studii a lui Rudolf când o nouă dezbatere a avut loc. De această dată dezbaterea se v-a centra pe „valoarea morală a omului."

- Prin urmare omul este de valoare sau nu?
- Este dar trebuie să ştii unde să îl situezi pe om.
- Mai concret?
- O situare a omului a încercat şi Nietzsche. El este cel care vorbea despre supraom.
- Şi ce este supraomul?
- Este foarte mult superioritatea forţei biologice.
- Este un punct de vedere eronat nu?
- Da. Superomul este cel care nu mai are nevoie de Dumnezeu. El este omul care este cel mai bine spus stăpânit de orgoliu, este un om fără de milă, un om monstru în cele din urmă. Dar şi Oswald Spengler vorbea despre om.
- Ce spunea el?
- Se poate spune că omul la Spengler este foarte mult un om biologic. Acest om poate fii ierbivor sau de pradă. Este interesant că omul poate fii şi un om ierbivor şi un om de pradă
- Dar există şi concepţii extreme ale omului.
- Da. Rasismul este o astfel de concepţie. Mai apoi există o concepţie vitalistă a omului.
- Ce este vitalismul?
- Vitalismul este cel care susţine că nu trebuie să ducem lipsă de nimic.
- Şi nu este adevărat?
- Până la un anumit nivel. Sunt multe lucruri care sunt în desfăşurare şi ele trebuie să fie aşteptate pentru a se împlinii. Bergson spunea că sentimentul instinctului nu trebuie să fie superior intelectului. Mintea este cea care trebuie să stăpânească peste trup. Acest lucru a eşuat Freud să îl spună. Aşa se ajunge la complexul lui Oedip care este foarte mult un fel de refulare a sexualităţii.
- Da. Este o concepţie ciudată.
- Apoi este Descartes care spunea că omul este o maşină, el trebuie să lucreze.
- Sunt multe concepţiile despre om.
- În cele din urmă există o concepţia atomistă despre om.
- Care ar fii această concepţie atomistă?

- În atomism omul nu este o persoană ci un individ. Acest atom nu se descompune ci el este foarte mult un om singur.
- Atomismul este individualism?
- Da. Este ceea ce spunea Sartre că infernul sunt ceilalţi.

Rudolf a plecat cu mai multe idei de la întâlnirea cu profesorul său. Se întâlnise cu prietenul său Mircea şi acum era în drum spre o mănăstire din apropriere. Mai erau şi cu un student de la arhitectură Vlad.

- Vlad cum este arhitectura?
- Se poate spune că arhitectura este un lucru organic.
- De ce?
- Ca să fii un bun arhitect trebuie să ştii ceea ce este simplitatea.
- Simplitatea?
- Exact.
- De ce?
- O clădire frumoasă nu este neapărat şi o clădire împopoţonată.
- O clădire trebuie să fie utilă nu?
- Da. Utilitatea este de mai multe ori mai importantă decât estetica unei clădiri.
- Are de a face arhitectura cu natura?
- Da. Este bine ca cele mai multe construcţii să fie naturale.
- Formele arhitectonice trebuie să fie naturale?
- Exact. Aceasta este ceea ce se poate denumii o casă sau o locuinţă cu caracter.
- Bine, Vlad dar ce părere ai de filosofie?
- Este foarte departe de arhitectură.
- De ce? Eu acum mă pregătesc la un examen la filosofie.
- Poate nu avem aceleaşi înclinaţii.
- Şi cum priveşti tu filosofia?
- Ca şi o modalitate de desăvârşire a omului.

Între timp Rudolf şi prietenii său făcuseră o călătorie prin Târgu Mureş. Era frig şi ideile în discuţii de mai multe ori se împotmoleau. Treceau prin mai multe străzi care se derulau una după alta. Rudolf sparse tăcerea.

- Ştii ce mă preocupă acum?
- Nu răspunse Mircea.
- Este o temă negativă. Nimeni nu vrea să plângă.
- Este adevărat dar se spune că plânsul pocăinţei este unul bun şi care este plăcut în faţa lui Dumnezeu.
- Este o excepţie care întăreşte regula.
- Este adevărat că nimeni nu vrea să plângă dar sunt sfinţi părinţi care vorbesc despre faptul că atunci când omul se pocăieşte plânsul este pozitiv.
- Aşa să fie, spuse Mircea oarecum dezamăgit.
- Acum să nu crezi că îmi place să văd lumea plângând.
- Nici mine. Dar cred că îmi dau seama la ceea ce te referi.
- Exact. Trebuie să precizăm care este diferenţa dintre plânsul care vine din tristeţe şi nefericire sau plânsul care vine din pocăinţă.
- La ce bun pocăinţă dacă nu ai făcut păcate?
- Numai Hristos este fără de păcat.
- Da. Dar Hristos ne iubeşte şi chiar şi-a dat viaţa pentru noi.

- Acest lucru nu înseamnă că nu facem păcate.
- Vrei ca lumea să plângă în continuu?
- Nu. Vreau ca lumea să ştie diferenţa dintre plânsul tristeţii şi plânsul pocăinţei.
- Sunt singur că s-au scris rânduri şi cărţi despre acest lucru.

Ideea a fost una care l-a frământat pe Rudolf şi următoarea lui prelegere în faţa teologilor a fost despre problema plânsului. Cuvântul a fost extrem de bine primit de colegii lui Rudolf care au fost de părere că nu au auzit până atunci o clarificare de acest fel. Rudolf era mulţumit că reuşise ceea ce puţini au reuşit. Era iarnă şi frig şi acest lucru îl făcuse pe Rudolf să se gândească la problema plânsului. Tot în acest timp Rudolf a făcut mai multe lecturi din părintele Dumitru Stăniloae. Rudolf era extrem de atras de ceea ce înseamnă calea ortodoxiei, de calea de mijloc, sau mai bine spus de o modalitate de a ieşii din tot ceea ce este deviat. Sub această egidă a ortodoxiei Rudolf a descoperit o altă chemare, o vocaţie a începuturilor. Poate ceea ce descoperit Rudolf în cele din urmă era chemarea pe care ne-o face Dumnezeu la mântuire prin ortodoxie. Ortodoxia este o credinţă care nu este sau mai bine spus nu a fost propovăduită de televanghelişti şi de alţi predicatori ci de sfinţi. Au fost o mulţime de sfinţi care au susţinut ortodoxia cum ar fii Sfântul Grigorie Palama, Sfântul Nicodim Aghioritul, Sfântul Vasile cel Mare sau Sfântul Simeon Noul Teolog. Acest lucru a schimbat tot în ceea ce îl priveşte pe Rudolf. Rudolf era conştient de faptul că ortodoxia are mai multe traduceri şi că deşi în sens original ortodoxia este un termen grecesc în ruseşte se traducea prin preavoslavnic. Credinţa ortodoxă în rusă înseamnă credinţa preavoslavnică. Acest lucru a deschis un interes pentru Rudolf şi în autorii ruşi. Rudolf a găsit ortodoxia rusă extrem de melancolică şi cumva lirică. În această perioadă Rudolf v-a citii scrierile Sfântului Serafim din Sarov. Rudolf a fost extrem de surprins să audă că Sfântul Serafim de Sarov saluta pe tot parcursul anului cu Hristos a înviat. Evident acest lucru a deranjat. Au existat mai multe îndoieli în inima lui Rudolf dacă Sfântul Serafim de Sarov era cu adevărat sfânt. Auzise despre moaştele lui. În cele din urmă Rudolf l-a acceptat pe Sfântul Serafim ca şi sfânt. Acest lucru a făcut să îşi plaseze în camera de dormit o icoană mare a sfântului. Rudolf descoperise ortodoxia rusă. Sfântul Serafim de Sarov o făcea suportabilă fiindcă în mare Rudolf nu se simţea atras de Rusia şi de ruşi. Într-o discuţie cu o prietenă de a sa din localitate Rudolf avea să îşi exprime simpatia şi iubirea faţă de Sfântul Serafim. Aceasta era studentă la un mare centru universitar. În cele din urmă Rudolf s-a gândit la faptul că nu el este pus să îi judece pe sfinţi.

Ceea ce îl preocupa acum pe Rudolf a fost cum se poate face o balanţă între cunoaşterea laică sau profană şi sfinţenie. A avut mai multe discuţii pe această temă cu preotul duhovnic al şcolii sale.

- Rudolf, Dumnezeu nu neagă cunoaşterea celor care ajung sfinţi.
- Au fost mulţi erudiţi care nu au ajuns la sfinţenie şi nici nu şi-au ridicat probleme sfinţeniei.
- Acest lucru este datorită faptului că de cele mai multe ori cunoaşterea şi sfinţenia sunt două lucruri separate. Dar au fost şi sfinţi care au fost extrem de bine versaţi în cunoaştere?
- Care sunt acea?
- În secolul al IV-lea Biserica Creştin Ortodoxă a intrat într-un stadiu nou. Acest stadiu a fost foarte mult stadiul sfinţilor părinţi dintre care cel mai mult sau remarcat părinţii capadocieni: Grigorie de Nyssa, Grigorie Teologul şi Vasile cel

Mare. Ulterior lor le-a fost adăugat Sfântul Ioan Hrisostom. Aceşti sfinţi au fost extrem de eruditţi şi mai iubitori de cunoaştere.

- Prin urmare cunoaşterea laică nu este o piatră de poticnire pentru sfinţenie.
- Nu. Este asemenea cu a învăţa o limbă străină. Dacă vrei să înveţi o limbă străină trebuie să practici zilnic acea limbă. La fel şi la sfinţenie trebuie să facă încercări continue sau mai bine spus să te ridici pe sine zilnic în spre Dumnezeu.
- Cred că sfinţenia este imposibilă.
- De ce?
- Fiindcă sunt multe, prea multe ispite în jurul nostru.
- Dar până la urmă ce te interesează: relaţia dintre sfinţenie şi cunoaştere sau sfinţenie şi mântuire?
- Îmi este teamă că nu ştiu ceea ce înseamnă mântuire.
- Se poate spune că este iertarea deplină şi eternă a lui Dumnezeu.
- Dar Dumnezeu nu este împotriva cunoaşterii laice?
- Nu. Chiar El a creat-o.
- Prin urmare sunt mai multe căi de a ajunge la Dumnezeu?
- Da. Rudolf timpul s-a încheiat pe azi. Vom vorbii şi în cu alte ocazii.
- Mulţumesc pentru înţelegere.

Era prin noiembrie 1995 când Rudolf a avut o altă întrevedere cu mitropolitul Bartolomeu Anania. Aceasta a fost un mitropolit erudit care a vizitat mai multe ţări şi care a scris mai multe cărţi. Acum s-a abordat aici tema lui Solomon care a fost rege ale Palestinei şi autor al Ecclesiastului. Aceasta a fost o mare personalitate a lumii antice care a lăsat în urma sa mai multe scrieri.

- Vezi Rudolf, ceea ce îl deranjează pe Solomon este că cei răi nu sunt pedepsiţi şi cei buni nu sunt răsplătiţi.
- Poate Solomon nu credea în justiţie.
- Solomon credea în dreptatea lui Dumnezeu dar el vroia ca această dreptate să fie un lucru zilnic.
- Solomon a fost singurul în această situaţie?
- Nu. Iisus Fiul lui Sirah a fost şi el îl căutarea dreptăţii şi a găsit-o tot la Dumnezeu.
- Şi care este până la urmă dezlegarea problemei lui Solomon?
- Totul ţine de ceea ce teologia numeşte apofatism. Pentru a rezolva problema dreptăţii lui Solomon trebuie să vedem lucrurile apofatic.
- Adică să îl percepem pe Dumnezeu prin negaţie?
- Da. Dumnezeu este drept şi autor al dreptăţii dar El este mai mult şi dincolo de orice problemă a dreptăţii.
- Se poate spune că Solomon a fost un intelectual?
- Da. Dar când vorbim despre intelectuali trebuie să ştim că filologic intelectualul nu este autentic. Termenul de inletectual vine de la latinescul inteligo, intelectus şi înseamnă a înţelege. Prin urmare intelectual nu este numai cel care ştie ci şi cel care înţelege ceea ce ştie. Prin urmare, de la înţelegere trebuie să ajungem la cunoaştere. Cunoaşterea este un lucru intern sau este interior.
- Bine, dar există mai multe genuri de cunoaştere?
- Există cunoaştere care vine din studiu dar există şi o cunoaştere care este rezultat al revelaţiei cum a fost cea a Sfântului Pavel pe drumul Damascului.

- Atunci ce este cunoaşterea lui Dumnezeu?
- O spune Noul Testament: „viaţa veşnică aceasta este să Te cunoască pe Tine singurul adevăratul Dumnezeu (Ioan 17, 3). Viaţa veşnică este şi ea cunoaştere.
- Şi Solomon era interesat de viaţa veşnică?
- Solomon era un cunoscător, el cunoştea lucrurilor intern. Acest lucru fiindcă cultura externă se poate să îl înşele pe om care poate crede că este realitatea ultimă şi singura care satisface. Saltul din cultură în spiritualitate este saltul de la coajă la miez.
- Care este relaţia dintre bine şi dreptate?
- Se poate să îţi propui să fii un om bun şi acest lucru să fie interpretat că nu eşti un om drept. În cele din urmă dreptatea este o formă de manifestare a binelui. Acest lucru îl sublinia Sfântul Ioan Botezătorul când l-a anunţat pe Hristos sau mai bine spus a vestit venirea Domnului Iisus Hristos. El a spus că Iată mielul lui Dumnezeu şi „iată securea stă la rădăcina pomului gata să taie pomii care nu aduc roadă şi îi aruncă în foc.”
- Prin urmare, bunătatea şi justiţia sunt complementare una alteia?
- Noul Testament spune clar că Hristos nu venit să judece lumea ci să o mântuiască. Chiar Ioan Botezătorul a avut îndoieli referitoare la acest lucru şi pe când se afla în temniţă închis de Irod a trimis pe nişte soli la Hristos care l-au întrebat dacă El este Hristosul sau trebuie să aştepte pe altul.
- A da. Ştiu. Hristos a răspuns orbii văd, şchiopii umblă şi săracii sunt binecuvântaţi.
- Este cât se poate de clar că Hristos a venit cu o lege a iubirii şi a iertării: iartă semenului tău de 70 de ori câte şapte. Acest lucru din motive foarte bine întemeiate.
- Mai exact?
- De mai multe ori semenii noştri sunt aţâţaţi la facerea răului de diavol. Nu ei sunt în cele din urmă de vină ci cel rău sau diavolul. Pe ei trebuie să îi iertăm şi de diavol trebuie să fugim.
- Prin urmare, o separaţie finală între cei buni şi cei răi se v-a face numai la sfârşitul veacurilor?
- Exact şi Dumnezeu v-a avea de grijă ca cei care au fost duşi în greşală de cel rău şi de diavol să nu fie pedepsiţi.
- Poate exista bunătatea şi dreptatea în aceiaşi persoană?
- Pot dar numai succesiv. Dumnezeu este singurul în care ele există concomitent fiindcă Dumnezeu este mai presus de fire sau mai bine spus supranatural.
- Cum este posibil ca după ce a venit Mântuitorul lumii Hristos răul să îşi continue existenţa?
- Bunătatea este îndelung răbdătoare şi ea foloseşte toate mijloacele pentru redresarea omului.
- Sunteţi sigur de acest lucru?
- Iertarea este mai mare decât pedeapsa în cele din urmă. Numai un spirit superior are puterea de a ierta.
- Bine dar dacă am ierta pe toată lumea ce s-a întâmpla?
- Există un minus în viaţa noastră pe care trebuie să îl înţelegi bine.
- Care?

- Chiar şi un sfânt nu poate ajunge la sfinţenie prin propriile sale puteri ci numai prin ajutorul şi harul lui Dumnezeu. Harul lui Dumnezeu este cel care îl face sfânt în cele din urmă.
- Prin urmare Hristos îngăduie răul din lume cu speranţa întoarcerii la Dumnezeu?
- Exact. Şi mai există un lucru la care puţină lume se gândeşte.
- Care este acea?
- Cezar Petrescu spunea la un moment dat un lucru extraordinar: „câtă luciditate atâta dramă."
- Nu văd legătura?
- Orice om rău este conştient de răutatea lui şi fiindcă este conştient de ea şi Dumnezeu nu Îl pedepseşte deloc el de fapt suferă şi este nefericit. În acest sens el îşi trăieşte propria lui dramă.
- Şi ce facem cu cei care refuză să fie conştienţi de răutatea lor?
- Ei. Acolo unde nu este conştiinţă nu poate fii nici integritate a persoanei şi acest lucru înseamnă nebunie. Unui nebun nu trebuie să îi ceri să fie pedepsit. Nebunia este însă pedeapsa lui.
- Ei bine, acest argument al lucidităţii este chiar o rezolvare excelentă la problema răului din lume.
- Da. Aşa este. Vezi tu Rudolf, Hristos a venit în această lume şi a avut o strategie a predicii Sale, la fel şi cel rău şi diavolul şi-a făcut una care să îl contracareze.
- Şi cum se manifestă această „strategie" a celui rău sau diavolul?
- De cele mai multe ori prin confuzie şi evident printr-o imitate negativă a acţiunilor lui Hristos.
- Şi ce este de făcut într-o asemenea situaţie?
- Se spune în Noul Testament că trebuie să „deosebim duhurile." Acest lucru fiindcă cel rău seamănă neghina în grâu, adică introduce răul în ceea ce este bine.
- Cum poţi ajunge să deosebeşti duhurile?
- Acest lucru este un dar al lui Dumnezeu pe care îl poţi dobândii numai după multă rugăciune.
- Scopul este de a distinge binele de rău?
- Evident. Confuzia şi manipularea celui rău te pot face ca de mai multe ori să nu mai distingi dintre bine şi rău. Atunci rugăciunea sinceră la Dumnezeu poate readuce simţul balanţei.
- Aceste gânduri pe care le-aţi expus sunt realmente foarte bune.
- Mă bucur de acest lucru.

Rudolf a plecat meditând la cele pe care le auzise de la mitropolit. Era cât se poate de mult fericit de ceea ce auzise. Nu se mai gândise la faptul că luciditatea sau conştiinţa de sine este o modalitate de pedeapsă pentru cei răi. Evident opinia a fost extrem de bine construită. Acolo unde nu există conştiinţă de sine sau luciditate omul este nebun. Prin urmare era cât se poate de evident că acest gen de argumentare era autentic şi Rudolf era bucuros că îl auzise. De fapt era pentru prima dată când a auzit acest lucru. Un om rău care nu este conştient de răutatea lui nu poate fii decât un nebun. Iar nebunia este un lucru care cu adevărat este o mare pedeapsă a lui Dumnezeu pentru răutate. Aceste lucruri au venit să îi aducă aminte lui Rudolf de starea care exista în acele zile de 1995 în întreaga Europă. Acest continent fusese

de mai multe ori divizat şi aceste diviziuni au avut loc pe fondul răutăţii omului. Era această răutate conştientă sau nu? Era o întrebare pe care Rudolf ar fii vrut să o adreseze mitropolitului dar şi-a dat seama că nu era momentul şi contextul potrivit.

PARTEA A V-A

TIMPUL DEZBATERILOR

Decăderea omului începe în suflet, în inimă şi în simţirea lăuntrică a vieţii duhovniceşti. Ea este o cădere din împărăţia lui Dumnezeu care se câştigă prin botez după cuvântul Domnului Hristos către Nicodim: „de nu se v-a naşte cineva din Duh şi din apă nu v-a putea să intre în împărăţia cerurilor.” (Ioan 3, 5). Tocmai aici este marea şi cumplita criză a vieţii spirituale, ruptura ce se produce în încredinţarea lăuntrică a cuvintelor, a poruncilor lui Dumnezeu şi în ultimă instanţă a Logosului întrupat, a lui Dumnezeu. Aici începe să apară păcatul. Cel rău sau diavolul a căzut prin cugetare, doar prin ruperea unităţii interne lăuntrice contra lui Dumnezeu. Iar Dumnezeu este viu. Căderea a fost luciferică, a fost o cădere din lumină în întuneric fiindcă atunci cădea lumina în întuneric contopindu-se ambele în întunericul demonic. În acest sens sunt cuvintele Mântuitorului Hristos: „am văzut pe satana căzând ca un fulger din cer” (Luca 10, 18). Descoperim în fiinţă libertatea de cuget, de gândire şi de urmare şi de acţiune, de a înfăptui. Opri înfăptuirea începe lăuntric, în interiorul fiinţei umane, la fel cum sămânţa începe şi se dezvoltă în pământ, de unde extrage doar resursele necesare pentru a ajunge în stadiul superior când v-a ieşii la suprafaţă, în atmosferă. Diferenţa este că omul poate însămânţa în interior şi seminţe benefice, dar şi spini şi pălămidă „căci nu este un pom bun care să facă roade rele şi nici un pom rău care să facă roade bune.” Fiecare pom se cunoaşte după roadele sale. Căci nu se adună smochine după mărăcini şi nici nu se culeg struguri din spini (Luca 6, 45-46). Ori, în momentul când sămânţa lucrului bun a căzut în suflet ea creşte ca şi grăuntele de muştar (Matei 13, 31) şi în aceiaşi măsură creşte şi cea rea numai că o parte cea bună v-a fii pusă în hambar iar cea rea se v-a arunca în focul veşnic (Matei 13, 30).

Acestea au fost rânduri la care se gândea Rudolf în această perioadă de timp. Aceste gânduri s-au născut în inima lui. Rudolf era interesat de ceea ce înseamnă inima din punct de vedere spiritual sau pnevmatologic. El ştia că inima este o noţiune nu numai biologic ci este şi o noţiune sufletească. Rudolf a auzit mai multe expresii de genul „mi-a intrat la inimă,” are o „inimă bună.” Este clar că inimii fizice îi corespunde de o inimă sufletească. Rudolf a mers din nou la prietenul său Damian pentru a dezbate această temă.

- Crezi că există inimă a sufletului? A început Rudolf.
- Da. Se spune că sentimentele sau partea sentimentală a omului este inima sufletului.
- Prin urmare atunci când avem sentimente o facem cu inima?
- Da. Este de remarcat că inima este centrul sentimentelor omului. Inima se poate îndoi şi în acest sens ea se fărâmiţează. Păcatul a început prin îndoială „oare a zis Dumnezeu cu adevărat?” (Geneză, 3, 1). Aici a avut prima fisură în unitatea lăuntrică originară. Pentru prima dată în conştiinţa omului se punea la îndoială existenţa unei acţiuni, fapte a lui Dumnezeu şi în acest mod apărea principiul folosirii libertăţii. Dar libertatea este autentică numai în adevăr, când îmbracă

găina adevărului, după cuvântul Mântuitorului Hristos „adevărul vă v-a face liber.”

- Prin urmare, îndoiala poate avea loc şi în inimă?
- Da. Acest lucru se manifestă prin manipulare. Manipularea este o acţiune care se înrudeşte foarte mult cu duplicitatea. Când apare îndoiala în inima omului apare duplicitatea. Ea este echivalentă cu făţărnicia, ipocrizia şi falsitatea.
- Ce înseamnă în cele din urmă duplicitatea?
- A arăta pe faţă că eşti aderentul unei cauze sau a unui crez iar în spate a comite ce este opus lui având frica să nu te râdă cineva pentru a îţi arăta adevărata faţă.
- Păi şi de unde vine îndoiala?
- Prin faptul că Satan se adresează separat unui dintre membrii cuplului uman îşi dezvăluie intenţia sfâşierii comuniunii. Aici se poate vedea una dintre cele mai perfide şmecherii ale demonilor de a prezenta în mod mincinos şi care este separat de realitate încât cel cuprins de acest asalt este imediat pierdut fără nici o şansă de scăpare în alt loc dacă nu la Dumnezeu.
- Prin urmare există o dialectică a răului sau a negativului?
- Exact. În cele din urmă îndoiala se v-a transforma în negaţie totală: „nu nu veţi murii.” (Facere 3, 4). Acest lucru v-a duce la tăgăduirea binelui unic, bine din care purcedem toţi, bine căruia trebuie să i de dedicăm şi să îi fim fideli.
- Prin urmare căderea are loc în primul rând lăuntric?
- Exact. Sunt trei categorii de cădere lăuntrică a omului:

1. În primul rând îndoială despre autenticitatea lui Dumnezeu şi a cuvintelor Sale „a zis Dumnezeu...
2. Mai apoi există separaţia persoanelor, fiindcă diavolul nu se adresează public sau deschis
3. Negaţia adevărului lui Dumnezeu: nu veţi murii.

- Ştii ce mă gândeam eu? Teoretic porunca de a nu cunoaşte binele de rău a fost spusă numai bărbatului nu şi femeii.
- Punctul de sprijin al păcatului consta tocmai în această estompare, umbrire şi ştergere a conturului uman care duce în cele din urmă la negaţia binelui, a lumii întregi, care este concomitentă cu autoadorarea sau adorarea sinelui.
- Păcatul poate fii considerat cu şi a autodeificare?
- Începutul primului păcat a venit cu ispita „veţi fii ca şi Dumnezeu.” În acest moment sinele se propulsează pe sine pentru a îi lua locul lui Dumnezeu. Eu mă pun pe mine în centru ca şi punct de plecare al întregii existenţe.
- Prin urmare omul nu mai vrea să fie în comuniune cu Dumnezeu, să fie asemenea lui Dumnezeu?
- Nu. El vrea egalitatea cu Dumnezeu, identitatea cu absolutul. Acest lucru îl spunea Sfântul Andrei Criteanul: eu însumi pe mine idol m-am făcut.
- Nu este acesta un fel de narcisism?
- Da şi aceasta este o catastrofă lăuntrică.
- În păcat omul nu face decât să caute pacea lăuntrică dar este o căutare greşită aşa cum a făcut Adam şi Eva.
- Trebuie să existe un acord între sentimentele omului şi voia lui Dumnezeu?

- Sufletul care s-a predat pe sine voia lui Dumnezeu îndură toate atacurile cu uşurinţă, orice necaz sau boală.
- Dar melancolia este şi ea o trăsătură a inimii?
- Da. Este forma ultimă de tristeţe a inimii omului. Este o formă a răutăţii lăuntrice.
- De ce? Fiindcă răneşte lumea lăuntrică. Răul este la origine spiritual, el vie din lumea angelică, din lumea spirituală.
- Acest lucru îl afirma şi un profesor Ştefan Saghin: „spiritul care nu are corp anume spiritul cel rău el este cel dintâi care a păcătuit. Corpul, carnea n-a fost cauza păcatului şi a răului”.
- Prin urmare nu trupul întinează sufletul ci invers?
- Da. Sămânţa se dezvoltă pentru prima dată în interiorul pământului şi apoi ea iese la suprafaţă.
- Da îmi aduc aminte că Sfântul Ioan Damaschinul spune că „păcatul este o boală a minţii.”
- Mintea este cea care coordonează fiinţa primind diferite semnale din partea celorlalte facultăţi fiinţiale.
- Poate din acest motiv Biserica se roagă „Doamne luminează-mi gândul cel ascuns al inimii.”
- Universul interior uman este plin de întuneric dacă nu cere lumina de la Dumnezeu: „iar aceasta este judecata că Lumina a venit în lume şi oamenii au iubit întunericul mai mult decât lumina” (Ioan 3, 19).
- Ce să înţelegem prin aceasta?
- Păcatul este cel care perverteşte inima omului, şi el este cel care se instalează în interiorul omului.
- Păcatul există prin urmare fără nici o legătură cu Dumnezeu?
- Exact. Păcatul se alimentează cu plăcere până când omul este total captiv lui. Plăcerea este cea care este iubită pentru ea înseşi.
- Ce este plăcerea păcatului?
- Sunt acele Flori ale răului de care vorbea Baudelaire.
- Prin urmare cum poţi ajunge la linişte inimii?
- Prin a renunţa la plăcerea ta n favoarea plăcerii celuilalt. Iubirea de sine sau φυλαυτια cum îi spun sfinţii părinţi este esenţa păcatului. După cum idolatrizarea eului. În acest fel inima sau simţirea omului este distrusă.
- Cum înţelegi această iubire de sine care este cauză a păcatului?
- Sfântul Maxim Mărturisitorul spunea că filavtia este pasiunea pentru trup „o tandreţe iraţională către trup.” Această iubire de sine nu mai lasă loc lui Dumnezeu. Omul trebuie să renunţe la sinele său în favoarea lui Dumnezeu.
- În cele din urmă filavtia sau narcisismul este o abatere temerară (cu cale de întoarcere) împotriva iubirii, a ajutorării, a compasiunii ca şi principiu al dobândirii şi în acest renunţarea de sine ca şi modalitate de mântuire nu mai poate avea loc.

Rudolf era mulţumit de conversaţia sa cu Damian. Ajunsese să clarifice unele lucruri pe care le simţea destul de greu de exprimat şi de înţeles. Amândoi au ajuns la concluzia că Renaşterea a fost o perioadă greşită din istoria lumii şi mai ales a Italiei fiindcă a fost o mişcare care nu a pus în centru nici un fel de spiritualitate autentică. În această perioadă

Rudolf avea să îl asiste pe mitropolitul Antonie Plămădeală care spunea că călugării din zilele noastre sunt cât se poate de necomformişti şi nu ţin la aspectele externe ale călugăriei.

- care este un aspect extern al călugăriei?
- Barba este un semn extern al călugăriei?
- De ce?
- Fiindcă se spune ca foarfecele să nu se atingă de barba şi de mustaţa călugărului.

Rudolf a citit o carte a mitropolitului Antonie Plămădeală: Tradiţia şi libertate în spiritualitatea creştin ortodoxă românească. Acesta a scris despre faptul că omul trebuie să se întoarcă la tradiţie şi la ceea ce este tradiţional. Mitropolitul Antonie Plămădeală fusese extrem de marcat de o mişcare de spiritualitate creştin ortodoxă care se numea Rugul aprins şi care a avut loc la Bucureşti în jurul mănăstirii Antim. Contactele cu mitropolitul Antonie au fost cât se poate de mult un fel de depănare de amintiri şi de idei sau opinii. El era dornic în acest timp să facă un mare centru duhovnicesc în jurul mănăstirii Sâmbăta. Rudolf citise cartea mitropolitului Antonie Plămădeală Trei ceasuri în iad care a fost mai mult un roman autobiografic despre timpul când el a fost luat ca şi deţinut la închisoarea Jilava şi mai apoi au urmat 17 ani de muncă necalificată ca şi simplu muncitor. Acum Rudolf avea să se întâlnească cu mitropolitul Plămădeală în persoană.

Era anul 1995 în decembrie când Rudolf a avut o întrevedere cu un profesor de teologie de la Sibiu. Tema acestei întrevederi a fost foarte mult legată de persoana Fecioarei Maria sau a Maicii Domnului.

- Domnul Iisus Hristos nu ar fii putut venii în lume şi nu ne-ar fii putut mântui dacă nu ar fii fost Sfânta Maria.
- Cum este acest lucru?
- Fiindcă acest lucru îl ştim de la Sfântul Luca care a scris evanghelia lui.
- El vorbeşte de o întâlnire a sfintei Maria cu sfântul Arhanghelul Gavriil.
- Da. Este ceea ce se numeşte o anghelofanie.
- Ce este o anghelofania?
- Este o arătate de înger. În Biblia se vorbeşte cu numele numai de trei arhangheli: Mihail, Gavriil şi Rafail.
- Aceasta înseamnă că există numai trei îngeri?
- Nu sunt mulţi mai mulţi şi mai ales în cărţile deuterocanonice se vorbeşte despre ei.
- De ce nu putem vedea îngerii?
- Fiindcă ei de cele mai multe ori sunt „cei care se arată sub chipul propriu” după cum spune Sfântul Vasile cel Mare.
- Ce înseamnă acest lucru?
- Că îngerii sunt unici dar se pot materializa în mai multe feluri.
- Funcţia îngerilor este prin urmare una de a anunţa?
- Toate marile evenimente ale mântuirii omului au fost anunţare de îngeri. De mai multe ori îngerii se manifestă pe sine discret ca şi în cazul lui Varlaam care fiind pe un asin nu a putut vedea că un înger i-a blocat drumul.
- Prin urmare, sfânta Maria s-a deschis pe sine lui Dumnezeu.
- Da. Este ceea ce se poate denumii o lucrare sinergetică. Iată roaba lui Dumnezeu a spus ea. Şi mai este un lucru.
- Ce lucru?

- Fecioara Maria nu a făcut avort. Avortul este un mare păcat în acest sens. Se poate spune că pruncuciderea este o nouă răstignire a lui Hristos.
- Dar a fost o persoană a credinţei sfânta Maria.
- Fără nici o îndoială. Fericirea noastră este la un anumit grad în funcţie de credinţa noastră. După cum Fecioara Maria a acceptat să facă voia lui Dumnezeu şi noi trebuie să o recunoaştem pe Sfânta Maria ca şi sfântă.

Peste oraş se aşternuse un strat gros de zăpadă. Era Postul Mare şi Rudolf făcea o nouă încercare de a se înduhovnicii şi a îşi îmbunătăţii viaţa sufletească. Se putea vedea clar că Dumnezeu dă libertate omului. În timp ce unii oameni ajung extrem de înduhovniciţi alţii din contră se pervertesc. Ceea ce este de remarcat este că de cele mai multe ori oamenii regretă stadiu lor de pervertire. Dar Rudolf se gândise: să nu judece ca să nu fie judecat. Poate aşa era cel mai bine. Pe la anumite magazine şi pe la anumite clădiri se puteau auzii colinde şi colindători. Este de remarcat că acest obicei al colindătorilor a rămas de pe vremea lui Hristos. Cei care merg cu colinda nu fac decât să reactualizeze perindarea Sfintei Maria cu a dreptului Iosif când ajunşi la recensământ în Betleem au colindat tot oraşul cu dorinţa de a primii găzduire pentru a naşte. Ei nu cereau mult. Poate două sau trei zile de găzduire. Nimeni nu le-a oferit un loc de găzduire pentru naştere. Hristos cel care a venit să mântuiască lumea şi pe om fusese respins chiar mai înainte de naştere. Era semnul unei vieţi deosebite oricum. Aceasta pentru cei care pot privii lucrurile cu ochii credinţei. Mai erau doar patru ani şi se încheia secolul al XX-lea. Pentru Rudolf, istoria şi timpul au ajuns într-un punct de suspensie. Era ca şi cum nu se mai putea avansa şi nici întoarce înapoi. Secolul al XX-lea a fost atât de rapid şi de impredictibil că s-a deosebit de toate celelalte secole ale istoriei. În anul 1995 se simţea că omenirea nu mai ştia în ce direcţie să o apuce. Viaţa religioasă şi viaţa credinţei era pentru cei mai mulţi un fel de repetiţie a trecutului şi evident se repetaseră prea multe lucruri din trecut.

În această perioadă de timp, Rudolf v-a desfăşura mai multe vizite cu un arhidiacon din Marea Britanie din Durham. Acesta era un iubitor al tradiţiei ortodoxie şi după mai multă vreme după ce stat în mediul religios britanic a ajuns la concluzia că ortodoxia a păstrat nealterat adevărul de credinţă al creştinismului. Între el şi Rudolf vor exista mai multe dialoguri şi chiar unele călătorii. În timpul unei călătorii spre o biserică mai veche între cei doi au avut loc unele discuţii despre aşa numite separaţie dintre orient şi occident pe care unii o vedeau extrem de acută.

- Prin urmare, ortodoxia este cea care a păstrat adevărul de credinţă? A început Rudolf.
- Aşa este.
- Atunci ce te împiedică să revii la Biserica Creştin Ortodoxă?
- Populaţia în Marea Britanie este majoritar anglicană. Aş fii o minoritate.
- Prin urmare ai avea de suferit din urma unei asemenea acţiuni?
- Categoric. Este greu să îi scoţi pe britanici din mentalul lor. Dar evident sunt mulţi care şi-au dat seama de acest lucru.
- Şi ce fac în acest sens?
- În jurul Universităţii Oxford mai ales există o mişcare de revenire la creştinismul primar şi la ceea ce noi cunoaştem ca şi ortodoxie.
- Este eficentă această mişcare?
- Sunt mulţi erudiţi şi cărturari care acum trec la ortodoxie şi chiar dacă unii nu a fost în mod public în inimile lor simt acest lucru.

- În Marea Britanie au fost mai multe divergente cu papalitatea.
- Aşa este.
- Care este poziţia azi în 1995?
- Biserica Creştină a Marii Britanii continuă şi în zilele noastre să se considere o entitate separată faţă de Biserica Catolică şi mai ales faţă de aşa numite Biserică Romano Catolică.
- Cred că este bine că este aşa. Cine s-ar numi pe sine roman în Marea Britanie?
- Sunt mulţi adepţi sau partizani ai Bisericii Romano Catolice şi pe la noi. Problema fundamentală nu este una de natură dogmatică sau doctrinară ci una de natură administrativă.
- În ce sens administrativă?
- Modul de concepţie occidental este diferit de cel oriental şi acest lucru se vede cel mai bine în administraţie. În timp ce în orient o regiune creştină este numită eparhie noi o numim dioceză. Sunt noţiuni similare dar nu în întregime similare.
- Bine şi în Britania sunt mai multe prezenţi de supremaţie a scaunului din Chanterbury nu?
- Sunt, dar noi ne definim separaţia faţă de tot ceea ce înseamnă catolic. Preferăm o identitate anglicană decât una catolică.

Clericul din Durham s-a simţit cât se poate de mult în elementul său în Bisericile Ortodoxe. Tot în această perioadă Rudolf avea să îl cunoască pe un ieromonah englez pe nume Andrew Wade. Acesta era de loc din Grappenhall şi şcolarizat la Cambridge. Rudolf v-a avea câteva întâlniri cu el care de obicei erau scurte şi foarte dense. Acest ieromonah britanic era foarte mult preocupat de faptul că studiul este sau dacă studiul teologic poate fii considerat o formă de asceză sau mai bine spus de nevoinţă. Ceea ce susţinea el este că studiul temeinic este o formă de asceză şi de renunţare la ceea ce este inutil. ceea ce este inutil spunea el poate fii şi păcătos.

Rudolf a descoperit în această perioadă care a fost foarte mult sensul profund al spovedaniei. Spovedania era un lucru la care Rudolf meditase mai mult. Dar în cele din urmă Rudolf trebuie să îşi definească ceea ce era spovedania în sens profund. Spovedania este fără nici o îndoială o metodă ascetică de a ne despătimirii şi a ne ierta păcatele. În acest sens el începuse din nou o conversaţie cu preotul său paroh. Era prin primăvara anului 1994 sau 1995. Rudolf l-a căutat pe părintele său paroh şi din nou a început o conversaţie între cei doi. Tema a fost foarte mult cum se poate definii în cele din urmă ortodoxia sau dacă ortodoxia mai este actuală pentru timpurile noastre.

- Bună Rudolf, cum mai este?
- Se poate şi mai bine. Mult de studiu şi de învăţat.
- Ai auzit despre faptul că avem suflet?
- Da. Se spune că sufletul este alcătuit din trei părţi interne: raţiune, voinţă şi sentiment.
- Da. Acest suflet însă poate murii.
- Să moară? Nu ştiu nimic despre acest lucru.
- Spre deosebire de trup sufletul poate murii sau el poate învia. Aceasta este ceea ce deosebeşte sufletul de trup.
- Cum poate murii un suflet?
- Atunci când omul face păcate el moare. Păcatul este ceea ce este otrava pentru trup.
- Bine şi dacă trupul poate murii prin păcat cum poate el să reînvie?

- Prin post, rugăciune şi fapte bune care sunt un fel de aripi spirituale sufletul poate reînvia atunci când este mort.
- Care este ţelul sufletului?
- Se poate spune că este Domnul Hristos. Sunt puţini cei care ajuns la stadiul uniri cu Hristos. Dar cei care ajung la comuniune cu Hristos foarte rar mai privesc spre cele pământeşti.
- Cine a experimentat acest lucru?
- A fost un sfânt din Muntele Athos, Siluan Athonitul care spunea că din copilărie sufletul lui a iubit lumea şi tot ceea ce ţine de ea. În momentul în care L-a cunoscut pe Hristos totul s-a schimbat pentru el.
- Mai precis?
- Şi-a dat seama că omul poate idolatriza natura şi lumea şi poate ajunge să nu mai vrea comuniune cu Dumnezeu.
- Nu ştiu multe despre acest Siluan.
- Dumnezeu este esenţa vieţii, după cum chiar El spune: „Eu sunt calea, adevărul şi viaţa." Noi oamenii avem datoria de a ne lepăda de plăcerile trupeşti şi lumeşti şi să ne facem doar o singură plăcere.
- Care ar fii acea plăcere?
- A îl slujii numai pe Dumnezeu. În cele din urmă suntem datori cu acest lucru. Aceasta fiindcă Hristos s-a întrupat pentru noi şi pentru acesta datoria noastră este să ne îmbrăcăm cu haina smereniei. În cele din urmă ce poate fii mai plăcut decât să Îl slujeşti pe Dumnezeu?
- Se poate găsii mântuirea în slujirea lui Dumnezeu?
- Da. Se poate spune că da. Prin întrupare Hristos s-a apropiat de noi şi a realizat potenţial unirea omului cu Dumnezeu. Dacă îl vom slujii pe Dumnezeu în această viaţa vom primii o răsplată de mii de ori mai mare în viaţa care v-a urma.
- Este un anume timp pentru această slujire?
- Dacă în această viaţă omul ajunge la slujirea lui Dumnezeu, el trebuie să o facă din tinereţe fiindcă de mai multe ori mai apoi este prea târziu.
- Bine, dar şi sectarii spun că îl slujesc pe Dumnezeu.
- Sunt mai multe formaţiuni religioase care într-un fel sau altul sunt atihristice.
- Da dar mulţi dintre sectanţi au foarte mulţi adepţi.
- Aceasta fiindcă ei acaparează lumea cu promisiuni. La fel de bine tinerii de azi cum eşti tu îşi petrec timpul în discoteci, petreceri, destrăbălare şi baruri care nu sunt altceva decât locuri ale pervertirii. Se poate vedea cum de mai multe ori bătrânii sunt lăsaţi în azile şi în sanatorii.
- Da şi se pare că nu se schimbă nimic.
- Aaa, nu se schimbă.
- Ce să se schimbe? Lumea merge înainte aşa.
- Ceea ce are loc este faptul că Dumnezeu îşi întoarce faţa Sa cea sfântă de la noi.
- Şi ce efect are acest lucru asupra noastră?
- În acest fel puritatea noastră şi a lumii dispare în mijlocul acestui tumult.
- Şi ce şanse mai avem atunci?
- Să ne menţinem credinţa noastră ortodoxă. Ortodoxia este cea care menţine sau cea care a susţinut şi încă mai susţine evanghelia şi învăţăturile Domnului Iisus Hristos aşa cum au fost ele de la început. Ea ortodoxia este şansa noastră.

- Este trist că biserica creştină este în cele din urmă divizată.
- Este divizată de la cel care divide, de la cel rău sau diavolul. Catolicii sunt o maşină imensă care încearcă să îl aducă pe Dumnezeu la nivelul omului şi nu pe om la nivelul lui Dumnezeu.
- Cum ne putem da seama de acest lucru?
- Din cauza slujbelor scurte pe care le au şi a faptului că în catolicism mai că nu există post. Mai apoi îi avem pe protestanţi şi neoprotestanţi. Aceste culte sunt cât se poate de mult atractive în exterior dar în interior sunt seci şi nu au conţinut.
- Cum se poate vedea acest lucru?
- Se poate vedea cel mai mult din formalismul comportamentului adepţilor acestor culte care se vreau unice în măsură să mântuiască suflete.
- Bine dar mai sunt şi alte religii.
- Da. Mai sunt religiile orientale cum este buddhismul, hinduismul, taoismul şi islamul care propovăduiesc că omul poate ajunge la Dumnezeu prin propriile sale forţe.
- Prin urmare ortodoxia şi religiile orientale nu este acelaşi lucru?
- Nu. Este o mare diferenţă dintre călugării creştin ortodocşi care se roagă pentru toată lumea şi yoghini care prin meditaţii transcedentale se gândesc numai la ei înşişi şi cum pot ei să ajungă la Dumnezeu. Nu vor reuşii niciodată.
- De ce nu?
- Fiindcă religiile orientale sunt foarte mult individualiste. Yoghinul se gândeşte numai le sine şi nu la ceilalţi. În cele din urmă nu poate exista mântuire în individualism.
- Cum putem să ajungem la mântuire?
- Există o contribuţie personală pe care omul o poate face în drumul său de mântuire.
- Care este acea?
- Dacă omul participă la slujbe, se roagă, posteşte, se împărtăşeşte şi se spovedeşte el poate ajunge să fie vrednic de a fii mântuit.
- Multă lume se plictiseşte la slujbe.
- Din cauza ignoranţei. Slujbele ortodoxe nu sunt frumoase numai din exterior ci şi din interior. Vedem în biserică veşminte aurite, icoane care sunt de mai multe ori frumoase şi de ce nu textele bisericii sunt plăcute. Aceasta numai atunci când omul este atent.
- Prin urmare ortodoxia are tot ceea ce este necesar pentru a ne pune în legătură cu Dumnezeu?
- Da şi este foarte plăcut acest lucru. În ortodoxie găsim în mare răspunsuri la toate marile adevăruri din această lume, ne găsim fericirea şi viaţa veşnică. În cele din urmă cu toţii suntem slăbănogi care avem nevoie de vindecarea [mântuirea] lui Hristos.
- Spovedania este un lucru profund ortodox.
- Da. Celui rău sau diavolul nu îi place acest lucru.
- De ce?
- Fiindcă omul îşi recunoaşte păcatele în faţa lui Dumnezeu, şi face un exerciţiu de smerenie. Iar el nu este pentru smerenie şi modestie.
- Multă lume este nemulţumită de preoţii de azi.
- Aceasta fiindcă ei nu mai sunt de mai multă vreme exemple şi nu se pot ridica la nivelul sfinţilor. Pentru aceasta lumea îi judecă aspru, uneori poate mult prea aspru. Sunt mulţi preoţi care sunt cuprinşi de grijile lumeşti.

- Prin urmare sfinţii îi pot întoarce pe oameni la Dumnezeu?
- Da. Dar nu este bine să îi judecăm pe preoţi. Este bine să lăsăm acest lucru în grija lui Dumnezeu.
- Ce altceva mai poate oferii ortodoxia lumii de azi?
- Este un lucru cât se poate de evident că în zilele noastre prietenia şi înţelegerea [solidaritatea] sunt întâlnite foarte rar în zilele noastre. Să ne gândim numai la războaiele care există în zilele noastre. Mai departe putem merge la cele două mari războaie ale secolului al XX-lea.
- Cum vedeţi aceste două războaie mondiale?
- Au fost răbufniri ale urii care există în omul contemporan în care geniul crimei a luat proporţii catastrofale.
- Da sunt lucruri triste.
- Totuşi nu trebuie să ne pierdem nădejdea. Ştim că slăbănogul s-a vindecat prin credinţă şi prietenie. Tot aşa ne vom putea şi noi mântui în cele din urmă.

După această discuţie lui Rudolf îi devenise clar că în ciuda la mai multe opinii contemporane ortodoxia continua să fie o credinţă actuală şi veritabilă. Aceasta evident din mai multe motive. Ortodoxia nu a ajuns niciodată la stadiu avansat de implicare politică pe care îl practicase catolicismul în evul mediu care s-a manifestat printr-un despotism al papalităţii, prin inchiziţie şi prin cruciade. Aceste lucru sunt cele care au definit în evul mediu foarte mult catolicismul. Rudolf însă era conştient că Biserica Creştin Ortodoxă nu era perfectă sau mai bine spus nu era „infailibilă" şi de aici şi tăria şi ineditul ei. În această perioadă Rudolf a studiat istoria Bisericii şi a putut vedea că evident ortodoxia a făcut mai multe greşeli şi mai multe erori pe parcursul timpului dar acestea nu au fost gafe mari ca şi cele care au avut loc în apus. Un al doilea punct care îl vedea Rudolf era că deşi în ortodoxie au existat mai multe erezii sau mai bine spus învăţături deformate de credinţă, ortodoxia nu a ajuns la ceea ce occidentul a cunoscut ca şi reformă din care s-au născut bisericile protestante şi neoprotestante. Despre acest lucru Rudolf avea să discute cu un coleg al său pe nume Sorin. Amândoi studiau teologia şi între cei doi au avut loc mai multe dialoguri în ceea ce priveşte Biserica Creştin Ortodoxă.

- Ceea ce cred eu este că nu se poate vorbii de ortodoxie fără de persoana Domnului Iisus Hristos, a spus Rudolf.
- Este adevărat. Dar sunt mai mulţi de părere că ortodoxia este doar o filosofie de viaţă care s-a desprins din vechile filosofii antice, a răspuns Sorin.
- A fii ortodoxia înseamnă a te asemăna foarte mult cu Simeon Cireneanul.
- De ce?
- Unicul om care s-a făcut părtaş la calvarul purtării crucii lui Hristos a fost Simeon Cireneanul.
- Da este adevărat, dar nu văd de ce a fi ortodox însemnă a te asemăna lui Simeon Cireneanul?
- Fiindcă el a primit să se facă părtaş la patima lui Hristos. Evident a făcut acest lucru fiind chemat de puterea şi eventual de privirea blândă a lui Hristos.
- A da. Acum îmi dau seama ce vrei să spui.
- Simeon Cireneanul este cel care nu i-a păsat de strigătele mulţimii de pe stradă care erau pline de ură. În el de fapt se face auzită o chemare sau o vocaţie mult mai profundă.
- Care este aceea?

- Este chemarea lăuntrică a dorinţei de izbăvire, de ieşire şi de dezrădăcinare din haosul omenesc şi lumesc pentru a ajunge la contemplaţia frumuseţilor lumii duhovniceşti.
- Chiar crezi că a existat o aşa de chemare în Simeon Cireneanul?
- Da. Sfinţii Părinţi spun că în sens biblic, Simeon se tâlcuieşte „ascultare” astfel toţi acea care acceptă calvarul acestei lumi în virtutea suferinţei împreună cu Hristos au o viaţă cu totul retrasă faţă de cele pământeşti.
- Dacă ei nu mai duc o viaţă pământească, ce altă viaţă duc ei?
- Ei vor duce o viaţă în care vor vedea raţiunile duhovniceşti în tot ceea ce există.
- Sunt puţini cei care au văzut o anume simbolică în ceea ce îl priveşte pe Simeon Cireneanul, dar sunt puţini cei care au avut curajul lui. Fapta lui de a lua crucea lui Hristos a fost consemnată în Noul Testament.
- După sfinţii părinţi, numele de cirenean înseamnă „promptitudine”. Acest lucru se leagă cu faptul că ortodoxia este modul de viaţă care poate garanta prin ascultare promptitudinea mântuirii care este lucrul cel mai important în toată existenţa omului în acest interval trecător pământesc.
- Crezi că sensul ortodoxiei este foarte mult mântuirea?
- Da. Nu ar putea fii ortodoxie fără mântuire. Se poate spune că ortodoxia încetează atunci când omul s-a mântuit.
- Şi de ce totuşi până la urmă ortodoxia?
- Fiindcă ortodoxia înseamnă calea de mijloc, calea de a fugii de extreme. Sunt mulţi care au devenit psihotici şi unii chiar paranoici în drumul lor spre mântuire. Ortodoxia este cea care ne fireşte de aceste extreme.
- Cum?
- Prin faptul că îl învaţă pe om să trăiască în această lume dar să nu îşi piardă optimismul în cea care urmează.
- Prin urmare este o problemă de balanţă, de echilibru?
- Exact. Adevărul este că păcatele noastre cele de pe pământ ne frac vrednici de osândire şi de o moarte mai cumplită decât cea de pe cruce şi iată că Cel Nevinovat moare de bunăvoie cu cei vinovaţi, se face ca noi din iubire vinovat pentru a îi elibera veşnic pe cei vinovaţi.
- Este interesant acest lucru. Cum se face că Hristos a acceptat să moară pentru noi?
- Răstignit pe Golgota între tâlhari descoperă pe unul care măcar când a ajuns la sfârşitul vieţii lui de pe pământ vine la cunoştinţa greşelilor săvârşite şi recunoaşte cu înţelegere că cuvântul judecăţii dumnezeieşti rânduit lui se împlineşte acum şi cere cu sinceritate din adâncul sufletului iertare pentru păcatele lui.
- Tâlharul pocăit de pe cruce este o temă larg cunoscută şi dezbătută. Este greu de văzut care ar fii legătura lui cu ortodoxia.
- Legătura cu ortodoxia a tâlharului pocăit este că în ortodoxie cu toţii putem devenii sau cu toţii ne putem pocăi.
- Cum se poate acest lucru?
- La un anumit nivel tâlharul pocăit sunt toţi aceia care s-au învrednicit să se răstignească împreună cu Hristos prin omorârea desăvârşită şi totală a patimilor .
- Prin urmare, dacă devenim ortodocşi ne putem mântui?
- Există şi această posibilitate fiindcă tâlharul de pe cruce s-a mântuit. Ortodoxia este cea care ne face să străbatem toată virtutea şi să ajungem la cunoştinţa lui

Dumnezeu. Ortodoxia însemnă un mod de viaţă fără de sminteală şi fără nici o abatere.

- Nu este acest lucru prea aspru?
- Nu.
- De ce?
- Fiindcă dacă nu lucrăm virtutea ne vom asemăna celuilalt tâlhar, nerecunoscătorului Cuvântului întrupat. El este omul dintre noi toţi care are întunecată simţirea spirituală, filocalică şi nu recunoaşte bunătatea nimănui, ci are tot timpul gânduri şi intenţii rele faţă de toţi pe care le ascunde înaintea străinilor prin linguşire, iar faţă de cei apropiaţi exprimându-le cu cea mai mare cutezanţă.
- Dar de ce Hristos nu i-a răspuns nimic acestuia.
- Fiindcă cel ce nu răspunde celui hulit are tăcerea ca şi semn al primirii cuvântului spus. Mai este ceva sau un aspect. Prin faptul că luptăm împotriva păcatului şi a patimilor ne asemănăm lui Hristos şi putem urca în spre împărăţia cerurilor.
- Prin urmare spre rai putem urca numai prin credinţă şi despătimire?
- Da. Raiul se instaurează atunci în noi şi este însoţit în cele din urmă de toate miresmele şi frumuseţile dumnezeieşti care nu pot fii descrise omului. Acestea sunt cele pe care cel rău sau diavolul reuşeşte de mai multe ori să le răstignească şi nu le lasă să lucreze după fire în cel ce acceptă primirea lor.
- Prin urmare există o întreagă simbolică a patimii lui Hristos?
- Da. Noi am fost chemaţi să luăm trupul lui Hristos de pe cruce asemenea lui Iosif din Arimateea şi să îl punem în inima noastră împietrită, cu credinţa că El este cel care ne poate face mădularele trupului arme ale dreptăţii în spre sfinţire şi astfel pregătindu-le să fie slujitoare simţurilor slujitoare sufletului.
- Lumea de azi nu mai ştie multe despre Iosif din Arimateea. Şi el se poate spune că a fost cu adevărat un apropiat al Domnului Iisus Hristos.
- Ortodoxia este cea care crede că a fii ortodox înseamnă a face ceea ce a făcut Iosif din Arimateea. Înseamnă a lua trupul lui Hristos şi a îl pune în mormânt. Evident v-a urma învierea. În evreieşte arimateea înseamnă „ridică-l pe acela.” În sens duhovnicesc noi trebuie să Îl ridicăm pe Hristos şi astfel să Îl putem găzdui în casa inimii şi a sufletului nostru.
- Dar ce are de spus ortodoxia atunci când suntem supuşi atacurilor patimilor şi a diavolilor?
- Sfinţii părinţi ne spun că trebuie să fim asemenea lui Nicodim, marele cinstitor de Dumnezeu care în timpul nopţii a îngropat trupul Mântuitorului Hristos şi L-a uns cu miruri de frică să nu îl prindă evreii pe timp de ziuă.
- Nu este un răspuns la întrebarea mea.
- Sfinţii părinţi ne spun că unuia ca acestuia îi este de folos spre mântuire chiar şi numai faptul că se gândeşte sau cugetă la Hristos şi nu rosteşte cuvinte hulitoare în faţa nimănui.
- Prin urmare , nimic din ceea ce a făcut Domnul Iisus Hristos nu este întâmplător.
- Exact. Ortodoxia este cea care ne ajută să vedem dincolo de simbol sau mai bine spus să înţelegem simbolul.
- Devenind ortodocşi în primim pe Hristos?
- Da. În acest fel izgonim toată puterea întunericului. În acest mod ne asemănăm cu una dintre femeile mironosiţe, cu Maria Magdalena din care ne spune Noul

Testament Hristos a izgonit 7 diavoli. Cu toţii trebuie să alergăm încă din dimineaţa vieţii noastre la mormântul Mântuitorului Hristos cu durere în suflet ca astfel asemenea mironosiţelor să Îl aflăm înviat din morţi şi înviat împreună cu tristeţea noastră, pe care o risipeşte împreună cu păcatele prin puterea Sa dumnezeiască.

CONCLUZIE

Etapa de formare a lui Rudolf în ortodoxie se apropia în de sfârşit. Ea a durat foarte mult începând de prin anul 1993 şi până prin anul 1998 sau anul 1999. A fost un timp în care Rudolf a vizitat mai bine de 100 de biserici creştin ortodoxe, mai bine de 20 de mănăstiri ortodoxe, a citit mai bine de 200 de cărţi despre ortodoxie şi a scris mai bine câteva zeci de articole şi studii. Unele au fost publicate alte nu. În această perioadă Rudolf a ajuns la stadiul de a scrie şi unele rugăciuni proprii deşi ştia foarte bine că rugăciunile sunt destul de abundente. Rudolf se ruga fiindcă ştia că lumea se ţine prin rugăciune. A auzit mai multe întâmplări şi poveşti în acest sens. Iată o rugăciune a lui Rudolf din perioada formării sale: „cădem cu lacrimi înaintea patimii Tale, Tu Stăpâne miluieşte pe cei care caută voile Tale cele sfinte. Păcatele nu ne dau încredere dar nădăjduim să fim mântuiţi prin Duhul Tău cel Sfânt. Chiar lacrimile noastre sunt murdare, sunt pline de întinăciunea păcatelor. Cugetul desfrânat ne vădeşte neliniştea sufletului şi a trupului. Stăpâne mult milostive care Te ridici deasupra văzduhurilor şi umpli cerurile cu sfinţenia Ta, cel care ai sfărâmat porţile iadului, sfarmă porţile intrării în sufletul meu şi intră ca şi un împărat al măririi pentru ca să te pot cunoaşte.”

Rudolf realizase că Dumnezeu este lumină şi nu poate să fie lumină afară de Dumnezeu. La fel de bine el devenise conştient că Dumnezeu iubeşte simplitatea omului şi este „împotriva celor mândrii.” Aceste lucruri au fost fundamentale pentru Rudolf. El nu era conştient de ele dar acum începea să fie conştient de ele. El ajunsese să se identifice cu cuvintele psalmistului „lasă-mă să mp odihnesc mai înainte de a mă duce şi a nu mai fii” (Psalm 38, 18). Era în drum spre o nouă destinaţie când Rudolf a început un nou dialog cu episcopul său de atunci.

- Nu ştiu dacă aţi auzit despre Homiakov, a început Rudolf.
- Este un teolog rus?
- Da. El a spus un lucru care m-a pus pe gânduri în ultima perioadă de timp.
- Anume?
- „Apuseni au rupt legătura dintre cunoaştere şi desăvârşire în sens creştin.”
- Da. Avea dreptate.
- Din cauza scolasticii?
- Nu numai. În apus nu prea există mentalitatea tradiţiei sau mai bine spus a tradiţionalului.
- Aţi fost de mai multe ori în apus.
- Da. Şi se poate vedea acest lucru. Din dorinţa de a ieşii din comun şi a face lucruri uimitoare, apusul a renunţat la tradiţie şi nu este oare adevărat că în apus s-au născut cele mai multe secte în ultima perioadă de timp?
- Da. Se leagă acest lucru.
- De ce credeţi că există această tendinţă spre neobişnuit, spre uimitor în apus? De ce totul trebuie să fie extraordinar în apus?

- Din mândrie. Civilizaţia apuseană sau occidentală este una care vrea să se ridice mai presus de toţi şi de toate. Ceea ce este tradiţional de mai multe ori pentru ei este o pierdere.
- Chiar credeţi că acesta este motivul?
- Da. Sfântul Ioan Scărarul spunea la un moment dat un lucru extrem de fumos şi adevărat: „nu vom fii acuzaţi de Dumnezeu că nu am făcut minuni, pentru că nu am fost teologi, pentru că nu am avut vedenii; dar v-a trebui să dăm seama în faţa lui Dumnezeu pentru că nu ne-am plâns păcatele.”
- Să fie aceasta principala cauză a separaţiei dintre orient şi occident?
- Da, dar nu este singura. Occidentul a ajuns la concluzia că este atât de superior că nici măcar credinţa nu mai poate fii aceiaşi. Aşa s-au născut catolicii şi protestanţii.
- Să fie chiar aşa de mare diferenţa dintre orient şi occident?
- Sunt mai mulţi care au vorbit despre acest lucru. Hristos Yanaras este unul dintre ei.
- Laicatul sau laicii în zilele noastre se simt de mai multe ori neglijaţi. Biserica nu face decât să îşi manifeste autoritatea asupra lor.
- În sine Biserica are o ierarhie şi ea funcţionează ierarhic. Dacă biserică nu ar avea o ierarhie totul ar fii haos.
- Dar de ce se plâng atât de mulţi laici despre faptul că se simt marginalizaţi în biserică?
- Este doar o iluzie. De cele mai multe ori laicii sunt încurajaţi să se implice în viaţa bisericii cu condiţia să nu treacă pe la secte. Sunt mai mulţi sfinţi care au fost laici. Să ne amintim de Sfântul Dimitrie şi de Sfântul Gheorghe care au fost laici şi oameni de armată.
- Da s-a putut vedea că de cele mai multe ori cei care sunt predispuşi de trece la secte sunt laicii.
- Poate şi din cauza faptului că laicii din zilele noastre nu se roagă prea mult. Mai mult lumea de azi se uită la televizor decât să se roage. Nu că ar fii ceva rău cu televizorul dar sunt mulţi care abuzează de el.
- Este interesant că marea majoritate a mănăstirilor nu au televizor.
- Fiindcă de mai multe ori televizorul poate să îi distragă pe călugări de la rugăciune şi de la contemplaţie.
- Da. În cele din urmă este greu să te rogi în faţa televizorului.
- Mintea nu poate fii împrăştiată când este la rugăciune.
- Dar nu poate fii acest lucru interpretat ca şi un fel de respingere a civilizaţiei. Mai există şi grupările amiş din America care resping beneficiile civilizaţiei sub pretextul că nu sunt biblice, nu?
- Nu. Aceasta fiindcă călugărie respinge în general viaţa lumească sau modul de viaţă lumesc. Aceasta nu înseamnă că un călugăr nu se poate uita la televizor dacă este nevoie.
- Chiar credeţi că televizorul este nociv pentru călugări?
- Sfântul Ioan Scărarul spunea la un moment dat că „toată nălucirea pe care o simţi în rugăciune să nu o primeşti ca să nu înnebuneşti.” La stadii înalte de rugăciune omul poate trăii şi fără televizor.

Adevărul este că televizorul juca un rol important în viaţa lui Rudolf şi pentru acest lucru a voit să afle mai multe pe această temă. În cele din urmă a concluzionat că privitul la televizor este foarte mult un lucru care poate ajunge un fel de abuz. Sunt oameni care nu vor

să fie deranjaţi sub nici o formă când sunt la televizor. Prin urmare Rudolf a înţeles că televizorul este un accesoriu al vieţilor noastre dar nu este singurul şi nu este cel mai important. Acest lucru a fost cât se poate de fundamental în viaţa lui Rudolf. Rudolf şi-a dat seama că timpul este de sfârşit de secol al XX-lea era un timp al televizorului. Sute de ore de transmisie şi zeci de canale de televiziune toate prezentau o lume mult mai amplă decât ceea ce ştia Rudolf. Unii dintre prietenii lui Rudolf chiar se lăudau cu faptul că sunt „împătimiţi" cu televizorul. Televiziunea a fost poate unul dintre cele mai definitorii momente ale secolului al XX-lea. Acest lucru l-a pus pe gânduri. În cele din urmă ceea ce impunea televiziunea la sfârşitul secolului al XX-lea este că nu este real numai ceea ce este la televizor. Ceea ce nu este la televizor fie nu este real sau fie nu este de importanţă. Acest lucru era foarte mult o supraevaluate a televiziunii. Rudolf a avut mai mulţi prieteni în televiziune şi mai mulţi se plângeau de stadiu nefiresc pe care îl impune televiziunea în lumea şi societatea noastră.

- Toate câte sunt lăsate de Dumnezeu sunt bune şi bună este şi televiziunea dar nu trebuie să idolatrizăm televiziunea.
- Păi tocmai acest lucru are rost în zilele şi în timpurile noastre.
- Da şi nu este bine. Sfântul Teofan Zăvorâtul spunea că „să vă ferească Dumnezeu de rugăciunea entuziastă! Acestea sunt provocate de închipuiri aprinse. Adevărata rugăciune este lină, liniştită în toate etapele ei."
- Această concepţie de viaţă este foarte diferită de ceea ce ne învaţă televiziunea în zilele noastre. Totul este senzaţional şi uimitor în zilele noastre.
- Acest lucru nu este bun. Trăim într-o cultură media care ne învaţă cu senzaţiile tari cu un coeficent mare de adrenalină.
- Da. Prea Sfinţite, cum vă explicaţi că cele mai bine cotate filme şi emisiuni de televiziune din zilele noastre sunt cele care conţin violenţă?
- Fiindcă violenţa se vinde.
- De ce?
- Emisiunile şi filmele violente sunt mai mult o supapă psihologică. Muncitorul stă şi munceşte opt ore pe zii timp de 40 de ani. El vede la televizor că mari marii lumi stau în vile, au piscine şi se plimbă cu limuzine. Aceste lucruri el nu le are şi de mai multe ori nici nu poate visa că le are. Atunci el are nevoie de o modalitate de refulare a acestor gânduri de revoltă în faţa televiziuni. Un film violent este o modalitate de expiere într-un anume sens.

Rudolf şi episcopul erau într-o maşină cu mai mulţi şi de mai multe ori se opreau în trafic. Discuţia a continuat deşi ajunsese într-un punct indefinit.

- La televizor omul găseşte de mai multe ori lucruri care să îi umple mintea: o ştire, o melodie, un interviu de mai multe ori creează senzaţia evadării din cotidian.
- Sincer nu m-am gândit mult la televiziune. Ştiu însă ceea ce spunea Sfântul Maxim Mărturisitorul în Răspunsurile către Talasie: „lucrarea proprie a minţi este să se ocupe neîncetat cu cuvintele lui Dumnezeu."
- Este greu de te gândeşti la Dumnezeu când priveşti un spectacol de televiziune sau o transmisie în direct.
- Şi totuşi nu este imposibil.
- Bine dar cum priviţi implicarea Bisericii Creştin Ortodoxe în mas media?
- Mass media a devenit în cele din urmă o modalitate de propovăduire. Sunt emisiuni şi spaţii TV care sunt dedicate rugăciunii. Este clar că aceste lucruri nu existau pe vremea sfinţilor apostoli.

- De mai multe ori televiziunea s-a opus de fapt propovăduirii sau mai bine spus şi-a făcut o evanghelie proprie.
- Da. Vocile cele mai importate în televiziune nu sunt academicieni, savanţi, filosofii sau eruditii ci de cele mai multe ori sunt vedete de la Holywood.
- Ei, da aceste vedete sunt de mai multe ori reprobabile. De mai multe ori prin sexualitate ele ajung să promoveze un mod de viaţă pervertit.
- De ce?
- Marea majoritate spun că acest lucru se vinde.
- Eu cred că mai de grabă s-au vândut ei.
- Tot sfântul Maxim Mărturisitorul spunea că „mintea slobozită de patimi se face în chipul luminii, luminându-se încetat de contemplaţia lucrurilor.” Acest lucru ne spune că ceea ce îl ajută pe om în cele din urmă este ceea ce îl duce la nepătimire şi odată ce a ajuns la nepătimire, îl ajută ceea ce îl menţine în acest stadiu.
- Nepătimire în ortodoxie poate fii văzută ca şi o stare de apatie?
- Nu. Apatie este un fel de stare de greaţă sau de dezgust cu lumea din jur. Apatia este ultimul stadiu la care poate ajunge un om mai înainte de sfinţenie.
- Este greu să vorbim de un climat duhovnicesc în mas media de azi.
- Mas media se spune că este o cucerire a secolului al XX-lea. Aceasta mas media este de mai multe ori orientată în spre perisabil şi ceea ce este trecător.
- Cum se face că totuşi mas media are credibilitatea în zilele noastre?
- Marea parte a lumii încă consideră că televizorul şi nu biblioteca computerizată este ceea ce separă lumea modernă de antichitate.
- Acest lucru este fals.
- Progresul tehnic nu este singurul care defineşte o civilizaţie.
- Mas media de azi ne pune în contact de mai multe ori cu lucruri pe care nu dorim să le ştim.
- Sfântul Maxim Mărturisitorul spunea că „numai întâlnirea duhovnicească foloseşte. Iar decât celelalte mai de preţ este liniştea [isihia].
- Acest lucru nu este un principiu care defineşte mas media de azi. De cele mai multe ori mas media este cea care creează o stare de tensiune şi de angoasă între noi. La televizor putem vedea revoluţii în direct, lovituri de stat în direct, revolte populare în direct sau mitinguri de protest cu răniţi şi morţi în direct.
- La ce bun?
- Face parte din cultura noastră se secol al XX-lea.
- Şi este chiar necesar să ştim aceste lucru.
- După standardele televiziunilor de azi da.
- Ce păcat.
- Omul este în cele din urmă ceea ce obişnuieşte să fie. Acest lucru în spunea tot acelaşi Sfânt Maxim Mărturisitorul: „obişnuieşte-ţi urechea să asculte des cuvinte duhovniceşti şi mintea sa se va depărta de gândurile necurate.”
- Păi mas media de azi ne învaţă cu o cultură a violenţei şi a sexualităţii fără nici o îngrădire şi fără nici o limită.
- S-a spus în vechime că vai celui prin care vine ispita.
- Prin urmare, dacă eu stau şi mă uit la un program TV care mă instigă la un comportament violent sunt vinovat sau nu?

- Nu. Este vinovat în primul rând cel care difuzează un astfel de program. Ceea se semeni este ceea ce culegi.

Discuţia eu episcopul se întrerupse brusc fiindcă au ajuns la destinaţie. A fost o discuţie de spirit cum au fost mai multe între Rudolf şi episcopul său. Pe drumul de munte şi de câmpie timp de mai mulţi ani Rudolf a purtat discuţii de acest fel care de mai multe ori avea un caracter „existenţial." Rudolf simţea că sfârşitul iniţierii sale se aproprie. Dacă la început când aborda teme de religie şi de teologie se simţea într-un anume fel stingher şi cât se poate de descumpănit acum el se vedea pe sine liber şi se simţea în largul său când vorbea de Dumnezeu, sfinţi şi Biserică. Acest lucru nu îl simţise cu câţiva ani în urmă. Începuse că creadă că cu adevărat omul este „o fiinţă religioasă" sau acel homo religiosus despre care vorbeau unii savanţi al religiei. Vreme de câţiva ani Rudolf a căutat răspunsuri. Răspunsuri la mare probleme care îl frământau acum. Numai prin jurul vârsta de 18 sau 19 ani Rudolf ajunse să găsească aceste răspunsuri care erau unicele să îi ofere liniştea. În cele din urmă Rudolf căuta liniştea: internă şi externă. Aceasta linişte urma să se instaleze acum în mintea şi în inima lui Rudolf. El a trecut în căutările sale prin iudaism, yoga, islam, taoism şi prin filosofia antică. Se simţea acum familiar cu textele lui Platon şi Aristotel lucru pe care nu îl simţise cu mai mulţi ani în urmă. Călătoria lui Rudolf se apropia de destinaţie. El avea să descopere marile arhetipuri ale existenţei şi a vieţii religioase.

Aceste căutări existenţiale şi religioase ale lui Rudolf l-au dus de mai multe ori şi în lumea psihologiei şi a psihanalizei, mai puţin în lumea psihiatriei. Descoperise pe Carl Gustav Jung din care la un moment dat a citit sistematic mai toate cărţile lui fundamentale. Jung fusese un mare psihanalist al secolului al XX-lea. Era într-o librărie de cărţi când un prieten Paul îl abordase pe Rudolf:

- Jung, ce găseşti interesant la Jung?
- A spus unele lucruri interesante.
- Cum ar fii cum să devii nebun?
- Nu apreciez sarcasmul.
- Îmi cer scuze.
- Jung a fost un om care a încercat să înţeleagă boala mentală sau nebunia patologică pe bazele religiei şi se poate spune că a reuşit.
- O afecţiune psihică cum este nervozitatea, stresul sau deprimarea nu este neapărat o boală psihică.
- Da aşa este. Ceea ce este interesant în cazul lui Jung este că de cele mai multe ori nu suntem conştienţi de universalitatea concepţiilor psihice.
- Nu înţeleg?
- El a fost cel care a vorbit despre teoria arhetipurilor. În psihicul uman sau în conştiinţa umană sunt mai multe arhetipuri care sunt prezente în mai mulţi şi sub mai multe forme. Ele sunt conştiente sau inconştiente.
- Arhetipuri junghiene? Ştiam ceva despre asta.
- Da. Teoriile psihanalitice ale lui Jung sunt cele mai bune pentru secolul al XX-lea.
- Nu ştiam că te pasionează psihanaliza.
- Nu mă pasionează dar am un hobby în a citii cărţi de psihanaliză.
- Poate citeşti mai mult decât ar trebui.

Rudolf lecturase mai toate cărţile lui Jung. Era un autor care de mai multe ori îşi baza ideile pe fapte concrete. În psihologie şi psihanaliză Rudolf ajunse să se considere un junghian dar evident nu avea de gând să profeseze psihanaliza. Căutările lui Rudolf l-au adus

şi la Jung fiindcă el de mai multe ori a trecut prin psihologie şi a văzut că au fost mai mulţi care au vorbit despre o psihologie religioasă. Jung a oferit cele mai palpabile răspunsuri.

Trecuseră cinci ani şi Rudolf revenise din nou în localitatea sa natală. Aici se întâlnise cu preotul paroh care în urmă cu cinci ani îl susţinuse pe Rudolf să apuce pe calea investigaţiilor religioase şi teologice. Era un birou cu cărţi şi cu mai multe icoane bisericeşti. Preotul s-a uitat lung la Rudolf. Avea pe faţă puţină nelinişte. În tot acest timp preotul paroh al lui Rudolf a fost alături de el în momente grele şi mai de cumpănă. Unele dintre aceste momente Rudolf nu şi le mai amintea. A fost prin multe vizite fie de parohie sau de familie. Aceste lucruri au creat în Rudolf un sentiment al indefinitului.

- Vedeţi părinte, am studiat mult, am cercetat mult, a scris mult şi am călătorit mult. Unde merg de acum înainte?
- Niciunde.
- Cum nici unde?
- Nu ai să mergi nici unde fiindcă acum este un teolog.
- Prin urmare călătoria mea doar a început?
- Exact. Te afli la începutul unei epopei.
- De ce?
- Fiindcă viaţa religioasă şi ortodoxia pot fii denumite şi o epopee.
- Nu mă văd un fel de Ghilgameş.
- Lumea are nevoie şi de oameni ca şi Ghilgameş.
- Da. Poate aşa este.
- Ştii ce este cel mai important şi cel mai semnificativ?
- Nu. Nu îmi dau seama ce vreţi să spuneţi?
- Este ceea ce spunea la un moment dat Peguy: „cu adevărat trebuie să te forţezi să nu crezi în Dumnezeu.”
- Hahaha. Da cât de mult adevăr.
- Şi să nu spunem cât de multă libertate.
- Sunt mai multe concepţii ale necredinţei. Fiecare necredincios se vede pe sine diferit.
- În terminologia Vechiului Testament a nu crede în Dumnezeu înseamnă a îi nega existenţa.
- Dar ce înseamnă aceasta?
- Înseamnă incapacitatea de a îi spune lui Dumnezeu, amin, aşa să fie.
- Este o virtute să îi spui lui Dumnezeu amin?
- Da. Fiindcă de ce sunt mulţi care simt că amin este o expresie arhaică care vine din altă lume, o lume care a trecut de mult şi care nu mai este actuală.
- Vă mulţumesc că aţi fost în tot acest timp alături de mine.
- A fost plăcerea mea Rudolf şi casa mea îţi stă deschisă tot timpul.
- La revedere.
- La revedere.

Rudolf pleca de la casa preotului unde cu câţiva ani în urmă, vreo 5 sau 6 ani venise pentru a lua aprobare şi sfătuire pentru a urma teologia. Trecuse multă vreme şi parcă în exterior nu se schimbase nimic. Ceea ce simţea Rudolf era că în interior nu mai era de mult acelaşi om care plecase cu 5 ani în urmă să studieze teologia. Totul era clar acum, totul era plin de sens şi totul avea un răspuns. Ceea ce părea de necrezut acum era de fapt o realitate.